JEFF VANDERMEER

ANIHILARE

Cartea I din trilogia
Southern Reach

SCIENCE FICTION

TREI

Jeff Vandermeer

Anihilare

Pentru Ann

01: INIȚIEREA

Turnul care n-ar fi trebuit să fie acolo se avântă în măruntaiele pământului, într-un loc unde pădurea neagră de pini e pe cale să lase locul mlaștinii, apoi bălăriilor și arborilor contorsionați de vânt de pe întinderea smârcurilor. Dincolo de smârcuri și de canalele naturale se întinde oceanul și, ceva mai încolo, pe coastă, un far lăsat în paragină. Partea asta a țării a fost abandonată de decenii, din motive greu de descâlcit. Expediția noastră era prima care intra în Aria X de mai bine de doi ani și mare parte din echipamentul predecesorilor noștri ruginise, iar corturile și barăcile se ițeau pustii ca niște găoace. Nu cred că, aruncându-ne privirea peste peisajul acela senin, careva dintre noi a văzut deja, acolo, amenințarea.

Eram patru: un biolog, un antropolog, un topograf și un psiholog. Toate femei, de data asta, alese potrivit setului complex de variabile care guvernau trimiterea expediției. Psihologa, mai în vârstă decât noi toate, ocupa funcția de conducătoare a expediției. Ne hipnotizase pe toate

la trecerea graniței, ca să se asigure că urma să rămânem calme. Fusese nevoie de patru zile de mers întins, după trecerea graniței, ca să ajungem pe coastă.

Misiunea noastră era simplă: să continuăm ancheta guvernului privitoare la misterele Ariei X și să ne croim încetișor drum de la tabăra principală.

Expediția putea să dureze zile, luni, ani chiar, în funcție de diverși stimuli și condiții. Aveam cu noi alimente pentru șase luni, iar la tabăra principală fuseseră deja depozitate provizii pe încă doi ani. Fuseserăm asigurate, totodată, că puteam să folosim fără probleme resursele naturale, dacă era necesar. Toată mâncarea noastră era afumată, la conservă sau ambalată ermetic. Cea mai ieșită din comun piesă de echipament consta într-un instrument de măsurare care ne fusese repartizat tuturor și atârna, prins cu o bucată de coardă, la centură: un patrulater mic de metal negru, cu o gaură acoperită cu sticlă la mijloc. Dacă gaura licărea roșu, aveam treizeci de minute să ne adăpostim într-un „loc sigur”. Nu ni se spusese ce anume măsura dispozitivul sau de ce-ar fi trebuit să ne temem dacă lumina roșie începea să clipească. După câteva ore, mă obișnuisem într-atâta cu el, încât nici nu-i mai aruncasem vreo privire. Ni se interzisese să luăm cu noi ceasuri sau busole.

Când am ajuns în tabără, ne-am apucat să

înlocuim echipamentele depășite sau avariate cu cele aduse de noi și ne-am instalat corturile proprii. Barăcile aveam să le reconstruim mai târziu, după ce ne asiguram că Aria X nu ne afectase. Membrii ultimei expediții se făcuseră nevăzuți din zonă, treptat, unul câte unul. Reveniseră cu timpul la familiile lor, așa că, propriu-zis, nu se evaporaseră. Pur și simplu dispăruseră din Aria X și, recurgând la metode necunoscute, reapăruseră în lumea aflată de cealaltă parte a graniței. Nu reușiseră să relateze cum anume făcuseră călătoria. *Transferul* acesta se petrecuse într-un interval de optsprezece luni și fusese un lucru nemaiîntâlnit la expedițiile de dinainte. Dar și alte fenomene puteau duce la „disoluția prematură a expedițiilor" – după cum subliniaseră mai-marii noștri – așa că trebuia să ne testăm rezistența la acest loc.

Mai trebuia să ne și obișnuim cu mediul. În pădurea de lângă tabăra principală puteau fi întâlniți urși negri sau coioți. Puteai auzi dintr-odată un cârâit, să vezi cum un bâtlan se desprinde de pe o creangă și, neatent, calcă pe un șarpe veninos, din care existau cel puțin șase specii. Bălțile și cursurile de apă ascundeau reptile acvatice uriașe, așa că aveam grijă să nu ne aventurăm prea departe ca să colectăm mostrele de apă. Însă aceste aspecte ale ecosistemului nu preocupau cu adevărat pe niciuna dintre noi. Erau alte elemente totuși care aveau darul de a ne pune

pe jar. Cu mult timp în urmă, pe aici existaseră orașe și întâlniserăm semne stranii de așezare umană: cabane putrezite, cu acoperișuri dărăpănate, pătate cu roșu, osii de căruță pe jumătate îngropate în noroi și rămășițele abia sesizabile ale unor țarcuri pentru vite, devenite acum simple ornamente pentru straturile de ace de pin ce alcătuiau solul.

Mult mai rău însă era vaietul puternic, gutural ce se auzea la vremea apusului. Vântul ce bătea dinspre mare și strania nemișcare a țărmului ne atenuau abilitatea de a-i sesiza sursa, așa că sunetul dădea impresia că se infiltrează în apele negre ce udau chiparoșii. Apele erau atât de întunecate, că ne puteam oglindi fețele în ele și nu se unduiau niciodată, rămâneau nemișcate precum sticla, reflectând bărbile de mușchi cenușiu ce sufocau arborii. Dacă te uitai peste perimetrele acestea, către ocean, nu vedeai decât apa cea neagră, cenușiul trunchiurilor de chiparos și ploaia necontenită, nemișcată, de mușchi ce se prelingea spre pământ. Nu auzeai decât un vaiet gutural.

E greu de priceput, dacă n-ați fost acolo, efectul pe care îl avea. Nici frumusețea peisajului nu poate fi înțeleasă, iar atunci când vezi frumusețe în mijlocul pustiirii, asta mișcă ceva în tine. Pustiirea încearcă să te colonizeze.

Am găsit turnul, cum spuneam, într-un loc în care pădurea se inunda și se transforma apoi într-

o mlaștină sărată. Asta s-a întâmplat în a patra zi după ce am ajuns la tabăra principală, timp în care am izbutit, cât de cât, să ne orientăm în teren. Nu ne așteptam să găsim nimic acolo, asta dacă era să ne luăm după hărțile aduse cu noi ori după documentele ude și mânjite cu rășină de pin lăsate în urmă de predecesorii noștri. Dar era acolo, înconjurat de o centură de vegetație, pe jumătate astupat de mușchiul ce atârna la stânga cărării: un bloc circular făcut dintr-un soi de piatră cenușie, ce părea o combinație de ciment și cochilii de scoici mărunțite. Blocul ăsta circular avea un diametru de aproximativ doi metri și era înălțat de la sol cam douăzeci de centimetri. Nu apărea pe el nimic lipit sau scris, care să-i dezvăluie în vreun fel scopul sau să arate identitatea constructorilor. Spre nord, o deschidere paralelipipedică în suprafața blocului de piatră scotea la iveală trepte, coborând în spirală către întunericul de dedesubt. Intrarea era mascată de pânze trainice, țesute de păianjeni aurii, și de rămășițe aduse de furtuni, însă de dedesubt se simțea urcând un curent rece.

La început, doar eu am văzut că era vorba despre un turn. Nu știu de ce mi-a venit în minte cuvântul *turn*, dat fiind că edificiul era săpat în pământ. Puteam la fel de bine să-l consider un buncăr sau o clădire subterană. Și totuși, de îndată ce am văzut treptele, mi-am amintit de farul de pe coastă și-am avut o viziune a celor din expediția de dinainte dispărând unul câte unul și, cândva după

aceea, pământul mișcându-se într-un fel uniform, ca după un plan, lăsând farul unde era dintotdeauna, dar deplasându-i partea subterană către interiorul țărmului. Am văzut toate astea cu detalii multe, amănunțite și, dacă stau să mă gândesc, cred că îl pot numi primul gând irațional pe care l-am avut după ce ne-am atins destinația.

— Asta nu se poate, a zis topografa holbându-se la hărțile ei.

Umbra deasă a după-amiezii târzii o înveșmânta în întuneric răcoros și conferea vorbelor sale un ton mai imperativ decât ar fi avut în mod normal. Soarele ne transmitea că, în curând, urma să avem nevoie de lanterne pentru a interoga imposibilul, deși eu, una, aș fi fost cât se poate de mulțumită să fac asta pe întuneric.

— Și totuși uite-l aici, am zis. Dacă nu cumva avem o halucinație în grup.

— Modelul arhitectonic e greu de identificat, a zis antropologa. Materialele sunt ambigue, indicând o origine locală, dar nu neapărat construirea de către localnici. Dacă nu intrăm, n-avem cum să știm dacă este primitiv, modern sau ceva intermediar. Și nici nu-s sigură că aș vrea să ghicesc cam cât e de vechi.

N-aveam cum să ne informăm superiorii despre descoperire. Una dintre regulile expedițiilor în Aria X era să nu încercăm niciun contact cu exteriorul, de teama vreunei contaminări irevocabile. Nici nu luaserăm cu noi prea multe obiecte care să reflecte

nivelul nostru tehnologic actual. Nu aveam telefoane mobile sau staţii prin satelit, computere, camere de luat vederi şi nici instrumente de măsură complexe, cu excepţia bizarelor cutiuţe negre care ne atârnau la brâu. Aparatele noastre de fotografiat necesitau o cameră obscură improvizată. Absenţa telefoanelor mobile făcea ca lumea reală să le pară celorlalte extrem de îndepărtată, însă eu preferasem dintotdeauna să trăiesc fără ele. Ca arme, aveam cuţite, un container încuiat ce conţinea nişte pistoale străvechi şi o singură puşcă de asalt, cea din urmă fiind o concesie făcută fără tragere de inimă, standardelor de securitate actuale.

Se aştepta de la noi să ţinem o înregistrare, precum asta, într-un jurnal: uşor, dar aproape indestructibil, cu hârtie rezistentă la apă, copertă alb-negru, flexibilă, dungi albastre orizontale pentru scris şi cu marginea însemnată cu o linie roşie în stânga. Jurnalele aveau să revină odată cu noi sau să fie recuperate de următoarea expediţie. Ni se ceruse să dezvoltăm pe cât posibil contextul, astfel ca orice ignorant într-ale Ariei X să ne înţeleagă relatările. Ni se ordonase totodată să nu ne arătăm unele altora cele scrise în jurnal. Prea multe informaţii împărtăşite ne puteau distorsiona observaţiile, credeau superiorii noştri. Însă ştiam din experienţă cât de lipsită de speranţă era această tentativă de a ne alunga subiectivitatea. Nimic din ce trăia şi respira nu era pe deplin

obiectiv – chiar și în vid, chiar dacă n-ar fi avut în minte decât o mistuitoare pasiune pentru adevăr.

— Mă încântă descoperirea asta, s-a băgat psihologa, înainte să fi discutat prea mult despre turn. Pe voi nu?

Nu ne mai pusese înainte întrebarea asta. Pe parcursul antrenamentelor avusese mai degrabă tendința să ne întrebe lucruri de genul: „Cât de calmă crezi că ai fi în caz de urgență?" Mi se păruse atunci că-i ca o actriță proastă ce joacă un rol. Asta ieșea acum și mai bine în evidență, de parcă faptul de a fi conducătoarea noastră o făcea cumva să se simtă agitată.

— E cu siguranță încântător… și neașteptat, am zis încercând să nu am un ton ironic și eșuând puțin în acest sens.

Am simțit, surprinsă, o stare de neliniște care sporea, mai ales fiindcă în imaginație, în vise, descoperirea asta s-ar fi numărat printre cele mai banale. În capul meu, înainte să trecem frontiera, văzusem atâtea: metropole întinse, animale bizare și, odată, bolnavă fiind, un monstru enorm care se ridicase din valuri și se năpustise spre tabăra noastră.

Topografa, între timp, ridicase din umeri doar, fără să răspundă la întrebarea psihologei. Antropologa a dat din cap, ca și cum ar fi fost de acord cu mine. Intrarea în turn, ce cobora în adâncuri, emana un fel de prezență, ca o suprafață neatinsă ce ne permitea să scriem pe ea o

sumedenie de lucruri. Prezența se manifesta precum o febră slabă, care ne cuprinsese pe toate.

V-aș spune numele celorlalte trei, dacă ar conta, însă doar topografa avea să reziste mai mult de o zi sau două. Și, în afară de asta, fuseserăm de la bun început descurajate puternic să folosim nume: trebuia să ne concentrăm asupra scopului nostru și „orice chestiune personală trebuia lăsată în urmă". Numele țineau de locul de unde veneam, și nu de timpul nostru petrecut, cufundate în Aria X.

Expediția, inițial, avusese cinci membre, inclusiv o lingvistă. Ca să ajungem la frontieră, fusese nevoie ca fiecare dintre noi să între în câte o cameră luminoasă, cu o ușă la celălalt capăt și cu un unic scaun de metal într-un colț. Scaunul avea găuri pe laturi, pentru chingi; implicațiile acestui fapt îmi stârniseră semnale de alarmă, însă pe atunci, eram ferm decisă să ajung în Aria X. Clădirea ce găzduia încăperile în cauză se afla sub controlul Diviziei Sudice, agenția guvernamentală ce se ocupa cu tot ce ținea de Aria X.

Am așteptat acolo, în vreme ce erau făcute nenumărate măsurători și în timp ce diverse jeturi de aer – unele calde, altele reci – erau suflate spre noi dinspre ventilatoarele din pereți. La un moment dat, psihologa ne-a vizitat pe fiecare, deși nu mai țin minte ce am vorbit. Am ieșit apoi pe ușa din celălalt capăt și-am dat într-o platformă

centrală cu uși duble la capătul unui culoar lung. Psihologa ne-a întâmpinat acolo, însă lingvista n-a mai apărut.

— S-a răzgândit, ne-a spus, înfruntându-ne întrebările cu o privire fermă. A decis să rămână.

Lucrul ăsta a însemnat un mic șoc, dar și ușurare că nu fusese vorba despre altcineva. Dintre toate seturile noastre de abilități, cele lingvistice păruseră atunci cel mai puțin vitale.

După o clipă, psihologa zisese:

— Acum limpeziți-vă mințile!

Asta însemna că urma să înceapă procesul de hipnoză, ca să putem trece frontiera. După aceea se punea și pe ea într-o stare de autohipnoză. Ni se explicase că trebuia să trecem în acest fel frontiera, ca precauție în caz că mințile noastre ar fi încercat să ne inducă în eroare. Halucinațiile, se părea, erau ceva obișnuit. Așa, cel puțin, ni se spusese. Nu mai pot fi sigură că așa stăteau cu adevărat lucrurile. Adevărata natură a graniței ne-a fost ascunsă din motive de securitate; știam doar că e invizibilă cu ochiul liber.

Când m-am „trezit” deci, împreună cu celelalte, eram în echipament complet, inclusiv bocanci, cu rucsac de douăzeci de kilograme în spate și puzderie de provizii suplimentare atârnându-ne la centuri. Ne-am gheboșat toate trei, iar antropologa a căzut într-un genunchi; psihologa a așteptat cu răbdare să ne refacem forțele.

— Îmi pare rău, a zis. Ceva mai puțin zguduitor

n-am reușit.

Topografa a înjurat și i-a aruncat o căutătură posomorâtă. Îi sărea iute țandăra, lucru care trebuie să fi fost socotit o calitate. Antropologa, cum îi era felul, s-a ridicat în picioare fără să se plângă. Iar eu, cum îmi era felul, eram prea ocupată să observ totul în jur pentru a lua personal această trezire brutală. Am observat, de pildă, cruzimea din zâmbetul aproape imperceptibil al psihologei, cât s-a uitat la noi cum încercăm să ne revenim, am observat cum antropologa, care se împleticea încă, își cerea scuze că se împleticește. Mai târziu mi-am dat seama că-i interpretasem, poate, greșit expresia; putea să fie de durere sau de autocompătimire.

Ne aflam pe o cărare înțesată cu pietriș, frunze moarte și ace de pin umede la atingere. Furnici de catifea și gândăcei minusculi, de smarald, se căţărau peste ele. Pini înalți, cu coajă aspră, solzoasă, se înălţau de amândouă părţile, iar umbrele zburătoare ale păsărilor trasau linii între ei. Aerul era atât de proaspăt, încât lustruia parcă plămânii și preț de câteva clipe am respirat greu, mai mult din cauza surprizei. Apoi, după ce am însemnat locul cu o bucată de cârpă roșie legată de un copac, am pornit înainte, în necunoscut. Dacă psihologa păţea ceva și nu ne mai putea conduce către sfârșitul misiunii, ni se spusese să aşteptăm „extragerea”. Nimeni nu ne explicase ce formă urma să aibă „extragerea”, însă implica

faptul că superiorii noștri puteau observa de la distanță punctul de extracție, deși era dincoace de frontieră.

Ni se spusese să nu ne uităm înapoi la sosire, dar tot am aruncat o privire furișă, cât atenția psihologei era îndreptată altundeva. Nu știu exact ce-am văzut. Era pâclos, neclar și deja mult în spatele nostru – poate o poartă, poate o iluzie optică. Senzația bruscă a unui bloc de lumină sfârâind, dispărând iute în neant.

Motivele pentru care mă înscrisesem voluntară erau cu totul separate de abilitățile necesare expediției. Cred că m-am calificat fiindcă eram specialistă în medii tranzitive, iar locul acesta tranzita de câteva ori, adică găzduia o structură complexă de ecosisteme. În prea puține locuri găseai un habitat unde pe o rază de zece, doisprezece kilometri să treci de la pădure la mlaștină, apoi la smârcuri sărate și la țărm. În Aria X, mi se spusese, aveam să dau peste viață marină care se adaptase la apa puțin sărată și care, la reflux, înota până departe prin canalele naturale formate de stufărișuri, împărțind același mediu cu vidrele și cu căprioarele. Dacă mergeai pe linia plajei – plină de găuri de crabi – uneori se mai întâmpla să dai și peste una dintre reptilele-gigant, care și ele se adaptaseră la habitat.

Înțelegeam de ce nu locuiește nimeni în Aria X acum, pricepeam că era imaculată tocmai din

acest motiv, dar uitam asta mereu. Decisesem, în schimb, să pretind că era vorba pur și simplu despre o arie protejată și că noi eram niște excursioniste care, întâmplător, aveau și calificări de oameni de știință. Asta avea logică la un alt nivel: nu știam ce se întâmplase aici, ce se întâmpla încă, și orice teorie adusă de-acasă mi-ar fi afectat analiza dovezilor întâlnite pe teren. În plus, mie, una, prea puțin îmi păsa ce minciuni îmi spusesem, fiindcă existența mea acolo, în lume, devenise cel puțin la fel de pustie ca Aria X. Pentru că nu mai aveam nimic care să mă țină acolo, *simțeam nevoia* să mă aflu aici. Cât despre celelalte, nu știam ce-și spun și nici nu voiam să știu, dar cred că toate se prefăceau, cel puțin, că au un oarecare nivel de curiozitate. Curiozitatea poate să fie un puternic element evazionist.

În noaptea aceea am vorbit despre turn, cu toate că celelalte insistau să-l numească tunel. Responsabilitatea pentru impulsul investigațiilor noastre sălășluia în fiecare dintre noi, iar autoritatea psihologei descria un cerc larg în jurul acestor decizii. Parte din filosofia expediției curente consta în acordarea unei anumite autorități fiecărui membru, lucru care ajuta la creșterea „șanselor unor variații semnificative”.

Acest protocol vag avea sens în contextul seturilor noastre separate de abilități. De pildă, cu toate că fuseserăm, fără excepție, instruite elementar în privința armelor și a supraviețuirii,

topografa avea cu mult mai multă experienţă medicală şi cu armele de foc decât celelalte. Antropologa fusese cândva arhitectă; supravieţuise, cu ani în urmă, unui incendiu dintr-o clădire pe care o proiectase, singurul lucru personal pe care-l aflasem despre ea. Cât despre psihologă, despre ea ştiam şi mai puţine, dar cred că toate rămăseserăm cu impresia că are în spate o poziţie de conducere.

Discuţia despre turn a fost, într-un fel, prima noastră ocazie de a testa limitele dezacordului şi compromisului.

— Nu cred că ar trebui să ne concentrăm asupra tunelului, a zis antropologa. Ar trebui, mai întâi, să explorăm ceva mai departe şi să revenim aici cu informaţiile strânse despre alte elemente, inclusiv despre far.

Cât de previzibil, deşi poate profetic, încerca antropologa să introducă o opţiune mai sigură, mai confortabilă! Deşi ideea de a cartografia teritoriul mi se părea ceva de rutină, repetitiv, nu puteam nega existenţa turnului, din care nu se vedea nici urmă pe nicio hartă.

Apoi a vorbit topografa.

— În cazul ăsta mi se pare că ar trebui să eliminăm tunelul de pe lista cu chestii invazive sau ameninţătoare, înainte să explorăm mai departe. Altfel, dacă înaintăm, e ca un inamic în spatele nostru.

Provenea din armată şi vedeam deja cât de

valoroasă era experiența aceea. Crezusem că un topograf avea să susțină întotdeauna ideea continuării explorărilor, așa că opinia ei avea greutate.

— Abia aștept să explorez habitatele de aici, am zis. Dar, într-un fel, fiindcă nu apare pe nicio hartă, „tunelul”… sau turnul… pare important. E ori o excludere intenționată de pe hărțile noastre, și cunoscut, așadar… și prin asta ni se transmite un mesaj… ori este ceva nou, care nu era aici când a sosit expediția de dinainte.

Topografa mi-a aruncat o privire prin care-mi mulțumea pentru sprijin, însă poziția mea n-avea nimic de-a face cu vreun ajutor. Ceva, ideea unui turn care se afunda drept în jos, se combina cu o stare amestecată de amețeală și de fascinație pentru structură. Nu puteam spune după ce parte tânjeam și de care mă temeam, dar vedeam neîntrerupt interiorul unei cochilii de nautilus și alte modele ale naturii, puse în balanță cu un salt brusc în necunoscut, de pe o stâncă înaltă.

Psihologa a încuviințat din cap, părând să chibzuiască la aceste păreri, și a întrebat:

— Mai are cineva, câtuși de puțin, senzația că vrea să plece?

Era o întrebare legitimă, însă una care te punea pe jar.

Am clătinat, toate trei, din cap.

— Și tu? a întrebat-o topografa pe psihologă. Care e opinia ta?

Psihologa a zâmbit larg, lucru cam bizar. Dar trebuie să fi ştiut că oricare dintre noi, celelalte, ar fi putut primi însărcinarea de a-i observa reacţiile la stimuli. Poate ideea că o topografă, expertă în lucruri de suprafaţă, fusese aleasă în acest scop, şi nu o biologă sau o antropologă, o amuza.

— Recunosc că, în momentul ăsta, nu mă simt deloc în largul meu. Dar nu ştiu dacă de vină este efectul celor ce ne înconjoară sau prezenţa tunelului în sine. Personal, aş vrea să verificăm ce-i cu tunelul.

Turnul.

— Trei la unu atunci, a zis antropologa, în mod evident uşurată că decizia fusese luată în favoarea ei.

Topografa s-a mulţumit să ridice din umeri.

Poate că greşisem în privinţa curiozităţii. Topografa nu părea curioasă în nicio privinţă.

— Te plictiseşti? am întrebat-o.

— Aştept să începem odată, a zis către grup, de parcă aş fi pus întrebarea în numele lui.

Discuţia se purtase în cortul comun. De atunci se lăsase întunericul şi imediat au început să se audă iarăşi vaietele stranii despre care ştiam că se datorează unor cauze naturale, însă tot ne mai dădeau fiori pe şira spinării. De parcă acesta ar fi fost semnul de rupere al rândurilor, ne-am întors fiecare la cortul ei, ca să fim singure cu gândurile noastre. Am stat în cort un timp, întinsă şi trează, încercând să transform turnul într-un tunel sau

chiar într-o galerie, dar fără succes. În loc de asta, mintea mi se întorcea, iarăși și iarăși, spre o întrebare: *Ce-o fi ascuns la baza lui?*

Pe parcursul drumului străbătut de la frontieră până la tabăra principală de lângă coastă nu se petrecuse aproape nimic neobișnuit. Păsările cântau, cum se și cuvenea; căprioarele o rupeau la fugă, cu codițele albe ca niște semne de exclamare contrastând cu verdele și cafeniul tufelor; ratoni crăcănați își vedeau de ale lor, ignorându-ne. Ca grup, aproape că ne simțeam exaltate, cred, pentru că eram libere după atâtea luni petrecute în interior cu antrenamente și pregătiri. Cât ne aflam pe acel coridor, în spațiul de trecere, nu ne putea atinge nimic. Nu mai eram nici ce fuseserăm și nici ce puteam deveni odată ce aveam să ajungem la destinație.

Cu o zi înainte să ajungem la tabără, dispoziția asta fusese brusc spulberată de apariția unui mistreț enorm, în susul cărării, la ceva distanță de noi. Era atât de departe, încât până și cu binoclurile abia l-am putut identifica, la început. Dar, în ciuda vederii proaste, porcii mistreți au un simț al mirosului excepțional, așa că a început să gonească spre noi de la o sută de metri. Tropăind bubuitor, apropiindu-se… și totuși am avut timp să ne gândim la ce-i de făcut: am scos din teci cuțitele lungi, iar topografa și-a pregătit pușca automată. Gloanțele ar fi putut, probabil, să

oprească un porc de trei sute cincizeci de kilograme sau poate că nu. Nu ne-am simțit suficient de sigure pe noi pentru a ne lua privirea de la mistreț, pentru a scoate la iveală containerul cu pistoale și a-i descuia încuietoarea triplă.

Nu mai era timp pentru ca psihologa să pregătească vreo sugestie hipnotică menită să ne țină în gardă și să ne ajute să ne controlăm, de fapt nu izbutise decât un „Nu vă apropiați! Să nu vă atingă!”, în vreme ce mistrețul continua să dea buzna spre noi. Antropologa chicotea, devine de agitație și de la absurditatea trăirii unei situații-limită care dura atâta până să aibă loc. Doar topografa trecuse la acțiune: se lăsase într-un genunchi, ca să poată trage mai bine; ordinele noastre includeau folositoarea directivă „Ucideți doar dacă sunteți în pericol de a fi ucise”.

Priveam încă prin binoclu și, pe măsură ce mistrețul se apropia, chipul i se făcea din ce în ce mai bizar. Avea trăsăturile cumva contorsionate, de parcă fiara s-ar fi confruntat cu un chin interior extrem. Botul și maxilarul lat nu arătau defel ieșite din comun, dar aveam, cu toate astea, impresia unei *prezențe*, din felul în care privirea îi părea întoarsă lăuntric și din felul deliberat în care își trăgea capul spre dreapta, de parcă ar fi purtat un harnașament invizibil. În ochi îi licărea un fel de electricitate, pe care n-o puteam socoti reală. În loc de asta m-am gândit că este din cauza mâinii mele, care tremura, acum, ușor pe binoclu.

Ce-l îmboldea pe mistreț s-a consumat însă iute. Pierzându-și cheful să mai atace, a cotit brusc către dreapta, scoțând ceea ce nu pot descrie decât ca pe un țipăt intens de durere crâncenă, și a dispărut în tufe. Până să ajungem acolo, mistrețul nu mai era, iar în urmă lăsase un drumeag de ramuri făcute una cu pământul.

Timp de câteva ore, îmi îndreptasem gândurile către posibile explicații a ceea ce văzusem: paraziți sau alți pasageri clandestini de natură neurologică. Apoi căutasem teorii biologice, complet raționale. După un timp, mistrețul s-a contopit cu fundalul, ca toate cele pe lângă care trecuserăm în drumul nostru dinspre frontieră, și am început iarăși să privesc spre viitor.

Ne-am trezit devreme în dimineața de după descoperirea turnului, am mâncat și am stins focul cu apă. Aerul avea o răcoare proaspătă, tipică pentru anotimp. Topografa a deschis lădița cu arme și a dat fiecăreia câte un pistol. Ea continua să poarte pușca; avea beneficiul unei lanterne amplasate sub țeavă. Nu ne așteptaserăm să deschidem containerul acela atât de devreme și, cu toate că niciuna n-a protestat, simțeam acum o nouă încordare între noi. Știam toate că membrii celei de-a doua expediții în Aria X se sinuciseseră cu focuri de armă și că membrii celei de-a treia se împușcaseră unii pe alții. Abia după ce mai multe expediții care au urmat s-au întors nevătămate,

superiorii noştri în grad au permis revenirea la arme de foc. Noi eram a douăsprezecea expediţie.

Ne-am întors deci la turn, toate patru. Soarele se prefira printre frunze şi muşchi, creând arhipelaguri de lumină peste suprafaţa plată a intrării. Rămânea la fel de banală, inertă, deloc rău prevestitoare... şi totuşi era nevoie de o încordare a voinţei pentru a sta acolo, pentru a te uita ţintă la deschizătură. Am observat că antropologa îşi cercetează cutia neagră şi că e uşurată să constate că aceasta nu afişa o lumină roşie. Dacă aşa ar fi stat lucrurile, ar fi trebuit să renunţăm la explorare, să ne apucăm de altceva. Nu voiam asta, cu toate că-mi era un pic teamă.

— Cât de mult crezi că se duce în adâncime? a întrebat antropologa.

— Nu uitaţi că trebuie să avem încredere în măsurătorile noastre, a răspuns psihologa, încruntându-se uşor. Măsurătorile nu mint. Construcţia asta are un diametru de 18,7 metri. Este înălţată la douăzeci de centimetri de sol. Scările par să fie poziţionate către nord, ceea ce ar putea, până la urmă, să ne spună ceva despre construcţia sa. E făcută din piatră şi scoici pisate, nu din metal sau cărămizi. Acestea sunt realităţi. Iar faptul că nu se afla pe hartă înseamnă doar că o furtună e posibil să fi scos la iveală intrarea.

Găseam credinţa în măsurători şi raţionalizările psihologei pentru absenţa de pe hărţi a turnului ciudat de... ademenitoare? Poate că nu voia decât

să ne liniștească, dar mi-ar plăcea să cred că încerca să se liniștească singură. Poziția ei – conducătoare a echipei, știind, posibil, mai multe decât noi – era una dificilă și singuratică.

— Sper că n-are decât vreo doi metri adâncime, ca să putem continua cu cartografiatul, a zis topografa pe un ton ce se voia nepăsător, însă am recunoscut, toate, expresia „la doi metri sub pământ” furișându-se pe sub sintaxa ei, și printre noi s-a lăsat tăcerea.

— Vreau să știți că nu mă pot opri să nu mă gândesc la el ca la un *turn*, m-am confesat. Nu-l văd ca pe un tunel.

Părea o distincție importantă ce trebuia făcută înaintea coborârii, chiar dacă influența felul în care îmi evaluau starea mentală. Vedeam un turn avântându-se în subterană. Gândul că ne aflam în partea lui cea mai de sus îmi dădea un pic de vertij.

Toate trei m-au țintuit cu privirile de parcă de la mine ar fi provenit țipătul cel straniu din amurg și, după un moment, psihologa a zis pe un ton nu foarte convins:

— Dacă te face să te simți mai bine, atunci nu văd care-i problema.

Din nou s-a lăsat tăcerea sub frunzișul copacilor. Un gândăcel se învârtea în spirală, urcând spre crengi și lăsând după el o dâră prăfoasă. Cred că ne-am dat seama, toate, că abia atunci pătrunseserăm cu adevărat în Aria X.

— Intru eu prima, să văd ce-i pe-acolo, a zis topografa într-un târziu și ne-am bucurat s-o lăsăm pe ea.

Partea de început a casei scărilor se curba abrupt în jos, iar treptele erau înguste, așa că urma să coboare cu spatele în turn. Am curățat cu niște bețe pânzele de păianjen, în vreme ce ea se ghemuia, gata să ia în primire scara. A rămas așa o clipă, nesigură, cu arma trecută peste spinare, cu privirea ridicată spre noi. Își legase la spate părul, și asta îi făcea trăsăturile să arate încremenite, încordate. Acesta să fi fost momentul în care ar fi trebuit s-o oprim? Să venim cu alt plan? Dacă așa au stat lucrurile, niciuna dintre noi n-a îndrăznit s-o facă.

Cu o schimonosire stranie a feței, aproape de parcă ne-ar fi surâs disprețuitor, topografa a coborât până ce i-am mai putut vedea doar fața, încadrată de întunericul de dedesubt, apoi nici măcar asta. A lăsat un spațiu gol care mi s-a părut șocant, de parcă s-ar fi întâmplat, de fapt, tocmai pe dos: de parcă o față s-ar fi înălțat brusc la vedere din întuneric. Am icnit, făcând-o pe psihologă să-mi arunce o privire atentă. Antropologa era prea ocupată să se uite pe scări în jos, ca să bage de seamă toate astea.

— E totul bine? a strigat psihologa către topografă.

Cu o secundă înainte, totul fusese bine. De ce să fi stat altfel lucrurile acum?

Topografa a scos un mormăit ca răspuns, parcă de acord cu mine. Am mai auzit, timp de câteva momente, cum topografa se luptă cu treptele acelea, apoi s-a lăsat liniștea, după care din nou mișcare, cu un alt ritm, care, timp de o clipă înfiorătoare, a părut că vine de la o altă sursă.

Apoi, topografa ne-a strigat.

— Liber până la nivelul ăsta!

Nivelul ăsta. Ceva dinlăuntrul meu simțea încântare că viziunea *turnului* nu se dovedise încă eronată.

Era semnalul de coborâre pentru mine și antropologă, în vreme ce psihologa sta de pază.

— E timpul să vă duceți, a zis psihologa cu voce lipsită de vlagă, de parcă eram la școală și tocmai se terminase ora de curs.

O emoție pe care n-am izbutit s-o identific m-a străbătut și, pentru o clipă, am văzut puncte negre înaintea ochilor. Am urmat-o pe antropologă prin ce mai rămânea din pânzele rupte și din trupurile mumificate ale insectelor, în umezeala cu iz de sare de jos, cu atâta avânt, că aproape am dat peste ea. Ultima mea privire aruncată lumii de deasupra: psihologa uitându-se la mine, ușor încruntată, și în spatele ei copacii, albastrul aproape orbitor al cerului contrastând cu marginile întunecate ale șirului de trepte.

Acolo, jos, umbrele se răsfirau pe ziduri. Temperatura scăzuse și sunetele se auzeau înfundat, treptele moi ne absorbeau pașii. La

aproximativ șase metri adâncime, structura s-a deschis, transformându-se într-un etaj inferior. Tavanul era cam de doi metri și jumătate înălțime, ceea ce însemna că deasupra noastră se aflau vreo patru metri zdraveni de stâncă. Lanterna puștii topografei lumina spațiul, însă stătea cu spatele la noi, cercetând pereții, care erau de un alb șters și lipsiți de orice ornamentație. Câteva crăpături indicau ori trecerea timpului, ori ceva ce pusese la încercare construcția. Nivelul părea de aceeași circumferință ca și partea expusă de la suprafață, lucru care, din nou, venea în sprijinul ideii de construcție masivă îngropată în pământ.

— Merge și mai departe, a zis topografa și-a arătat cu țeava puștii spre colțul opus deschizăturii prin care intrasem la acest nivel.

Am văzut o arcadă rotunjită și ceva întunecat care sugera trepte coborâtoare. Un turn, ceea ce făcea ca nivelul acesta să fie mai puțin un etaj și mai degrabă o platformă ori parte dintr-un bastion. A început să pășească spre arcadă, câtă vreme eu încă eram cufundată în examinarea pereților cu lanterna. Faptul că erau atât de goi mă fascina. Am încercat să mi-l imaginez pe constructor, dar n-am izbutit.

M-am gândit iarăși la silueta farului, la felul în care o văzusem în acea după-amiază târzie din prima zi, la tabăra principală. Presupuneam că respectiva clădire era un far fiindcă harta arăta un far în locul acela și fiindcă oricine ar fi recunoscut

imediat cum *trebuie* să arate un far. De fapt, atât topografa, cât și antropologa se arătaseră într-un fel *ușurate* când văzuseră farul. Apariția sa atât pe hartă, cât și în realitate le calmase, le dăduse tărie. Iar faptul că-i cunoșteau scopul le liniștise și mai mult.

Cu turnul însă, nu știam niciunul dintre aceste lucruri. Nu-i puteam intui întinderea deplină. Nu aveam habar de scopul său. Și acum, când începeam să coborâm în el, turnul *încă* nu ne dezvăluia vreun indiciu în aceste privințe. Psihologa putea să recite măsurătorile „vârfului" turnului, dar numerele nu însemnau nimic, n-aveau un context mai larg. Fără context, să te agăți de numerele alea era o formă de nebunie.

— Cercul are regularitate, dacă ne luăm după pereții interiori, ceea ce sugerează precizie în crearea acestei clădiri, a zis antropologa.

Clădire. Deja începuse să abandoneze ideea că ar fi fost un tunel.

Toate gândurile mi s-au năpustit afară pe gură, ca o descărcare finală din starea care mă copleșise mai devreme, sus.

— Dar care este *scopul* lui? Și e de crezut că nu-i pe hărți? Poate l-a construit una dintre expedițiile de dinainte și l-a ascuns?

Am întrebat toate acestea și altele încă, fără să aștept vreun răspuns. Chiar dacă nu se ivise nicio amenințare, părea important să elimin orice moment posibil de tăcere. De parcă, într-un fel,

goliciunea zidurilor s-ar fi alimentat cu tăcere, de parcă ceva ar fi putut să se înfiinţeze în pauzele dintre cuvinte, dacă nu eram atente. Dacă i-aş fi comunicat anxietatea asta psihologei, s-ar fi îngrijorat, o ştiu. Dar eram mai în ton cu singurătatea decât oricare dintre noi şi aş fi caracterizat locul acela, în clipa aceea a explorării noastre, drept o punere în gardă.

Un icnet de-al topografei m-a întrerupt în mijlocul propoziţiei, fără îndoială spre marea uşurare a antropologei.

— Uitaţi! a zis topografa îndreptând raza lanternei spre arcadă.

Ne-am îmbulzit acolo şi ne-am uitat peste umărul ei, adăugând propriile noastre surse de lumină.

Era într-adevăr un şir de trepte ce duceau în jos, de data asta într-o pantă mai puţin abruptă, cu trepte mult mai late, dar făcute din acelaşi material. Cam prin dreptul umerilor, la aproximativ un metru şi cincizeci înălţime, agăţate de zidul interior al turnului, am văzut ceva ce mi s-a părut, la început, un smoc de viţe ce licăreau uşor, coborând în întunecime. Mi-am amintit, brusc şi absurd, tapetul floral din baia casei mele, din vremea când locuiam acolo cu soţul meu. Apoi, când m-am uitat mai bine, am văzut că „viţele” aveau un început ceva mai încolo şi mi-am dat seama că erau cuvinte scrise cu litere cursive, înălţate în relief la vreo cincisprezece centimetri de

perete.

— Țineți lumina pe ele, am zis și mi-am făcut loc într-acolo, către primele trepte.

Sângele îmi forfotea iarăși în cap, simțeam în urechi un vuiet năucitor. A fost un act de control suprem să fac acei câțiva pași. N-aș putea spune ce impuls m-a mânat într-acolo, cu excepția faptului că eram biologă și că acea chestie arăta neobișnuit de organic. Dacă ar fi fost acolo lingvista, probabil că aș fi lăsat-o pe ea.

— N-o atinge, orice ar fi, m-a avertizat antropologa.

Am dat din cap a încuviințare, dar eram prea captivată de descoperire. Dacă mi-ar fi venit cumva să ating cuvintele de pe zid, n-aș fi reușit să mă abțin.

Când m-am apropiat, m-a surprins faptul că puteam înțelege limba în care fuseseră scrise cuvintele? Da. M-a cuprins un soi de încântare împletită cu groază? Da. Am încercat să-mi reprim vălmășagul de gânduri noi ce se stârnise în mine. Cu o voce cât mai calmă cu putință, conștientă de importanța momentului, am citit de la început, cu voce tare:

Unde se află fructul sugrumător venit din mâinile păcătosului voi zămisli semințele morților, pentru a le împărți cu viermii care…

Apoi întunericul a acoperit inscripția.

— Cuvinte? Cuvinte? a zis antropologa.

Da, cuvinte.

— Din ce-s făcute? a întrebat topografa.

Trebuia să fie făcute din ceva?

Lumina aţintită asupra inscripţiei continue a pâlpâit şi a tremurat. *Unde se află fructul sugrumător* a fost scăldată în umbră şi întuneric, de parcă s-ar fi dus o luptă cruntă pentru înţelegerea acelor vorbe.

— Un moment. Trebuie să mă apropii mai mult.

Trebuia? Da, trebuia să mă apropii.

Din ce-s făcute?

Nici nu mă gândisem la asta, deşi ar fi trebuit; încercam încă să deslușesc sensul literal, nu trecusem la ideea de a lua o mostră fizică. Dar ce ușurată am fost la întrebarea asta! Fiindcă m-a ajutat să mă lupt cu impulsul de a continua să citesc, să cobor în întunericul de nepătruns, să tot cobor până ce aveam să citesc tot ce era de citit. Deja frazele acelea de început îmi infiltrau mintea în feluri nebănuite, găsindu-şi teren propice.

Am păşit deci mai aproape, m-am uitat bine la *Unde se află fructul sugrumător.* Am văzut că literele, legate unele de altele de scrierea cursivă, erau făcute din ceva ce unui nespecialist i s-ar fi părut un strat gros şi verde aducând cu un desiş de ferigi, dar care era, mai probabil, un soi de ciupercă sau alt organism eucariot. Filamentele încreţite erau strânse bine unele într-altele şi se înălţau de pe zid. Un iz de pământ venea dinspre cuvinte, împreună cu o notă subtilă de miere alterată. Pădurea asta în miniatură se *legăna*

aproape imperceptibil, precum ierburile de mare într-un curent oceanic blând.

Mai existau și alte lucruri în acest ecosistem în miniatură. Pe jumătate ascunse de filamentele verzi, creaturile erau translucide și arătau ca amprentele unor mânuțe. Noduli aurii mărgineau degetele acestor „palme”. M-am aplecat peste ele ca o smintită, ca și cum n-aș fi făcut luni întregi de antrenament de supraviețuire, ca și cum n-aș fi studiat în veci biologia. Cineva păcălit să creadă că acele cuvinte ar trebui citite.

Am avut ghinion, ori a fost noroc? Declanșat de o tulburare a fluxului de aer, un nodul în formă de W a ales acel moment pentru a se desface brusc, aruncând în aer un jet de spori aurii, minusculi. M-am dat înapoi, dar am avut impresia că simțisem ceva intrându-mi pe nări și că, parcă, mirosul de miere alterată devenise mai intens.

Agitată, am mai făcut câțiva pași înapoi, împrumutând niște înjurături de toată frumusețea de la topografă, dar numai în capul meu. Instinctul îmi dicta întotdeauna să maschez ce simțeam. Îmi și imaginam reacția psihologei la contaminarea mea, dacă aș fi dezvăluit-o grupului.

— Un soi de fungi, am zis în cele din urmă, trăgând aer în piept cu putere pentru a-mi controla vocea. Literele sunt făcute din spori.

De unde să știu dacă era adevărat? Era doar lucrul cel mai apropiat de un răspuns.

Vocea trebuie să-mi fi părut mai calmă decât îmi

erau gândurile, fiindcă n-am văzut în reacţia lor nicio ezitare. Niciun indiciu în tonul lor că văzuseră sporii erupându-mi în faţă. Stătusem foarte aproape. Sporii fuseseră minusculi, insignifianţi. *Voi zămisli seminţele morţilor.*

— Cuvinte? făcute din fungi? a zis topografa, îngânându-mă prostește.

— Nu se cunoaște nicio limbă umană care să folosească metoda asta de scriere, a zis antropologa. Există vreun animal care comunică astfel?

Mi-a venit să râd.

— Nu, nu există niciun animal care comunică în felul ăsta.

Or, dacă era vreunul, nu-mi aminteam numele lui și nu mi l-am amintit nici mai târziu.

— Glumești? E o glumă, nu-i așa? a zis topografa.

Părea gata să vină și să-mi arate că greșeam, dar nu s-a mișcat din poziția sa.

— Inflorescențe, am replicat, aproape ca în transă. Care formează cuvinte.

M-a cuprins o stare de calm. Cealaltă senzație, că nu puteam sau nu voiam să respir, era clar psihologică și nu fiziologică. Nu observasem nicio schimbare fizică și, la un anumit nivel, nici nu conta. Știam că era prea puțin probabil să avem vreun antidot în tabără pentru o chestie neștiută ca asta.

Mai mult ca orice, informația pe care încercam

să o procesez mă imobiliza. Cuvintele erau compuse din inflorescențele simbiotice ale unei specii care-mi era necunoscută. În al doilea rând, praful de spori de pe cuvinte însemna că, pe măsură ce exploram mai în profunzime turnul, aerul avea să se umple de potențiali contaminanți. Avea vreun sens să le transmit informaţia celorlalte, când n-ar fi făcut decât să le alarmeze? Nu, am decis poate egoist. Era mai important să mă asigur că nu erau expuse direct până ce puteam reveni cu echipamentul potrivit. Orice altă evaluare depindea de factori biologici şi de mediu, iar eu deveneam tot mai convinsă că datele pe care le aveam sunt inadecvate.

Am urcat iarăşi scările până la platformă. Topografa şi antropologa aveau expresii întrebătoare, de parcă le-aş fi putut spune mai multe. Antropologa, mai ales, stătea ca pe jar; nu-şi putea fixa pe nimic privirea, iar ochii i se roteau necontenit, în toate părţile. Aş fi putut, cine ştie, să inventez informaţii care să oprească acea căutare nesăţioasă. Dar ce le puteam spune despre vorbele de pe perete, în afară de faptul că erau ori absurde, ori nebuneşti, ori amândouă? Aş fi preferat ca acele cuvinte să fi fost scrise într-o limbă *necunoscută*; ar fi fost pentru noi, într-un fel, un mister mai puţin de rezolvat.

— Ar trebui să ne întoarcem sus, am zis.

Nu recomandam asta drept cea mai bună acţiune cu putinţă, ci mai degrabă voiam să le

limitez expunerea la spori, până vedeam ce efecte pe termen lung au asupra mea. Știam și că, dacă mai zăboveam mult, era posibil să simt impulsul de neoprit de a coborî mai departe pe scări pentru a citi cuvintele, și celelalte ar fi trebuit să mă împiedice fizic, caz în care nu știu ce-aș fi făcut.

Celelalte două nu s-au opus. Dar, în timp ce urcam împreună cu celelalte, am simțit că mă ia amețeala, cu toate că eram într-un spațiu atât de închis, un soi de panică de moment, în care pereții au căpătat brusc un aspect cărnos, de parcă am fi umblat prin gâtlejul unei fiare.

Când i-am spus psihologei ce-am văzut, recitându-i câteva cuvinte din inscripție, a părut mai întâi încremenită într-un fel de atenție bizară, apoi a decis să coboare să vadă cu ochii ei cuvintele. Am fost cât pe ce s-o avertizez să n-o facă. În cele din urmă am zis:

— Observă, dar numai din susul scărilor. Nu știm dacă nu cumva sunt toxine pe-acolo. Când ne întoarcem, ar trebui să ne punem măști de gaze.

Astea cel puțin le căpătaserăm moștenire de la ultima expediție, într-un container sigilat.

— *Paralizia nu e o analizare incontestabilă?* mi-a zis privindu-mă fix. Am simțit un fel de mâncărimi în tot corpul, dar n-am făcut nimic, n-am zis nimic. Celelalte nu păreau nici măcar să-și fi dat seama că vorbise. Abia mai târziu mi-am dat seama că psihologa încercase să mă prindă cu o sugestie hipnotică menită exclusiv mie.

Reacţia mea intra, se pare, în zona răspunsurilor acceptabile, fiindcă a coborât, în vreme ce noi aşteptam temătoare deasupra. Dacă nu se mai întorcea? M-a cuprins o nevoie de a avea, de a deţine. Eram agitată la ideea că ea putea să simtă aceeaşi nevoie de a citi mai departe şi să acţioneze în consecinţă. Chiar dacă nu ştiam ce înseamnă cuvintele, voiam ca ele să însemne ceva, pentru ca să scap cât mai iute de îndoieli, să readuc raţiunea în toate ecuaţiile mele. Asemenea calcule m-au abătut de la gândurile legate de efectele sporilor asupra organismului meu.

Din fericire, celelalte două n-au avut chef de vorbă cât am aşteptat şi, după doar cincisprezece minute, psihologa a urcat stingheră scările şi a ieşit la suprafaţă, clipind în vreme ce ochii i se obişnuiau cu lumina.

— Interesant, a zis pe un ton fără expresie, apropiindu-se şi ştergându-şi pânzele de păianjen de pe haine. N-am mai văzut aşa ceva până acum.

Părea că vrea să continue, dar a decis să n-o facă.

Ceea ce zisese deja era aproape o idioţenie; şi se părea că nu doar eu avusesem impresia asta.

— Interesant, a spus antropologa. Nimeni n-a mai văzut aşa ceva în întreaga istorie a lumii. Nimeni. Niciodată. Şi tu zici că-i *interesant?*

Părea că se lasă pradă unui puseu de isterie. În vremea asta, topografa se holba la amândouă de parcă *ele* ar fi fost organismele necunoscute.

— Ai nevoie să te calmez? a întrebat psihologa.

Avea o fermitate în ton care a făcut-o pe antropologă să mormăie ceva nedesluşit şi să-şi coboare privirile în pământ.

Am rupt tăcerea cu propriile sugestii:

— Ne trebuie timp ca să ne gândim la asta. Ne trebuie timp ca să decidem ce facem în continuare.

Voiam să zic, desigur, că eu aveam nevoie de timp ca să văd dacă sporii pe care-i inhalasem mă vor afecta suficient de semnificativ pentru a mărturisi cele întâmplate.

— S-ar putea să nu fie timp destul pe lume pentru asta, a zis topografa.

Dintre toate, cred că pricepuse cel mai bine implicaţiile celor văzute: că se putea, acum, să trăim într-un soi de coşmar. Însă psihologa a ignorat-o şi mi s-a alăturat:

— Chiar ne trebuie timp. Ar trebui să ne petrecem restul zilei făcând lucrurile pe care am fost trimise să le facem.

Ne-am întors deci în tabără pentru masa de prânz şi ne-am concentrat atenţia asupra „lucrurilor obişnuite”, în vreme ce eu îmi supravegheam corpul în căutarea oricărei modificări. Mi-era prea frig sau eram prea înfierbântată? Durerea din genunchi era de la o rană veche, suferită pe teren, sau ceva nou? Am verificat până şi monitorul cutiei negre, dar rămânea inert. În mine nu se schimbase încă nimic fundamental, aşa că, în timp ce colectam

mostre și făceam măsurători prin apropierea taberei, m-am relaxat treptat și am început să-mi spun că sporii nu avuseseră niciun efect… deși știam că perioada de incubație la unele specii putea fi de luni sau chiar de ani. Cred că mi-am spus că, pentru următoarele zile cel puțin, eram probabil în siguranță.

Topografa s-a axat pe adăugarea de detalii și nuanțe hărților date de superiorii noștri. Antropologa s-a dus să cerceteze ruinele unor cabane, aflate la jumătate de kilometru de noi. Psihologa a rămas în cortul ei, scriind în jurnal. Poate că raporta faptul că era înconjurată de idioate sau poate trecea acolo fiece moment al descoperirilor de dimineață.

În ce mă privește, am petrecut o oră observând un brotăcel roșu cu verde aflat pe o frunză lată și groasă, apoi încă o oră pe urmele unei libelule de un negru lucios, care n-ar fi trebuit să se găsească atât de aproape de apele mării. Restul timpului l-am petrecut cățărată într-un pin, cu binoclul îndreptat către coastă și far. Îmi plăcea cățăratul. Și oceanul îmi plăcea și găseam că privitul îndelung în apele sale avea un efect liniștitor. Aerul era atât de curat, de proaspăt, în vreme ce, dincolo de frontieră, lumea era cum fusese întotdeauna în timpurile moderne: murdară, ostenită, imperfectă, greoaie, în război cu ea însăși. Acolo mă simțisem mereu ca și cum munca mea nu ar fi fost decât o încercare zadarnică de a ne salva de noi înșine.

Bogăția biosferei din Aria X era reflectată de puzderia de păsări, de la cintezoi și ciocănitori cenușii până la cormorani și ibiși negri. Vedeam și o bucățică din smârcurile sărate, și atenția mea în direcția aceea a fost răsplătită de apariția în raza mea vizuală, timp de un minut întreg, a unei perechi de vidre. La un moment dat au ridicat privirea, stârnindu-mi senzația stranie că își dădeau seama că le urmăresc. Era un sentiment pe care-l aveam adesea în sălbăticie: că lucrurile nu erau chiar cum păreau și trebuia să lupt cu senzația asta, fiindcă îmi putea copleși obiectivitatea științifică. Și mai era ceva care se deplasa cu încetineală prin stufăriș, dar era mai aproape de far și bine ascuns. Nu mi-am dat seama ce anume era, iar după un timp vegetația a încetat să se mai miște și i-am pierdut urma cu totul. Mi-am închipuit că trebuie să fi fost tot un porc sălbatic, fiindcă aceștia puteau fi buni înotători și erau la fel de omnivori în alegerea habitatului ca în dietă.

Per ansamblu, până la lăsarea întunericului, strategia asta de a ne îndeletnici cu sarcini cotidiene izbutise să ne liniștească nervii. Tensiunea era mai puțin prezentă, așa că, la cină, am făcut chiar și câteva glume. „Aș vrea să știu la ce te gândeai”, mi s-a confesat antropologa, iar eu am replicat: „Nu, n-ai vrea”, ceea ce a stârnit un hohot de râs care m-a surprins. Nu le voiam vocile în cap, ideile lor despre mine, nici poveștile lor

personale și problemele lor. Ele de ce le-ar fi vrut pe ale mele?

Însă nu mă deranja că începea să se înfiripe un sentiment al camaraderiei, chiar dacă avea să aibă viață scurtă. Psihologa ne-a permis câte două beri de om din rezerva de alcool, care ne-au relaxat până într-atât încât am exprimat chiar, stângace, ideea că am fi putut păstra un fel de legătură după ce terminam misiunea. Deja încetasem să mai verific dacă aveam reacții fizice sau psihologice la spori și-am descoperit că mă înțelegeam cu topografa mai bine decât m-aș fi așteptat. Pe antropologă tot n-o plăceam foarte mult, dar asta mai degrabă în contextul misiunii, nu din pricina a ce-mi spusese. Simțeam că, odată ajunsă pe teren, precum mulți dintre atleții care erau buni la antrenamente, dar eșuau în concurs, arătase până acum lipsă de tărie de caracter. Deși voluntariatul într-o asemenea misiune însemna ceva.

Când țipătul nocturn dinspre mlaștini s-a auzit, puțin după amurg, în vreme ce stăteam lângă foc, mai întâi i-am răspuns cu strigăte, într-un act de bravadă bețivănească. Fiara din mlaștini părea acum un prieten de-o viață în comparație cu turnul. Aveam încredere că, până la urmă, o vom fotografia, îi vom documenta comportamentul, o vom identifica și-i vom găsi un loc în clasificarea ființelor vii. Avea să devină știută, dar ne temeam că nu la fel urma să se întâmple cu turnul. Însă am încetat să strigăm când intensitatea gemetelor

s-a intensificat într-un fel ce sugera furia, de parcă fiara ar fi știut că o luam în râs. Am slobozit toate hohote nervoase, iar psihologa s-a folosit de asta ca pretext ca să ne pregătească pentru următoarea zi.

— Mâine ne întoarcem la tunel. O să intrăm mai adânc, cu anumite măsuri de siguranță – măști protectoare, cum s-a sugerat. O să înregistrăm scrisul de pe pereți și sper să ne dăm seama cam cât de vechi este. Poate o să ne dăm seama și cât de adânc este tunelul. După-amiază o să revenim la cercetarea generală a zonei. Vom repeta zilnic acest program până vom considera că știm destule despre tunel și locul lui în Aria X.

Turn, nu tunel. Ar fi putut vorbi despre investigarea unui supermarket abandonat, cu toate accentele pe care le pusese… și totuși ceva din tonul ei părea repetat dinainte.

Apoi s-a ridicat brusc și a rostit două cuvinte: *Consolidarea autorității.*

Îndată, topografa și antropologa, lângă mine, s-au înmuiat, iar ochii le priveau în gol. Am fost șocată, dar le-am imitat, sperând că psihologa nu observase micul meu blocaj. Nu simțeam niciun impuls în acest sens, însă era clar că fuseserăm preprogramate să intrăm într-o stare hipnotică drept reacție la cuvintele acelea, rostite de psihologă.

Într-o manieră mult mai autoritară decât cu doar un moment în urmă, psihologa a zis:

— Veți păstra o amintire a discutării mai multor opțiuni în privința tunelului. Veți crede că ați fost, în cele din urmă, de acord cu mine în privința celei mai bune acțiuni și că aveți încredere în acest curs al acțiunii. Veți simți o stare de calm ori de câte ori vă veți gândi la decizia asta și veți rămâne calme odată reîntoarse în tunel, deși veți reacționa la stimuli potrivit antrenamentului. Nu vă veți asuma riscuri inutile.

Veți continua să vedeți o structură construită din scoici și piatră. Veți avea o încredere deplină în colegele voastre și o neîncetată stare de camaraderie. După ieșirea din structură, ori de câte ori veți vedea o pasăre în zbor, vi se va declanșa un puternic sentiment că faceți *lucrul potrivit,* că vă aflați la *locul potrivit.* Când voi pocni din degete, veți pierde orice amintire a acestei conversații, dar îmi veți urma indicațiile. Vă veți simți foarte obosite și veți dori să vă întoarceți în corturi, ca să trageți un somn bun înaintea activităților de mâine. Nu veți visa. Nu veți avea coșmaruri.

Am rămas cu privirea fixată înainte cât timp a zis vorbele acelea și, când a pocnit din degete, m-am luat după ce făceau celelalte două. Nu cred că psihologa a bănuit ceva și m-am băgat în cort exact cum au făcut și celelalte două.

Aveam acum date noi de prelucrat, pe lângă povestea cu turnul. Știam că rolul psihologei era

de a oferi echilibru și calm în situații care s-ar fi putut dovedi stresante și că o parte din rolul acesta includea sugestii hipnotice. N-o puteam învinovăți pentru asta, dar să văd asta înaintea mea mă tulburase. Una e să crezi că ai putea primi sugestii hipnotice, și cu totul altceva să experimentezi asta ca observator. Oare ce nivel de control putea exercita asupra noastră? Ce voia să spună când afirmase că aveam să continuăm să credem că turnul e făcut din cochilii și piatră?

Și mai important totuși era că acum puteam ghici unul dintre felurile în care mă afectaseră sporii: mă făcuseră imună la sugestiile hipnotice ale psihologei. Mă transformaseră într-un soi de conspirator împotriva ei. Chiar dacă scopurile sale erau benigne, simțeam un val de anxietate când mă gândeam să mărturisesc că eram rezistentă la hipnoză – mai ales de vreme ce asta însemna că și alte *condiționări* introduse în antrenamentul nostru mă afectau din ce în ce mai puțin.

Ascundeam acum nu unul, ci două secrete, și asta însemna că deveneam, continuu și irevocabil, înstrăinată de expediție și de scopul său.

Înstrăinarea, în multele sale forme, nu era ceva nou la aceste misiuni. Înțelegeam asta, fiindcă mi se oferise ocazia de a urmări, împreună cu celelalte, înregistrări video cu interviuri de după revenirea membrilor expediției a unsprezecea. Odată ce fuseseră identificați că reveniseră la

vieţile de dinainte, indivizii fuseseră puşi în carantină şi interogaţi despre experienţele lor. Destul de rezonabil, în cele mai multe cazuri, membrii familiilor chemaseră autorităţile, fiindcă revenirea celor dragi li se păruse nefirească sau înfricoşătoare. Toate documentele găsite asupra acestor reveniţi fuseseră confiscate de superiorii noştri pentru examinare şi studiu. Şi la aceste informaţii ni se permisese accesul.

Interviurile erau îndeajuns de scurte şi în ele toţi cei opt membri ai expediţiei spuneau aceeaşi poveste. Nu întâlniseră fenomene neobişnuite în Aria X, nu făcuseră măsurători neobişnuite şi nu aveau de raportat conflicte interne neobişnuite. Doar că, după un timp, fiecare simţise nevoia intensă de a se întoarce acasă şi făcuse acest lucru. Niciunul nu putea explica felul în care reuşise să treacă frontiera sau de ce se dusese direct acasă în loc să le raporteze mai întâi superiorilor. Pur şi simplu abandonaseră, unul câte unul, expediţia, îşi lăsaseră jurnalele şi nimeriseră acasă. Cumva.

Pe parcursul interviurilor, expresiile le erau prietenoase, şi privirile directe. Dacă păreau prea puţin exuberanţi în exprimare, asta avea de-a face cu calmul acela general, aproape ca într-un vis, cu care reveniseră – până şi bărbatul solid, vânos care servise ca expert militar în expediţie, un tip ce avusese o personalitate alertă, plină de energie. În termeni de afect, nu-i puteam deosebi pe unii de

alții. Lăsau impresia că vedeau acum lumea ca printr-un soi de văl, că vorbeau cu anchetatorii dincolo de o distanță vastă în timp și spațiu.

Cât despre hârtii, se dovediseră a fi schițe de peisaje din interiorul Ariei X, cu descrieri scurte. Unele erau desene de animale sau caricaturi ale celorlalți membri ai expediției. Cu toții desenaseră la un moment dat farul sau scriseseră despre el. Să cauți înțelesuri ascunse în aceste hârtii era ca și cum ai căuta înțelesuri ascunse în lumea naturală din jurul nostru. Dacă existau, puteau fi activate doar de ochiul celui care le privea.

La vremea aceea, căutam uitarea totală și așteptam de la fețele acelea opace, anonime, până și de la cea mai dureros de familiară, un soi de evadare benignă. O moarte care să nu însemne moartea.

02: INTEGRARE

M-am trezit de dimineață cu simțurile ascuțite, așa că până și coaja aspră și cafenie a pinilor sau izbiturile unei ciocănitori cât se poate de banale mi se păreau un soi de mici revelații. Osteneala stăruitoare cauzată de drumeția de patru zile până la tabăra de bază mă părăsise. Era vreun efect secundar al sporilor sau doar consecința unui somn bun? Mă simțeam atât de împrospătată, încât nici nu-mi păsa cu adevărat.

Însă nu peste mult timp reveria mi-a fost temperată de veşti dezastruoase. Antropologa se evaporase, iar din cortul ei dispăruseră obiectele personale. Şi, mai rău decât asta, după părerea mea, era că psihologa părea trudită, de parcă n-ar fi dormit. Se uita ciudat, mijind ochii, iar părul îi era mai răvăşit decât de obicei. Am observat pe bocancii ei urme de noroi uscat. Îşi proteja partea dreaptă, de parcă ar fi fost rănită.

— Unde-i antropologa? a întrebat topografa, în vreme ce eu mă întindeam la loc, încercând să pun ordine în cele întâmplate. *Ce-ai făcut cu antropologa?* asta-mi era întrebarea nespusă, pe care o ştiam lipsită de onestitate. Psihologa nu era altfel decât fusese; faptul că ştiam secretul spectacolului ei de iluzionism nu însemna neapărat că reprezenta o ameninţare.

Psihologa a venit în întâmpinarea panicii noastre, ce sporea necontenit, cu o afirmaţie bizară:

— Am vorbit cu ea astă-noapte. Ce-a văzut în… structura aceea… a tulburat-o în aşa măsură că nu a mai vrut să continue expediţia. A pornit înapoi spre frontieră, să aştepte extracţia. A luat cu ea un raport parţial, aşa că superiorii vor şti ce progrese am făcut.

Obiceiul psihologei de a lăsa un zâmbet subţire să i se întindă pe faţă, în cele mai nepotrivite momente, mă făcea să vreau s-o plesnesc.

— Dar şi-a lăsat echipamentul… şi arma, a zis

topografa.

— A luat numai ce-i trebuia, ca să ne rămână nouă mai mult… inclusiv o armă.

— Crezi că ne trebuie o armă în plus? am întrebat-o pe psihologă.

Și chiar eram curioasă. O găseam, în unele privințe, la fel de fascinantă ca turnul. Motivațiile, motivele ei. De ce n-ar fi recurs la hipnoză acum? Poate că, în pofida condiționării noastre de fundal, unele lucruri nu pot fi transmise prin sugestie sau se estompează prin repetare ori poate că era lipsită de vlagă după evenimentele serii de dinainte.

— Cred că nu știm ce ne trebuie, a zis psihologa. Dar cu siguranță că n-aveam nevoie de antropologă aici, dacă nu era în stare să-și facă treaba.

Topografa și cu mine ne-am holbat la ea. Topografa și-a încrucișat brațele pe piept. Fuseserăm pregătite să fim foarte atente la semne de stres sau la disfuncții mentale. Cred că se gândea la ce mă gândeam și eu: acum aveam de ales. Puteam accepta explicațiile psihologei despre dispariția antropologei sau le puteam respinge. Dacă le respingeam, atunci era ca și cum am fi susținut că psihologa ne mințise, respingându-i totodată autoritatea într-un moment dificil. Și, dacă încercam să ne întoarcem pe drumul spre casă, sperând s-o prindem din urmă pe antropologă, pentru a verifica povestea psihologei… aveam să mai fim capabile de

suficientă voință pentru a reveni după aceea în tabără?

— Ar trebui să ne continuăm planul, a zis psihologa. Ar trebui să investigăm… turnul.

Cuvântul *turnul*, în context, părea o pledoarie bătătoare la ochi pentru loialitatea mea.

Însă topografa șovăia încă, de parcă ar fi înfruntat sugestia psihologei de noaptea trecută. Asta m-a alarmat în alt fel. Nu aveam de gând să părăsesc Aria X înainte de a investiga turnul. Simțeam asta în fiecare celulă. Și în aceste împrejurări nu puteam îndura gândul de a pierde încă un membru al echipei, atât de devreme, și de a rămâne singură cu psihologa. Nu acum, când nu eram sigură de ea și încă nu aveam habar care puteau să fie efectele expunerii la spori.

— Are dreptate, am zis. Ar trebui să continuăm misiunea. Ne descurcăm și fără antropologă.

Dar privirea mea aţintită asupra topografei le arăta clar, amândurora, că urma să revenim asupra chestiunii dispariției antropologei.

Topografa a încuviințat posomorâtă din cap și și-a ferit privirea.

Am auzit un oftat de ușurare sau de extenuare venind de la psihologă.

— Așa rămâne, a spus și s-a strecurat pe lângă topografă, începând să pregătească micul dejun.

Până atunci doar antropologa se ocupase de micul dejun.

La turn, situația s-a schimbat iarăși. Topografa

și cu mine pregătiserăm bagaje ușoare, cu suficientă mâncare și apă cât să ne ajungă pentru o zi întreagă petrecută în adâncuri. Eram amândouă înarmate. Ne puseserăm și măștile, pentru a ține deoparte sporii, deși pentru mine era prea târziu. Purtam amândouă căști cu lanterne fixate pe ele.

Psihologa însă s-a așezat pe iarbă, ceva mai încolo de rotunjimea turnului, puțin mai la vale, și-a zis:

— Eu o să stau de pază aici.

— Pază pentru ce? am întrebat nevenindu-mi să cred.

Nu voiam să-mi scape din ochi. O voiam implicată în riscurile explorării, nu să stea sus, cu toată puterea asupra noastră pe care o implica poziția aceea.

Nici topografa nu se bucura. Într-un fel aproape rugător, care sugera un nivel ridicat de stres ținut sub control, a zis:

— Ar trebui să vii cu noi. E mai sigur în trei.

— Dar trebuie să știți că intrarea e sigură, a zis psihologa băgând un încărcător în pistol.

Scrâșnetul aspru a răsunat mai tare decât mi-aș fi închipuit.

Mâna topografei s-a încleștat pe patul puștii până ce i-am văzut încheieturile albindu-se.

— Trebuie să cobori cu noi.

— Nu-i niciun *premiu în riscul* de a coborî toate trei, a spus psihologa și, din inflexiunile vocii, am

recunoscut o comandă hipnotică.

Strânsoarea topografei pe pușcă a slăbit. Trăsăturile, preț de o clipă, i-au devenit cumva indistincte.

— Ai dreptate, a zis topografa. Sigur, ai dreptate. Așa este. Corect.

Am simțit un fior de teamă pe șira spinării. Acum eram două la una.

M-am gândit o clipă la asta, am evaluat privirea fixă a psihologei, care își concentra, acum, atenția asupra mea. Mi-au venit în minte scenarii paranoide, de coșmar. Mă întorceam și găseam intrarea blocată sau psihologa ne dobora când ieșeam din nou la lumină. Doar că ar fi putut să ne ucidă în somn, în orice noapte din săptămână.

— Nu-i așa de important, am zis după o clipă. Ești la fel de valoroasă pentru noi și dacă rămâi sus.

Și astfel am coborât iarăși, sub privirea scrutătoare a psihologei.

Primul lucru pe care l-am observat pe platformă, înainte să ajungem la șirul mai larg de trepte în formă de spirală, care cobora în adâncuri, înainte să dăm iarăși peste cuvintele scrise pe perete… era că turnul *respira*. Turnul *respira*, iar pereții, când i-am atins, purtau ecoul unei bătăi de inimă… și nu erau făcuți din piatră, ci din *țesut viu*. Zidurile acelea erau tot albe, dar un soi de fosforescență alb-argintie crescuse pe ele. Cuvintele păreau să se furișeze și m-am lăsat greoaie la pământ, lângă

perete, iar topografa a venit lângă mine, încercând să mă ajute. Cred că, atunci când m-am ridicat într-un târziu, tremuram. Nu știu dacă pot pune în cuvinte enormitatea acelui moment. Turnul era un soi de creatură vie. *Coboram în măruntaiele unui organism.*

— Care-i baiul? a întrebat topografa, cu vocea înfundată din cauza măștii. Ce s-a întâmplat?

Am apucat-o de mână și am silit-o să-și lipească palma de zid.

— Dă-mi drumul! a zis încercând să se smulgă, dar am ținut-o acolo.

— Simți? am întrebat neînduplecată. Simți asta?

— Să simt *ce?* Despre ce vorbești?

Se speriase, normal. I se părea că mă port irațional.

Dar am insistat totuși:

— O vibrație. Un soi de bătaie.

I-am dat drumul și am făcut un pas înapoi.

Topografa a tras îndelung aer în piept și a rămas cu palma pe perete.

— Nu. Poate. Nu. Nu, nimic.

— Și zidul din ce-i făcut?

— Din piatră, evident.

În bătaia lanternei de la cască, fața ei ascunsă părea golită de substanță, cu ochi mari, înconjurați de întunecime, și masca o făcea să arate ca și cum n-ar fi avut nas sau buze.

Am tras aer în piept. Voiam să-mi dau drumul la gură: că fusesem contaminată, că psihologa ne

hipnotiza mult mai mult decât am fi bănuit. *Că pereții erau făcuți din țesut viu.* Dar n-am zis nimic. În loc de asta „m-am adunat”, cum ar fi zis soțul meu. M-am adunat, fiindcă aveam să înaintăm mai mult și topografa nu putea să vadă ce vedeam eu, nu putea să simtă ce simțeam eu. Și nu aveam cum să-i arăt toate astea.

— Las-o baltă, am zis. M-am dezorientat un moment.

— Uite ce, ar trebui să urcăm acum. Te panichezi, a zis topografa.

Ni se spusese că în Aria X am fi putut vedea lucruri care nu sunt acolo. Știu că asta credea că mi se întâmplase.

Am ridicat cutia neagră de la centură.

— Nu, nu pâlpâie, suntem bine.

Era o glumă, o glumă amărâtă, dar… în fine.

— Ai văzut ceva ce nu era acolo.

N-avea de gând să mă slăbească.

„Nu poți să vezi ce văd eu”, mi-am zis.

— Poate, am admis, dar nu e și asta important? Nu-i o parte din tot? Pentru rapoarte? Și, dacă văd ceva ce nu vezi tu, asta ar putea fi important.

Topografa a chibzuit, un moment, la asta.

— Acum cum te simți?

— Bine, am mințit, nu mai văd nimic.

Mi se părea că inima îmi e ca un animal rămas blocat în piept, care încerca să-și croiască drum afară. Topografa era acum înconjurată de un halou de fosforescență albă emanând dinspre

pereți. Nu dispărea nimic. Nu se ducea nimic de la mine.

— Atunci o să continuăm, a zis topografa, dar numai dacă-mi promiți să spui dacă mai vezi ceva *neobișnuit*.

Aproape că m-a pufnit râsul, țin minte asta. *Neobișnuit?* Ca, de pildă, cuvinte bizare pe pereți? Scrise cu ajutorul unor comunități minuscule de creaturi de origine necunoscută?

— Promit, am spus. Și o să faci la fel pentru mine, corect?

Inversarea perspectivelor, s-o faci să creadă că același lucru i s-ar fi putut întâmpla și ei.

A zis:

— Numai să nu mă atingi, că o să te lovesc.

Am dat din cap a încuviințare. Nu-i plăcea că eram mai puternică fizic decât ea.

Sub termenii acestei firave înțelegeri, am coborât mai departe pe scări, în interiorul turnului, ale cărui profunzimi se arătau acum într-un soi de spectacol de groază, cu o asemenea frumusețe și biodiversitate, încât nu puteam s-o cuprind integral cu mintea, dar am încercat, cum încercam eu întotdeauna, chiar de la începutul carierei mele.

Reperul meu, locul la care mă gândeam mereu când mă întrebau de ce mă făcusem biolog, era piscina neîngrijită din curtea casei închiriate unde crescusem. Mama era un artist plastic frenetic ce

se bucurase de un oarecare succes, dar îi cam plăcea să bea și se zbătea întotdeauna să caute clienți noi, în vreme ce tata era un contabil specializat în scheme de îmbogățire rapidă care, de obicei, nu aduceau mai nimic. Niciunul nu părea să posede abilitatea de a se concentra asupra vreunui lucru pentru un anumit interval de timp. Uneori aveam senzația că fusesem plasată în familia asta, și nu născută acolo.

N-aveau nici voința și nici înclinația de a curăța piscina în formă de rinichi, chiar dacă nu era totuși mare deloc. La puțină vreme după mutarea noastră acolo, ierburile de pe margini au început să crească. Bălăriile au ajuns să domine peisajul. Tufele pitice care mărgineau gardul din jurul piscinei au crescut, acoperind sârma. Între crăpăturile dintre dalele de gresie ce alcătuiau cărăruia care-i dădea ocol a crescut mușchiul. Nivelul apei a scăzut încetișor, fiindcă era alimentat de ploi, iar suprafața s-a acoperit tot mai tare cu alge. Libelulele cercetau încontinuu zona. Au apărut broaște mari, ai căror mormoloci se zvârcoleau necontenit. Păianjeni de apă și gândaci de baltă au început să ia în stăpânire teritoriul. În loc să scap de acvariul meu de o sută de litri – cum voiau ai mei –, am aruncat peștii în piscină, iar vreo câțiva au supraviețuit șocului. Păsări locale, bâtlani și egrete, au început să-și facă apariția, atrase de broaște, de pești și de insecte. Prin nu știu ce miracol, în piscină au început să trăiască și

niște țestoase mici, despre care n-aveam nicio idee cum nimeriseră acolo.

La câteva luni de la sosirea noastră, piscina se transformase într-un ecosistem funcțional. Mă strecuram încetișor pe portița scârțâitoare de lemn și observam totul de pe un scaun ruginit de grădină pe care-l potrivisem într-un ungher mai depărtat. În ciuda unei puternice și bine întemeiate frici de înec, îmi plăcuse mereu să mă aflu pe lângă ape.

În casă, ai mei făceau chestiile încâlcite și banale pe care le fac de obicei oamenii în lumea lor umană, unele dintre ele gălăgioase. Însă îmi era ușor să mă pierd în microuniversul piscinei.

Inevitabil, concentrarea mea se nutrea din prelegerile fără rost ale părinților îngrijorați de introvertirea mea cronică. Credeau că, dacă mă sufocă cu grijile lor, mă pot convinge că încă dețin controlul. N-aveam destui (sau deloc) prieteni, îmi reaminteau. Nu păream să fac vreun efort în sensul ăsta. Puteam să scot niște bani dintr-o slujbă cu jumătate de normă. Dar, când le-am spus că de câteva ori, precum un leul-furnicilor șovăielnic, trebuise să mă ascund de bătăuși pe fundul unor gropi rămase după extragerea pietrișului, aflate pe terenurile abandonate de dincolo de școală, n-au avut nimic de zis. Nici când, într-o zi, „fără motiv”, am lovit peste față o colegă pentru că mi-a zis „salut”, la coadă la cantină.

Așa că și-a văzut fiecare de-ale lui. Ei cu viețile lor, eu cu a mea. Cel mai mult îmi plăcea să pretind că aș fi biolog. Dacă te prefaci suficient de mult, sfârșești prin a deveni un facsimil rezonabil a ceea ce imiți, chiar dacă doar de la distanță. Mi-am transcris observațiile de la piscină în câteva jurnale. Deosebeam fiecare broască, Țopăilă era cu totul altfel decât Plescăici, și știam în ce lună iarba avea să geamă de broscuțe tinere. Știam ce specii de bâtlan apăreau pe tot timpul anului și care migrau. Gândacii și libelulele erau mai greu de identificat, ciclul vieților lor mai dificil de intuit, dar mă străduiam totuși să-i înțeleg. Am evitat în toate astea cărțile de biologie sau ecologie. Voiam să descopăr informația mai întâi pe cont propriu.

În ce mă privea – copil unic fiind și expertă în utilizarea singurătății – observațiile făcute asupra acestui paradis în miniatură ar fi putut continua la nesfârșit. Am înjghebat chiar un instrument format dintr-o lanternă rezistentă la apă și un aparat foto impermeabil, plănuind să scufund obiectul în apa întunecată și să fac poze folosind un fir lung, prins de declanșatorul aparatului. Nu știu dacă ar fi mers, fiindcă brusc n-am mai avut luxul timpului. Norocul ni se sfârșise, nu ne mai puteam permite chiria. Ne-am mutat într-un apartament minuscul, plin ochi cu picturile mamei, care mi se păreau, toate, că aduc cu tapetul de pe pereți. Una dintre traumele cele mai mari ale vieții mele fusese îngrijorarea în privința

piscinei. Oare noii locatari aveau să-i vadă frumusețea, să priceapă cât de important era să o lase neatinsă ori aveau s-o distrugă, să provoace un masacru inimaginabil doar pentru a restaura funcția reală a piscinei?

N-am aflat niciodată asta – n-aș fi suportat să mă întorc, chiar dacă n-am uitat niciodată bogăția acelui loc. Nu-mi rămânea decât să privesc spre viitor și să aplic ce învățasem de la observarea locuitorilor piscinei. Și, bine sau rău, nu m-am mai uitat niciodată în urmă. Dacă se terminau fondurile pentru un proiect sau aria pe care o studiam era achiziționată în scopuri imobiliare, nu reveneam. Sunt anumite feluri de moarte pe care nimeni n-ar trebui să se aștepte să le retrăiască, anumite tipuri de legături atât de profunde că, atunci când se destramă, le simți ruperea în interiorul tău.

Coborând în turn, simțeam iarăși, prima dată după atâta vreme, febrilitatea descoperirii pe care o avusesem odinioară, copil fiind. Dar mă așteptam din clipă în clipă și la ruptură.

Unde se află fructul sugrumător venit din mâinile păcătosului voi zămisli semințele morților pentru a le împărți cu viermii care…

Treptele turnului continuau să se dezvăluie, treptele acelea albicioase precum dinții spiralați ai unei fiare imense, imposibil de măsurat, și continuam să coborâm, fiindcă altă alegere nu

părea să fie. Îmi doream uneori să văd totul estompat, precum topografa. Știam acum de ce psihologa ne protejase, și m-am întrebat cum anume îndurase ea totul, fiindcă pe ea nu avusese cine să o apere de… tot.

Fuseseră la început „doar” cuvintele, dar erau destul. Apăreau întotdeauna la aproximativ același nivel, pe peretele din stânga, și un timp am încercat să le transcriu, dar erau prea multe, iar sensul lor apărea și dispărea, astfel încât faptul de a le urma înțelesul ar fi însemnat să urmezi o cale înșelătoare. La acordul ăsta ajunsesem iute cu topografa: că aveam să documentăm materialitatea cuvintelor, dar că urma să fie nevoie de o misiune separată, în altă zi, pentru fotografierea acelei fraze continue, interminabile.

… pentru a le împărți cu viermii care se adună în întuneric și înconjoară lumea cu puterea vieților lor, în vreme ce din sălile umbrite ale altor locuri se întrupează ce nu poate fi clintit de nerăbdarea puținilor care n-au văzut nicicând sau n-au fost văzuți…

Stingherеala cauzată de încercarea de a ignora natura rău-prevestitoare a acestor cuvinte era palpabilă. Infecta și propozițiile noastre, când vorbeam, încercând să catalogăm realitatea biologică a lucrurilor pe care le vedeam *amândouă*. Fie psihologa dorise ca noi să vedem cuvintele și felul în care fuseseră scrise, fie, pur și simplu, încercarea de a suprima realitatea fizică a zidurilor

turnului era o strădanie monumentală și extenuantă.

Pe parcursul coborârii noastre inițiale în întuneric am experimentat și următoarele: aerul s-a făcut mai rece, dar și mai umed și, odată cu scăderea temperaturii, s-a instalat un soi de dulceață blândă, ca un nectar tăcut. Vedeam amândouă micuțele creaturi în formă de palmă care trăiau printre cuvinte. Tavanele erau mai înalte decât am fi crezut și la lumina căștilor noastre, când priveam în sus, topografa vedea licăriri și dâre, ca niște urme de melci sau limacși. Ici și colo, tufe mici de mușchi sau licheni punctau plafonul și, dovedindu-și uriașa elasticitate, creaturi minuscule, translucide, cu membre lungi, aducând cu niște creveți de peșteră, se mișcau pe acolo ca niște picioroange.

Lucruri pe care le vedeam doar eu: pereții se înălțau și coborau infinitezimal, la fiecare respirație a turnului. Culorile cuvintelor se schimbau în valuri unduioase, precum strălucirile de pe corpul unui calamar. Mai vedeam că, la un interval situat între opt centimetri deasupra cuvintelor actuale și doisprezece centimetri dedesubtul lor, existau fantasmele abia zărite ale *altor cuvinte*, scrise în aceeași manieră. Formau, efectiv, o pecete difuză, fiindcă erau doar o urmă impregnată pe perete și, pe ici, pe colo, câte o rămășiță de un verde șters sau vișiniu era singurul semn că acolo fuseseră

cândva înălțate litere. Cele mai multe păreau să repete inscripția principală, dar unele n-o făceau.

Pentru un timp, cât topografa lua mostre fotografice din cuvintele vii, am citit cuvintele-fantomă ca să văd încotro se îndreptau. Erau dificil de citit – erau mai multe șiruri intercalate care începeau, se sfârșeau și începeau iarăși. Pierdeam cu ușurință șirul cuvintelor separate și al frazelor. Numărul de inscripții-fantomă estompate de pe pereți sugera că procesul acesta dura de vreme îndelungată. Deși, fără să-mi dau seama cât ar fi putut dura fiecare „ciclu", nu puteam oferi o estimare în ani.

inscripțiile de pe pereți mai aveau încă ceva. Un lucru ce nu știam sigur dacă era sau nu văzut de topografă.

— Recunoști asta? am întrebat-o arătând spre un soi de dantelărie complicată despre care nu-mi dădusem seama, la început, că era un model, dar care acoperea peretele întinzându-se ceva mai jos de scrisul-fantomă până un pic mai sus de el, cu încrengătura principală cam prin mijloc. Aducea vag cu niște scorpioni așezați spate în spate, ridicându-se și intrând iarăși în șir. Nu știam nici măcar dacă mă uit la un limbaj în sine. Putea, foarte bine, să fie un model decorativ.

Spre marea mea ușurare, putea să vadă și ea modelul.

— Nu, nu-l recunosc, a zis. Dar nu-s expertă.

Am simțit o împunsătură de iritare, dar nu era

direcționată spre ea. Aveam mintea nepotrivită pentru sarcina asta, la fel ca ea; ne trebuia un lingvist. Ne-am fi putut uita la scrisul dantelat ore întregi, fără să îmi vină vreun gând mai original decât că aducea cu ramurile ascuțite ale unui coral împietrit. Iar topografei să i se pară că seamănă cu afluenții întortocheați ai unui fluviu.

Am reușit în cele din urmă, să reconstruiesc fragmente ale câtorva dintre variante: *De ce să mă odihnesc dacă răutatea există pe lume… Iubirea lui Dumnezeu scaldă pe oricine înțelege măsura răbdării și permite iertarea… Ales pentru a sluji o putere mai mare.* Dacă șirul principal alcătuia un soi de predică întunecată, incomprehensibilă, fragmentele împărtășeau o afinitate cu scopul acesta, dar fără sintaxa elevată.

Proveneau oare din niște relatări mai lungi, posibil de la membri ai expedițiilor anterioare? Dacă da, care era sensul lor? Și pe parcursul câtor ani se petrecuse totul?

Însă asemenea întrebări erau pentru mai târziu, când aveam să ne întoarcem la lumina de la suprafață. Mecanic, ca un golem, m-am mulțumit să fotografiez frazele-cheie – deși topografa credea că fac poze cu pereții goi sau fotografii necentrate ale universului principal de fungi – pentru a pune distanță între mine însămi și ce-aș fi putut gândi despre variantele acelea. Șirul principal de cuvinte continua și el, și continua să fie neliniștitor:… *În apa neagră, cu soarele lucind la miez de noapte,*

fructele se vor coace, și întunecimea a ceea ce este de aur se va despica și va scoate la iveală revelația moliciunii fatale din pământ…

Cuvintele mă buimăceau întru câtva. Am luat mostre în timp ce avansam, dar fără tragere de inimă. Rămășițele acelea minuscule pe care le băgam în flacoane de sticlă, cu penseta… ce aveau să-mi comunice oare? Nu cine știe ce, așa mi se părea. Uneori simți când adevărul din lucruri n-o să ți se arate la microscop. Și nu peste mult timp bătăile de inimă din ziduri s-au făcut atât de puternice că m-am oprit și mi-am pus căștile pe urechi ca să atenuez sunetul, alegându-mi un moment în care topografa avea atenția îndreptată asupra altor lucruri. Cu măști pe figură, aproape asurzite din diferite motive, ne-am continuat coborârea.

Ar fi trebuit să observ eu schimbarea, nu ea. Dar, după o oră de coborât, topografa s-a oprit pe treptele aflate mai jos de mine.

— Cuvintele de pe perete se fac mai… proaspete?

— Mai proaspete?

— Mai recent.

Am privit-o un moment, buimacă. Mă obișnuisem cu situația, făcusem ce putusem ca să mă prefac că aș fi un observator imparțial, care nu face decât să catalogheze detaliile. Dar am simțit, atunci, că distanțarea aceea obținută cu greu se spulbera.

— Ce-ar fi să stângi lanterna? am sugerat, în

timp ce făceam asta.

Topografa ezita. După episodul meu de impulsivitate de mai devreme, avea să mai treacă un timp până să-şi recapete încrederea în mine. Nu genul de încredere care să răspundă pe negândite unei cereri de cufundare în întuneric. Însă a făcut-o. Adevărul era că îmi lăsasem intenţionat arma în tocul ei şi ar fi putut să mă șteargă de pe fața pământului într-o clipită, cu puşca ei, trăgând-o iute, cu o mişcare fluidă, de pe umăr. Această întrezărire a violenţei nu era tocmai raţională şi totuşi mi se înfăţişase prea uşor în minte, aproape ca şi cum ar fi fost pusă acolo de forţe din afară.

În întuneric, în vreme ce inima turnului încă îmi făcea timpanele să vibreze, literele, cuvintele se contorsionau, iar zidurile se cutremurau respirând, am văzut că, într-adevăr, cuvintele păreau mai active, culorile mai puternice, licăririle mai intense decât ţineam minte că fuseseră la nivelurile de deasupra. Era un efect mai observabil decât dacă literele ar fi fost scrise cu un stilou. *Lucirea scânteietoare şi udă a noului.*

Stând acolo, în locul acela imposibil, am spus, luând-o înaintea topografei, ca să fie zis de mine.

— Ceva de dedesubtul nostru scrie frazele astea. Ceva, dedesubt, poate că scrie şi acum.

Exploram un organism care putea să conţină un al doilea organism misterios care, la rândul său, folosea un alt organism pentru a scrie vorbe pe

pereți. Toate astea făceau ca piscina invadată de vegetație a copilăriei mele să pară simplistă, unidimensională.

Am aprins iarăși lanternele. Am văzut frică în ochii topografei, dar și o fermitate stranie. Habar nu am ce vedea ea în mine.

— De ce ai zis ceva? a întrebat.

Nu pricepeam.

— De ce ai zis „ceva” și nu „cineva”? De ce n-ar putea să fie „cineva”?

Am ridicat din umeri.

— Scoate-ți arma, a zis topografa, cu o nuanță de dezgust în voce, care ascundea o altă emoție, mai profundă.

Până acum eu avusesem conducerea, însă, se părea, rolurile se inversaseră și ca atare se schimbase și natura explorării noastre. Stabiliserăm, se părea, o nouă procedură. Ne-am oprit din strângerea de informații despre cuvinte și organismele de pe ziduri. Am pornit să pășim mult mai iute, cu atenția îndreptată asupra interpretării întunericului ce ni se întindea în față. Am început să vorbim în șoaptă, de parcă era posibil să ne audă cineva. Eu am luat-o înainte, în vreme ce topografa îmi acoperea spatele, până la curbele casei scării, unde pornea ea prima și eu o urmam. N-am vorbit defel despre reîntoarcere. Psihologa, care veghea afară, putea foarte bine să fie și la mii de kilometri distanță. Eram tensionate de energia nervoasă a conștientizării faptului că, undeva

dedesubt, am fi putut găsi un răspuns. Un răspuns viu, care respira.

Sau cel puțin topografa s-ar fi *putut* gândi la asta în asemenea termeni. Nu simțea și nu auzea bătăile din ziduri. Dar, pe măsură ce avansam, nici măcar eu nu izbuteam să-l văd cu ochii minții pe cel care scrisese rândurile acelea. Nu vedeam decât ce zărisem când mă uitasem peste umăr, înapoi către frontieră, în timp ce ne îndreptam spre tabăra principală: o opacitate albicioasă. Și totuși știam că nu putea să fie ceva uman.

De ce? Dintr-un motiv foarte întemeiat – unul pe care topografa l-a băgat în cele din urmă de seamă după încă douăzeci de minute de coborâre.

— E ceva pe pardoseală, a zis.

Da, era ceva pe pardoseală. Trecuse ceva timp de când scările începuseră să se umple cu un soi de reziduu. Nu mă oprisem să cercetez, fiindcă nu voisem s-o neliniștesc pe topografă, neștiind dacă ea avea să poată vedea. Reziduul acoperea o suprafață întinsă de la muchia peretelui din stânga până la cam șaizeci de centimetri de peretele din dreapta. Adică pe trepte se întindea pe un spațiu de vreo doi metri și jumătate.

— Lasă-mă să arunc o privire, am zis ignorându-i degetul tremurător.

Am îngenuncheat și m-am răsucit, încercând să-mi îndrept lampa de la cască spre treptele de deasupra. A urcat și topografa și a început să se holbeze peste umărul meu. Reziduul scânteia în

nuanțe de aur palid, străbătut de pâlpâiri roșii ca sângele uscat. Părea să reflecte parțial lumina. L-am împuns cu un pix.

— E un pic vâscos, ca mâzga, am zis. Și are o adâncime cam de un centimetru pe trepte.

Impresia generală era că ceva *alunecă* pe scări în jos.

— Și urmele alea? a întrebat topografa și s-a aplecat în față ca să arate iarăși cu degetul. Șoptea, lucru care mi s-a părut fără sens, și avea în voce o intonație aparte. Dar, de fiecare dată când observam cât e de înfricoșată, simțeam că asta mă face pe mine mai calmă.

Am cercetat dârele. Alunecau, poate, sau se *târau*, dar îndeajuns de lent cât să dezvăluie mult mai multe în reziduurile lăsate în urmă. Urmele spre care arătase ea erau ovale, lungi cam de treizeci de centimetri și late de cincisprezece. Șase dintre ele erau răsfirate pe trepte, în două șiruri. O serie de adâncituri înăuntrul acestor contururi păreau urme lăsate de cili. Cam la douăzeci și cinci de centimetri de urme, încercuindu-le, se vedeau două linii. Acest dublu cerc neregulat se ondula sinuos, aproape ca poalele unei fuste. Dincolo de „poale” se vedeau indicatori mai puțin pronunțați ai altor „văluriri”, de parcă urmele fuseseră imprimate de o forță ce emana din centru. Semăna cel mai bine cu urmele ce rămân în nisip după ce apele se retrag la reflux. Doar că cineva făcuse liniile incerte, neconturate, precum desenele în

cărbune.

Descoperirea asta m-a fascinat. Mă holbam fără oprire la dâre, la urmele de cili. Îmi imaginam că o asemenea creatură trebuia să compenseze înclinația scării cam în felul în care un aparat de geostabilizare ar compensa hârtoapele de pe un drum.

— Ai mai văzut așa ceva? a întrebat topografa.

— Nu, am răspuns și, cu efort, am aruncat o replică mai caustică: Nu, niciodată.

Unii trilobiți, melci sau viermi, lăsau și ei urme, simple prin comparație, dar oarecum similare. Eram sigură că nimeni de pe lume nu mai văzuse o urmă atât de complexă ori de mare.

— Și *asta?* a zis topografa, arătând spre o treaptă aflată ceva mai sus.

Am ațintit într-acolo lumina și-am văzut o urmă de bocanc întipărită în reziduu.

— E talpa unui bocanc.

Atât de banală, prin comparație. Și atât de plictisitoare.

Lumina de pe casca ei s-a sucit dintr-o parte într-alta când a scuturat din cap.

— Nu, uită-te.

A indicat spre urmele noastre de încălțăminte. Celelalte erau de la o a treia pereche de tălpi și urcau.

— Ai dreptate, am zis. E altcineva, a fost pe-aici nu cu mult timp.

Topografa a început să înjure.

Nu ne gândiserăm până atunci să căutăm și alte urme de bocanci.

Potrivit înregistrărilor care ne-au fost arătate, prima expediție nu raportase nimic neobișnuit în Aria X, ci doar sălbăticie goală, neatinsă. După ce expedițiile a doua și a treia nu s-au mai întors și s-a aflat de soarta lor, expedițiile au fost suspendate pentru un timp. Când au început iarăși, au făcut-o folosind voluntari aleși cu grijă, care să cunoască măcar în parte riscurile implicate. De atunci, unele expediții au avut mai mult succes decât altele.

A unsprezecea expediție mai ales fusese dificilă – și dificilă îndeosebi pentru mine, în legătură cu un fapt în privința căruia n-am fost până acum pe deplin sinceră.

Soțul meu a făcut parte din a unsprezecea expediție, ca medic. Nu voise niciodată să fie doctor, mereu își dorise să lucreze pe salvare sau la urgențe. „Un asistent medical pe teren", cum zicea. Fusese recrutat pentru Aria X de un prieten, care și-l amintise de când lucrau amândoi la marină, înainte ca soțul meu să treacă la serviciul pe ambulanță. Fusese nesigur la început, dar reușiseră să-l convingă până la urmă. Asta provocase multă vrajbă între noi, deși aveam deja multe alte dificultăți.

Știu că informațiile de mai sus ar fi ușor de aflat de oricine, dar am sperat că, citind relatarea asta,

mă veți găsi un martor credibil, obiectiv. Nu cineva care s-a oferit voluntar pentru Aria X datorită unui eveniment fără legătură cu scopul expedițiilor. Și, într-un fel, asta rămâne adevărat, iar statutul de membru într-o expediție al soțului meu este în multe feluri irelevant pentru motivele înrolării mele.

Dar cum să nu fi fost afectată de Aria X, fie și doar prin intermediul lui? Într-o noapte, cam la un an după ce-o pornise spre frontieră, în timp ce stăteam întinsă în pat, singură, am auzit pe cineva în bucătărie. Înarmată cu o bâtă de baseball, am ieșit din dormitor și-am aprins toate luminile din casă. Mi-am găsit soțul lângă frigider, încă purtând hainele de expediție, bând lacom lapte, care-i curgea pe bărbie și gât. Înfulecând grăbit resturi de mâncare.

Am rămas fără grai. Nu puteam decât să mă holbez la el, ca și cum ar fi fost un miraj pe care, dacă m-aș fi mișcat, l-aș fi destrămat, l-aș fi transformat în neant.

Am luat loc în camera de zi, el pe sofa și eu pe un scaun, față în față cu el. Trebuia să iau o oarecare distanță față de această neașteptată apariție. Nu mai ținea minte cum părăsise Aria X, nu-și amintea deloc drumul spre casă. Și despre expediție n-avea decât amintiri vagi. Era cuprins de o stare de calm nefiresc, punctat doar arareori de momente de panică vagă, când, în clipa în care îl întrebam ce se petrecuse, recunoștea că amnezia

asta era nefirească. Îi dispăruse din minte, de asemenea, orice amintire a felului în care căsnicia noastră începuse să se dezintegreze, cu mult înainte de certurile legate de plecarea lui în Aria X. Avea acum în el chiar distanţarea aceea de care în trecut, în feluri mai mult sau mai puţin subtile, mă acuzase pe mine.

După un timp n-am mai putut îndura. L-am pus să-şi dea hainele jos, l-am rugat să facă duş, apoi l-am tras în dormitor şi am făcut dragoste, cu mine deasupra. Încercam să revendic ce mai rămăsese din bărbatul pe care mi-l aminteam, să-l evoc pe acela care, spre deosebire de mine, era energic, impetuos şi voia mereu să se facă folositor. Pe bărbatul care fusese un marinar pasionat în timpul său liber, care, vreme de două săptămâni pe an, pleca pe coastă cu prietenii ca să navigheze. Nu mai găseam în el, acum, nimic din toate astea.

Tot timpul cât s-a aflat în mine mi-a privit chipul cu o expresie care arăta că mă ţinea totuşi minte, dar ca prin ceaţă. Pentru un timp a ajutat şi asta. Îl făcea mai real, îmi dădea voie să mă prefac.

Dar numai pentru un timp. Îl recăpătasem cam de douăzeci şi patru de ore. În următoarea după-amiază au venit după el şi, odată ce am parcurs lungul şi istovitorul proces al obţinerii permisului de acces, l-am vizitat în pavilionul de observaţie până la sfârşit. Locul acela antiseptic unde au încercat zadarnic să-i înfrângă atât calmul, cât şi amnezia. Mă saluta ca pe o veche prietenă – un fel

de punct de reper, care să îi dea sens existenţei –, dar nu ca pe o iubită. M-am dus, mărturisesc, fiindcă speram că mai rămăsese ceva din bărbatul pe care-l cunoscusem cândva. Dar nu am găsit nimic. Până şi în ziua în care mi-au spus că fusese diagnosticat cu cancer în metastază, inoperabil, soţul meu s-a uitat la mine cu o expresie uşor nedumerită pe chip.

A murit şase luni după aceea. În tot acel timp n-am izbutit nicicum să trec dincolo de mască, n-am mai reuşit să descopăr omul pe care-l cunoscusem. Nici prin interacţiuni personale, nici urmărind înregistrările făcute cu el şi cu ceilalţi membri ai expediţiei, care aveau şi ei, cu toţii, să moară de cancer.

Orice s-ar fi întâmplat în Aria X, nu se întorsese niciodată de acolo. Nu cu adevărat.

Am înaintat şi mai mult în întuneric şi a trebuit să mă întreb dacă şi soţul meu trecuse prin toate acestea. Nu ştiam cum anume infectarea mea schimba situaţia. Eram în aceeaşi călătorie ori el descoperise ceva cu totul diferit? Dacă fusese la fel, cum se deosebiseră reacţiile lui şi cum schimbase asta cele întâmplate după aceea?

Dâra de mâzgă se îngroşa şi puteam să ne dăm seama acum că fărâmiţele acelea roşii erau organisme vii, lăsate în urmă de lucrul care se întindea mai departe, în jos, fiindcă se zbăteau în stratul vâscos. Culoarea substanţei era mai

intensă, aducând acum cu un covor auriu, scânteietor, întins în fața noastră ca să înaintăm către un straniu, dar magnific banchet.

— Ar trebui să ne întoarcem? zicea când și când topografa sau ziceam eu.

Iar cealaltă replica:

— Să mai mergem până după colț. Încă un pic și ne întoarcem. Era un test al curiozității și fascinației, care se alătura fricii noastre. Un test care ne arăta dacă preferam să fim ignorante sau să fim în siguranță. Felul în care ne încleiam bocancii înaintând pas cu pas prin zoaiele vâscoase, felul în care cleioșenia părea să ne cuprindă cu toate că ne mișcam mai departe, toate aveau să se sfârșească, în cele din urmă, în inerție. Dacă ne străduiam să ajungem prea departe.

Apoi topografa a cotit înaintea mea, s-a întors iarăși spre mine, m-a împins înapoi pe trepte, în sus, și am lăsat-o să facă asta.

— E ceva acolo, jos, mi-a șoptit în ureche. Un corp sau o persoană.

M-am abținut să subliniez că un corp putea fi o persoană.

— Scrie corpul ăsta, cumva, pe ziduri?

— Nu, e *trântit pe jos* lângă perete. N-am apucat decât să arunc o privire.

Respirația i se auzea iute, întretăiată din spatele măștii.

— Bărbat sau femeie?

— Mi s-a *părut* că-i om, a zis ignorându-mi

întrebarea. Mi s-a părut că-i un om. Mi s-a părut.

Corpurile erau una, însă niciun antrenament de pe lume nu te putea pregăti să dai nas în nas cu un monstru.

Însă nu puteam urca înapoi fără a investiga mai întâi acest nou mister. Nu puteam. Am apucat-o de umeri, am făcut-o să se uite la mine.

— Zici că-i ca o persoană care s-a aşezat cu spatele lipit de zid. Nu *asta* urmărim noi. Trebuie să aibă de-a face cu *cealaltă urmă de bocanc*. Ştii asta. Putem risca să aruncăm o privire, înainte să urcăm înapoi. Doar până aici mergem, indiferent ce găsim, promit.

Topografa a încuviinţat din cap. Ideea că nu mai trebuia să coboare era suficientă ca s-o calmeze. *Să trecem doar prin chestia asta, ultima, şi-o să vezi iarăşi lumina soarelui.*

Am pornit. Treptele păreau acum deosebit de lipicioase, deşi se poate să fi fost noi mai smucite de la surescitare, şi am păşit încetişor, folosindune de peretele din dreapta ca să ne păstrăm echilibrul. Turnul era tăcut, îşi ţinea răsuflarea, bătaia de inimă se auzea mai lent şi mult mai de departe ca până acum sau poate că nu auzeam decât vuietul sângelui urcat la cap.

Dând colţul, am văzut silueta şi am îndreptat într-acolo lanterna. Dacă aş mai fi ezitat o clipă, n-aş mai fi îndrăznit să fac asta în veci. Era trupul antropologei, căzută lângă peretele din stânga, cu mâinile în poală şi capul în piept, ca la rugăciune,

cu ceva verde picurându-i din gură. Hainele îi păreau ciudat de învălmășite, de indistincte. Un halou slab, auriu emana din corpul ei aproape imperceptibil; topografa, mi-am închipuit, nu-l vedea deloc. Nu-mi puteam imagina în niciun scenariu că antropologa ar mai trăi. Nu mă puteam gândi decât *psihologa ne-a mințit* și deodată am simțit, intolerabilă, apăsarea prezenței ei acolo, sus, departe, păzind intrarea.

Am întins palma spre topografă, indicându-i că trebuia să rămână pe loc, în spatele meu, și am pășit înainte, ațintind lampa de la cască în inima întunericului. Am trecut pe lângă corp și am avansat suficient cât să confirm că treptele dinspre coborâre erau pustii, apoi m-am grăbit să urc la loc.

— Stai de pază cât mă uit la corp, am zis.

Nu i-am spus că simțisem abia sesizabil că *ceva* se află mult mai în adânc, mișcându-se încetișor.

— *Este* un corp? a zis topografa.

Poate că se așteptase la ceva mult mai bizar. Poate crezuse că silueta era doar adormită.

— E antropologa, am zis și am văzut cum informația o face să-și încordeze umerii.

Fără o vorbă, a trecut pe lângă mine și a luat poziție ceva mai încolo de corp, cu țeava puștii de asalt îndreptată spre întuneric.

Am îngenuncheat ușurel lângă antropologă. Nu-i mai rămăsese mult din față, iar pe ce mai avea din piele se vedeau urme stranii de arsură.

Revărsat peste mandibula ruptă, care arăta ca și cum cineva i-ar fi deschis cu forța gura, într-un act unic de brutalitate, era un torent de pulbere verde ce-i poposise pe piept formând o moviliță. Mâinile, cu palmele ținute în sus în poală, nu mai aveau piele pe ele, ci un soi de filament translucid și alte urme de arsură. Picioarele păreau să i se fi lipit împreună, pe jumătate topite, un bocanc lipsea, iar celălalt zăcea aruncat lângă perete. Împrăștiate în jurul antropologei, am văzut câteva dintre flacoanele pentru mostre pe care le adusesem cu mine. Cutia ei neagră, zdrobită zăcea cam la un metru de cadavru.

— Ce s-a întâmplat cu ea? a șoptit topografa.

Tot arunca spre mine căutături iuți, neliniștite, stând de gardă aproape ca și cum ce se întâmplase nu s-ar fi terminat încă. De parcă s-ar fi așteptat ca antropologa să revină, înfiorător, la viață.

Nu i-am răspuns. Nu i-aș fi putut spune decât *nu știu*, o propoziție care devenea un soi de martor al propriei noastre ignoranțe sau incompetențe. Ori al amândurora.

Am îndreptat raza lanternei spre zidul de deasupra antropologei. Pe vreo câteva zeci de centimetri scrisul devenea haotic, urcând și coborând alandala, după care își regăsea echilibrul.

… umbrele abisului sunt ca petalele unei flori monstruoase ce urmează a înflori în craniu și a extinde mintea dincolo de ce ar putea îndura orice

om…

— Cred că l-a întrerupt pe creatorul scrierii de pe zid, am zis.

— Și i-a făcut asta?

Mă ruga parcă să găsesc altă explicație. N-aveam altceva, așa că mi-am continuat examinarea în vreme ce ea a rămas nemișcată, țintuindu-mă cu privirea.

Biologii nu sunt detectivi, dar am început să gândesc ca un detectiv. Am cercetat terenul peste tot, identificând mai întâi propriile urme de bocanci, apoi pe-ale topografei. Trecuserăm peste urmele originale, dar încă se mai vedeau. Mai întâi *chestia* – indiferent ce-ar fi sperat topografa, nu mă puteam gândi la lucrul acela ca la ceva uman – intrase clar într-o stare de frenezie. În loc de urme netede alunecoase, reziduul vâscos forma un soi de învârtejire în sensul acelor de ceasornic, cu urmele de „picioare", cum mi le închipuiam, alungite și îngustate de schimbarea bruscă. Dar deasupra învârtejirii vedeam și urme de bocanci. Am cules bocancul, atentă să ocolesc marginile zonei care dovedea întâlnirea.

Urmele de încălțăminte din mijlocul învârtejirii aparțineau într-adevăr antropologei – și le-am putut urmări, parțial, până lângă zidul din dreapta, de care se apropiase ca și cum l-ar fi îmbrățișat.

În minte începea să mi se formeze o imagine a antropologei strecurându-se în întuneric pentru a-

l observa pe creatorul scrierii. Tuburile scânteietoare de sticlă răspândite în jurul trupului său mă făceau să cred că sperase să ia o mostră. Dar cât de nebunește, cât de fără cuget! Un asemenea risc, când antropologa nu-mi păruse niciodată nici impulsivă și nici curajoasă. Am zăbovit așa o clipă, apoi m-am întors pe urme până la treptele ce urcau, făcându-i totodată semn topografei, spre neliniștea ei, să menţină poziţia. Poate că ar fi fost mai calmă dacă ar fi avut ceva să împuște, dar eram doar noi două și imaginaţia noastră.

După încă vreo zece trepte urcate, până la punctul în care imaginea antropologei moarte încă se mai zărea parţial, am găsit două rânduri de urme de bocanci față în față. Un șir aparţinea antropologei. Celălalt nu era nici al meu și nici al topografei.

Ceva s-a așezat la locul său atunci, ca o rotiță într-un mecanism, și am văzut totul în minte. În miez de noapte, psihologa o trezise pe antropologă, o hipnotizase și coborâseră în turn împreună, până în acest loc. Aici psihologa îi ordonase ceva sub hipnoză, îi dăduse un ordin despre care știa probabil că-i sinucigaș, iar antropologa se apropiase de chestia care scria cuvintele pe zid, încercase să ia o mostră și murise încercând, probabil în agonie. Psihologa, atunci, o rupsese la fugă; nu găsisem mai jos nicio urmă de la încălţămintea sa.

Oare simțeam milă sau înțelegere pentru antropologă? Slabă, prinsă în capcană, fără alternativă.

Topografa mă aștepta agitată.

— Ce-ai descoperit?

— O altă persoană a fost aici cu antropologa, am început, apoi i-am explicat topografei teoria mea.

— Dar de ce ar face psihologa așa ceva? Oricum urma să coborâm toate aici, de dimineață.

Mă simțeam ca și cum aș fi văzut-o pe topografă de la mii de kilometri distanță.

— Habar nu am, am zis, dar ne-a hipnotizat pe toate, și nu doar ca să ne ofere liniște în cap. Poate că expediția asta are alt scop decât cel care ni s-a spus.

— Hipnoză, a făcut topografa, rostind cuvântul ca și cum ar fi fost lipsit de sens. De unde știi asta? Cum ai putea ști?

Topografa părea pornită pe mine sau pe teoria mea, nu-mi dădeam seama. Dar înțelegeam de ce.

— Fiindcă, într-un fel, am ajuns să fiu imună la asta, i-am spus. Te-a hipnotizat înainte să coborâm, astăzi, ca să se asigure că-ți faci datoria. Am văzut-o eu.

Voiam să mă confesez topografei, să-i spui *cum* devenisem imună, dar credeam că ar fi fost o greșeală.

— Și n-ai făcut *nimic?* Dacă, să zicem, ar fi adevărat.

Lua cel puțin în calcul posibilitatea de a mă

crede. Poate că vreun reziduu, vreo rămăşiţă din episodul acela îi stăruia în minte.

— N-am vrut ca psihologa să ştie că nu mă poate hipnotiza.

Şi da, *voisem* să mă întorc aici.

Topografa a căzut un moment, pe gânduri.

— Poţi să mă crezi sau nu, am zis. Dar poţi crede asta: când ajungem iarăşi sus, trebuie să fim gata de orice. S-ar putea să trebuiască s-o imobilizăm sau s-o ucidem pe psihologă, fiindcă nu ştim ce plănuieşte.

— De ce ar plănui ceva? a întrebat topografa.

I se auzea condescendenţă în voce sau doar, iarăşi, frică?

— Pentru că are probabil ordine diferite decât cele care ni s-au dat nouă, am zis de parcă i-aş fi explicat unui copil.

Fiindcă n-a replicat, am luat asta ca pe un semn că începea să se obişnuiască totuşi cu ideea.

— Eu o să ies prima, fiindcă pe mine nu mă poate afecta. Iar tu o să ai nevoie de astea. Te-ar putea ajuta să rezişti la sugestia hipnotică, am zis şi i-am întins perechea mea suplimentară de dopuri pentru urechi.

Le-a luat şovăielnică.

— Nu, a zis, o să ieşim împreună, în acelaşi timp.

— Nu-i înţelept, am zis.

— Nu-mi pasă cum e. Nu ieşi la suprafaţă fără mine. N-o să aştept aici în beznă să rezolvi tu totul.

M-am gândit un moment, apoi am zis:

— Bine. Dar, dacă văd că se apucă să te controleze, o să trebuiască s-o opresc.

Sau măcar să încerc.

— Dacă ai dreptate. Dacă-mi spui adevărul.

— Ți-l spun.

M-a ignorat zicând:

— Și cu corpul ce facem?

Însemna asta că ne puseserăm de acord? Așa speram. Sau urma să încerce să mă dezarmeze, pe drumul de întoarcere? Poate că psihologa o pregătise deja pentru o asemenea eventualitate.

— O lăsăm aici pe antropologă. Nu putem să ne îngreunăm și nici nu știm ce contaminanți am putea aduce cu noi.

Topografa a dat din cap a aprobare. Măcar nu era sentimentală. Nu mai rămăsese nimic din antropologă în cadavrul acela, și o știam amândouă. Încercam din răsputeri să nu mă gândesc la ultima clipă de viață a antropologei, la groaza pe care trebuie s-o fi simțit continuând să execute o sarcină la care o obligase altcineva, deși asta însemna moartea. *Ce văzuse? La ce privise înainte ca totul să se întunece?*

Înainte să ne întoarcem, am luat de pe jos unul dintre flacoanele de sticlă împrăștiate de antropologă. Conținea un pic de substanță densă, precum carnea, o substanță ce licărea auriu-închis. Poate că, până la urmă, obținuse o mostră folositoare.

În vreme ce urcam spre lumină, am încercat să-mi abat gândurile. M-am tot gândit la antrenamentul la care fusesem supusă, căutând vreun indiciu, vreun crâmpei de informaţie care să ducă la vreo revelaţie în privinţa descoperirilor noastre. Dar nu găseam nimic, izbuteam doar să mă minunez de propria naivitate când socotisem că mi s-ar fi putut spune ceva folositor. Accentul mereu se pusese pe capacităţile şi specializările proprii. Vedeam, uitându-mă în urmă, că mereu existase o intenţie aproape evidentă de a obscuriza şi de a îndrepta pe piste false, deghizată sub forma grijii de a nu ne îngrozi sau copleşi.

Primul indiciu eronat fusese harta, fiindcă ce face o hartă dacă nu să accentueze unele lucruri, în vreme ce pe altele le face invizibile? Eram mereu îndrumate spre hartă, spre memorarea detaliilor de pe hartă. Instructorul, căruia nu-i aflasem numele, ne muştruluise vreme de şase luni în privinţa poziţiei farului faţă de tabăra principală, ne băgase în cap numărul de kilometri de la un pâlc de case părăginite la altul. Numărul de kilometri de coastă pe care era de aşteptat să-i explorăm. Aproape întotdeauna în contextul *farului*, nu al taberei principale. Deveniserăm atât de obişnuite cu harta, cu dimensiunile ei, iar gândul la conţinutul său ne împiedicase să întrebăm *de ce?* sau măcar *ce?*

De ce bucata asta de coastă? *Ce* se putea afla înăuntrul casei farului? *De ce* era aşezată tabăra

în mijloc de pădure, departe de far, dar suficient de aproape de turn (care, desigur, nu exista pe hartă), iar tabăra principală fusese oare mereu acolo? *Ce* se afla dincolo de teritoriul de pe hartă? Acum, când știam până unde mergeau sugestiile hipnotice care se folosiseră pe noi, îmi dădeam seama că accentul pus pe hartă era posibil să fi fost, în sine, un indiciu mascat. Că, dacă nu puneam întrebări, era pentru că ne programaseră să nu punem întrebări. Că farul, în reprezentare sau real, putea fi un declanșator subconștient pentru o sugestie hipnotică și că era, cine știe, epicentrul fenomenului care se răspândise și devenise Aria X.

Informațiile pe care le primisem despre ecologia acestui teritoriu aveau un focus similar. Îmi petrecusem mare parte din timp familiarizându-mă cu ecosistemele de tranziție, cu flora, fauna și polenizarea încrucișată pe care mă puteam aștepta să le găsesc. Dar avusesem parte și de un curs recapitulativ despre ciuperci și licheni care, în lumina cuvintelor de pe zid, îmi păreau acum adevăratul scop al întregului proces de studiu. Dacă harta nu avusese decât menirea să ne abată, atunci, până la urmă, poate cercetarea ecologică fusese menită a mă pregăti cu adevărat. Asta dacă nu eram paranoidă. Dar, dacă nu eram, înseamnă că știuseră despre turn, poate că știuseră dintotdeauna cum stăteau lucrurile cu turnul.

Suspiciunea îmi creștea. Ne puseseră să trecem

prin antrenamente intense de supraviețuire și mânuire a armelor atât de istovitoare că, în cea mai mare parte a serilor, ne duceam direct în camere și adormeam buștean. Chiar și în puținele ocazii când eram antrenate în același spațiu, ne antrenam separat. Ne luaseră numele din a doua lună, ne deposedaseră de ele. Singurele nume erau aplicate lucrurilor din Aria X, și numai ca etichete dintre cele mai generale. Iar asta fusese o încercare de a ne împiedica să punem anumite întrebări la care se putea ajunge pornind doar de la anumite detalii. Dar detaliile *corecte,* iar nu, de pildă, informația că existau șase specii de șerpi veninoși în Aria X. Poate că exageram, dar nu aveam chef să las deoparte nici măcar scenariile cel mai puțin plauzibile.

Când deveniserăm capabile să trecem frontiera, ajunseserăm să știm totul… și nimic.

Psihologa nu era acolo când am ieșit la suprafață, clipind în lumină, smulgându-ne măștile și trăgând în piept aerul proaspăt. Eram pregătite pentru aproape orice fel de posibilitate, dar nu și pentru absența ei. Un timp am rămas buimace, absorbite de ziua aceea obișnuită, de cerul atât de albastru, de coroanele copacilor ce aruncau umbre lungi. Mi-am scos dopurile din urechi și am descoperit că nu mai auzeam deloc bătăile ritmice ale turnului. Ne uimea că lucrurile văzute acolo, jos, puteau să existe cu ceva atât de

firesc, de banal, de parcă am fi revenit prea iute la suprafață după o scufundare la mare adâncime, dar amintirea creaturilor văzute era ceea ne provoca paralizie. Ne-am tot uitat prin împrejurimi după psihologă, sigure că se ascundea, pe jumătate sperând să dăm de ea, fiindcă ar fi avut, desigur, o explicație. A devenit, după un timp, patologic să cercetăm la nesfârșit aceeași zonă din jurul turnului, dar timp de aproape o oră n-am reușit să ne oprim.

În cele din urmă, n-am mai putut nega adevărul.

— S-a dus, am zis.

— Poate s-a întors la tabără, a spus topografa.

— Ești de acord că absența ei este un semn de vinovăție?

Topografa a scuipat în iarbă și m-a măsurat cu privirea.

— Nu, nu sunt. Poate că i s-a întâmplat ceva. Poate a fost nevoită să se întoarcă în tabără.

— Ai văzut urmele de pași. Ai văzut corpul.

A făcut un gest cu pușca.

— Hai să ne întoarcem la tabăra principală.

N-o puteam citi nicicum. Nu-mi dădeam seama dacă se întorcea împotriva mea ori dacă era doar precaută. Însă oricum ieșirea de sub pământ îi dăduse curaj și aș fi preferat-o nesigură pe ea.

Însă, odată ce am ajuns la tabără, o parte din hotărâre i s-a erodat iarăși. Psihologa nu era acolo. Nu numai că nu era acolo, dar luase și jumătate din proviziile noastre și majoritatea armelor. Le

luase sau le îngropase pe undeva. Știam deci că psihologa e încă în viață.

Trebuie să înțelegeți cum m-am simțit atunci, cum se simțea, probabil, topografa: eram oameni de știință, pregătiți pentru a observa fenomenele naturii și rezultatele activităților umane. Nu eram pregătite să descoperim ceva ce părea să fie supranatural. În situații neobișnuite, până și prezența cuiva despre care gândești că ți-ar putea fi ostil poate fi o consolare. Ajunseserăm acum să dăm peste ceva fără precedent și la nicio săptămână de misiune pierduserăm nu numai lingvista – la frontieră –, ci și pe antropologă și pe psihologă.

— OK, mă dau bătută, a zis topografa aruncându-și pușca și adâncindu-se într-un scaun din fața cortului antropologei, în vreme ce eu scotoceam pe dinăuntru.

— O să te cred, deocamdată. O să te cred, fiindcă nu prea am de ales. Fiindcă n-am alte teorii mai bune. Și acum ce-o să facem?

În cortul antropologei nu erau niciun fel de indicii. Oroarea celor întâmplate cu ea mă afecta încă. Să fii silit să te arunci spre propria moarte. Dacă aveam dreptate, psihologa era o ucigașă, într-o măsură mult mai mare decât chestia care-o omorâse pe antropologă.

Când a văzut că nu-i răspund, topografa a repetat întrebarea mai insistent:

— Și acum ce mama naibii o să facem?

Ieșind din cort, i-am zis:

— Examinăm mostrele, developăm fotografiile și aruncăm o privire peste ele. După aceea, mâine, o să revenim probabil la turn.

Topografa a slobozit un râs aspru, încercând a-și găsi cuvintele. Fața, o clipă, a părut că aproape ar vrea să i se desprindă, poate de la încordarea de a lupta cu fantoma vreunei sugestii hipnotice. În cele din urmă, a izbutit să zică:

— Nu. Nu mai cobor în locul ăla. Și-i un *tunel*, nu un turn.

— Ce-ai vrea să faci în loc de asta? am întrebat.

De parcă ar fi sfărâmat o barieră, vorbele i s-au desprins de pe buze mai iute acum, mai cu fermitate.

— Ne întoarcem la frontieră și așteptăm extracția. Nu avem resurse pentru a continua și, dacă ai dreptate, atunci psihologa e pe undeva și complotează chiar acum, gândindu-se la ce explicații să ne dea. Iar dacă nu, dacă-i moartă sau rănită fiindcă a atacat-o ceva, ăsta-i încă un motiv s-o ștergem naibii de aici.

Și-a aprins o țigară, una dintre puținele care ni se dăduseră. A suflat pe nas doi vălătuci lungi de fum.

— Nu sunt gata să mă întorc, i-am spus. Nu încă.

Nu eram gata nici pe departe, în ciuda tuturor celor întâmplate.

— Preferi locul ăsta, chiar îl preferi, așa-i? a zis

topografa.

Nu era tocmai o întrebare; vocea îi era îmbibată cu un soi de milă sau dezgust.

— Crezi că o să mai țină mult? Să-ți spun ceva, chiar și la manevre militare concepute pentru a simula rezultate negative am văzut șanse mai mari.

O mâna frica, deși avea dreptate. Am decis să-mi fur tacticile de întârziere de la psihologă.

— Să vedem numai ce-am adus, apoi putem să decidem. Poți oricum să te îndrepți mâine spre frontieră.

A mai tras un fum, rumegând cele spuse. Frontiera era totuși la patru zile de mers pe jos.

— Corect, a zis, domolindu-se pentru o clipă.

Nu spusesem ce gândeam: că s-ar putea să nu fie atât de simplu, că s-ar putea să treacă de frontieră doar în sensul abstract în care trecuse soțul meu, văduvită de tot ceea ce o făcea unică, dar nu voiam să se simtă ca și cum n-ar fi fost cale de scăpare.

Mi-am petrecut restul după-amiezii uitându-mă la mostre cu microscopul, pe o masă improvizată de lângă cort. Topografa și-a găsit de lucru cu developatul fotografiilor în cortul ce era folosit și drept cameră obscură, un proces frustrant pentru oricine era obișnuit cu tehnologiile digitale. Apoi, cât timp a lăsat fotografiile la developat, s-a apucat să frunzărească fâșiile de hartă și documentele pe care expedițiile de dinainte le lăsaseră la tabăra

principală.

Mostrele îmi spuneau o serie de glume absurde, cu poante pe care nu le pricepeam. Celulele de biomasă care formau cuvintele de pe pereți aveau o structură neobișnuită, dar puteau fi socotite totuși acceptabile. Făceau o treabă magnifică imitând anumite specii de organisme saprofite. Mi-am însemnat în minte să iau o mostră din peretele aflat în spatele cuvintelor. N-aveam idee cât de adânc pătrundeau filamentele sau dacă existau tulpini dedesubt și filamentele acestea erau doar santinele.

Mostra de țesut de la creatura în formă de palmă sfida orice interpretare, iar asta era straniu, deși nu-mi spunea nimic. Prin asta vreau să spun că n-am găsit celule în mostră, ci doar o suprafață solidă de ambră, cu bule de aer în ea. Am interpretat asta, atunci, ca pe o dovadă a contaminării mostrei ori ca pe o probă că organismul se descompunea rapid. Mai târziu mi-a venit un alt gând, prea târziu ca să-l mai pot testa: că, absorbind sporii organismului, produceam o reacție în mostră. N-aveam dotările medicale pentru a face genul de investigații ce mi-ar fi dezvăluit alte schimbări în corpul și mintea mea, produse în urma contactului.

Și mai era mostra din flaconul antropologei. O lăsasem la urmă, din motive evidente. Am pus-o pe topografă să ia o porțiune din mostră, s-o pună pe lamelă și să scrie ce vedea la microscop.

— De ce? a întrebat. De ce ai nevoie să fac eu asta?

Am ezitat.

— Ipotetic… ar putea exista o contaminare.

Față crispată, maxilar încleștat.

— Ipotetic, de ce ai fi tu mai mult sau mai puțin contaminată decât mine?

Am dat din umeri.

— N-am niciun motiv. Eu am găsit prima cuvintele de pe perete, totuși.

M-a privit de parcă aș fi scos o prostie pe gură și-a râs aspru.

— Suntem implicate mult mai mult de-atât. Chiar crezi că măștile alea pe care le-am purtat o să ne apere de chestiile care umblă pe-aici?

Greșea – așa mi s-a părut –, dar n-am corectat-o. Oamenii banalizează sau simplifică informațiile dintr-o mulțime de motive.

Nu mai era nimic de spus. Și-a văzut mai departe de treabă, în vreme ce eu mă uitam prin microscop la mostra din chestia, ce-o fi fost, care-o ucisese pe antropologă. N-am știut la început la ce mă uit, atât era de neașteptat. Era țesut cerebral, și nu unul oarecare. Celulele erau remarcabil de umane, cu unele neregularități. Atunci, la vremea aceea, mi-am spus că mostra *trebuie* să fi fost afectată, dar, dacă așa stăteau lucrurile, nu afectată de prezența mea: notițele topografei descriau perfect ce văzusem și eu, iar, când s-a mai uitat o dată la mostră, a confirmat că rămăsese la fel.

M-am tot chiorât prin lentilele microscopului, ridicând capul, uitându-mă iar, de parcă nu izbuteam să văd mostra corect. M-am calmat apoi și m-am holbat până ce n-am mai văzut decât steluțe și cerculețe în fața ochilor. Era cu adevărat uman? Se *prefăcea* că e uman. Existau, cum am zis, neregularități. Și cum obținuse antropologa mostra? Se dusese glonț la *chestie*, cu o linguriță de înghețată, și întrebase: „Pot să iau o bucată din creierul tău?" Nu, mostra provenea dinspre margini, dinspre exterior. Ceea ce însemna că nu putea fi țesut cerebral, așadar, însemna că, în mod definitiv, nu era uman. Simțeam din nou că mi-am pierdut reperele, că mă rătăcesc.

Chiar atunci topografa a intrat și a aruncat fotografiile developate pe masa mea.

— Bune de nimic, a zis.

Fiecare fotografie a cuvintelor de pe pereți era o explozie de culoare strălucitoare, fără focus. Orice fotografie a altceva decât cuvintele ieșise neagră, întuneric pur. Puținele fotografii intermediare erau și ele începețoșate. Știam că asta se datora probabil respirației încete și continue a pereților care putea, de asemenea, să emane vreun soi de căldură sau alt agent de distorsionare. Un gând care m-a făcut să-mi dau seama că nu luasem o mostră din pereți. Aflasem că vorbele scrise erau organisme. Știusem și că pereții erau la fel, dar creierul meu continuase să înregistreze *pereți,* parte inertă a structurii. De ce să fi luat mostre de-acolo?

— Știu, a zis topografa, neînțelegând de ce înjuram. Ceva noroc cu mostrele?

— Nu, niciun pic de noroc, am zis, în vreme ce continuam să mă holbez la poze. Ceva în hărți și documente?

Topografa a pufnit.

— Nimic, la dracu'! Nimic. Doar că toate par fixate pe far: privitul farului, mersul la far, locuitul în afurisitul de far.

— Nu avem nimic deci?

Topografa a ignorat ce spusesem, zicând:

— Și-acum ce facem?

Era clar că nu suporta să pună întrebarea asta.

— Mâncăm de cină. Apoi plimbă-te un pic prin zonă, să te asiguri că psihologa nu se ascunde prin tufe. Gândește-te la ce-o să facem mâine.

— Îți spun eu un lucru pe care n-o să-l facem. N-o să ne întoarcem la tunel.

— Turn.

M-a țintuit cu privirea. N-avea niciun sens să mă cert cu ea.

La apus, în vreme ce mâncam, geamătul familiar a venit către noi de peste mlaștinile sărate. Abia dacă l-am băgat de seamă, ocupată cu mâncatul cum eram. Mâncarea era foarte gustoasă și nu știam de ce. Am hăpăit porția, am mai luat încă una, în vreme ce topografa, uimită, se holba la mine. Aveam prea puține să ne spunem. Vorbitul ar fi însemnat să plănuim, și nimic din ce-aș fi vrut eu să planific n-ar fi mulțumit-o.

Vântul se înteţise. A început să plouă. Am văzut fiecare picătură căzând, ca un diamant lichid, şlefuit, refractând lumina chiar şi în beznă, am simţit mireasma mării şi mi-am imaginat zbaterea valurilor. Vântul parcă era viu; îmi pătrundea în fiecare por şi avea şi el un miros, purtând izul de pământ al stufărişurilor din mlaştini. În spaţiul restrâns al turnului încercasem să ignor aceste schimbări, însă simţurile încă păreau a-mi fi prea acute, prea alerte. Începusem să mă adaptez, dar în asemenea momente îmi aminteam că abia cu câteva zile în urmă fusesem altcineva.

Am făcut de pază cu rândul. Lipsa somnului părea mai acceptabilă decât să o lăsăm pe psihologă să se furişeze nevăzută până la noi; ştia localizarea fiecărui declanşator din perimetrul taberei şi n-aveam timp să le dezarmăm şi să le reamplasăm. Am lăsat-o pe topografă să stea prima de pază, ca semn de bunăvoinţă.

În puterea nopţii, topografa a venit să mă trezească pentru schimbul doi, dar mă trezise deja bubuitul tunetului. Posacă, a pornit să se culce. Mă îndoiesc că avea încredere în mine. Cred că, pur şi simplu, după toată încordarea acelei zile, nu mai putea ţine ochii deschişi.

Ploaia a reînceput să cadă, mai tare. Nu mă temeam că o să fim luate de apă – corturile erau de armată şi puteau rezista la orice uragan –, dar, dacă tot era să fiu trează, voiam măcar să am parte de experienţa furtunii. Am ieşit deci în şuvoiul de

stropi înțepători precum acele și în bătaia intermitentă a vântului. O auzeam deja pe topografă cum sforăie în cort; cred că dormise liniștită și în situații cu mult mai rele. Luminile slabe de urgență licăreau dinspre marginile taberei, transformând corturile în triunghiuri de umbră. Până și întunericul mi se părea mai viu, înconjurându-mă precum ceva material. Nici nu pot spune măcar că era o prezență sinistră.

În momentul acela mi s-a părut că totul e un vis: antrenamentele, viața de dinainte, lumea pe care o lăsasem în urmă. Nimic din toate astea nu mai conta. Conta doar locul acesta, momentul acesta, și nu fiindcă mă hipnotizase psihologa. Cuprinsă de emoția aceea copleșitoare, mi-am îndreptat privirea spre coastă, prin spațiile înguste și zdrențuite dintre copaci. Acolo se aduna o negură imensă, la întâlnirea dintre noapte, nori și mare. Undeva, la o altă frontieră.

Apoi, prin beznă, am văzut-o: o pâlpâire de lumină portocalie. Un punct de lumină doar, departe, pe cer. M-a uimit, până ce mi-am dat seama că își are originea probabil la far. În timp ce priveam, licărul de lumină s-a mișcat către stânga-sus, apoi s-a stins, pentru a reapărea mult mai sus după câteva minute, apoi s-a stins de-a binelea. Am așteptat să revină, dar nu l-am mai văzut. Dintr-un motiv oarecare, cu cât se prelungea absența luminii, cu atât mai agitată deveneam, de parcă în locul acesta straniu o

lumină – de orice fel – ar fi fost un semn de civilizaţie.

Furtună fusese şi în ziua aceea ultimă petrecută cu soţul meu, după ce-a revenit dintr-a unsprezecea expediţie. O zi ce avusese claritatea unui vis, ceva bizar, însă familiar totuşi – comportamente familiare, dar de un calm bizar, mai mult chiar decât mă obişnuisem înainte de plecarea sa.

În acele ultime săptămâni de dinainte de expediţie ne certaserăm violent. Îl izbisem cu spinarea de un perete, aruncasem cu lucruri în el. Orice, numai să-i pot străpunge armura de hotărâre care, ştiu acum, putea să-i fi fost amplasată prin sugestie hipnotică.

— Dacă te duci, îi spusesem, s-ar putea să nu te mai întorci şi n-ai de unde să ştii că, dacă te întorci totuşi, o să te aştept până atunci.

Asta-l făcuse să hohotească, scoţându-mă din sărite, şi să zică:

— Aha, pe mine m-ai aşteptat în tot timpul ăsta? Şi n-am sosit încă?

Era deja setat pe atunci şi orice obstacol devenise o sursă de umor grosolan pentru el – asta părea cu totul natural, cu sau fără hipnoză. Îi stătea în fire să se fixeze pe ceva şi să se apuce de acel lucru, indiferent de consecinţe. Să lase un impuls să devină compulsiv, mai ales dacă avea impresia că făcea servicii unei cauze mai

importante decât el însuși. Din pricina asta rămăsese în marină pentru încă un contract.

Relația noastră șchiopăta de un timp, în parte fiindcă el era sociabil, iar eu preferam solitudinea. Asta fusese cândva o sursă de trăinicie în relație, dar nu mai era. Nu doar că mi se păruse chipeș, dar îi *admirasem* felul încrezător și deschis de a fi, nevoia de a avea oameni în jur – recunoșteam asta ca pe o contrabalansare sănătoasă a personalității mele. Avea și simțul umorului și, când ne-am întâlnit prima dată, într-un parc local plin de lume, mi-a înfrânt reticența pretinzând că am fi niște detectivi care lucrau la un caz și trebuia să urmărim un suspect. Ceea ce a dus la inventarea unor vieți pentru roiul de oameni care se îmbulzea pe lângă noi și apoi la inventarea unor întâmplări despre noi înșine.

La început trebuie să-i fi părut misterioasă cu reținerea mea, cu nevoia mea de a fi singură, chiar și după ce crezuse că a trecut de bariere. Eram ori o enigmă de rezolvat, ori crezuse, pur și simplu, că, odată ce-avea să mă cunoască mai bine, putea încă să avanseze spre un alt loc, spre un centru unde locuia în mine o altă persoană. Pe parcursul uneia dintre certurile noastre, a admis asta – încercase să facă din „voluntariatul" său pentru expediție o consecință a felului în care-l ținusem deoparte, apoi își luase înapoi vorba, rușinat. I-am spus de la obraz, ca să nu fie vreo neînțelegere: persoana asta pe care voia s-o cunoască mai bine,

nu exista eram exact așa cum păream pe dinafară. Asta nu avea să se schimbe.

Încă de la începuturile relației noastre îi povestisem soțului meu despre piscină, stând în pat, lucru pe care îl făceam des atunci. Fusese captivat, se gândise poate că mai urmau și alte revelații. Dăduse deoparte părțile care erau despre copilăria izolată și se concentrase exclusiv asupra piscinei.

— Eu aș fi pus bărcuțe în ea.

— Cu Plescăici pe post de căpitan, fără îndoială. Și totul ar fi fost vesel și minunat.

— Nu, fiindcă te-aș fi găsit posomorâtă, căpoasă și mohorâtă. Destul de mohorâtă.

— Eu te-aș fi văzut frivol și mi-aș fi dorit tare mult ca țestoasele să-ți scufunde barca.

— Dacă ar fi făcut asta, aș fi construit-o și mai bine și aș fi povestit tuturor despre copila aia mohorâtă care vorbește cu broaștele.

Nu vorbisem niciodată cu broaștele; nu suportam să antropomorfizez animalele.

— Ce s-ar fi schimbat deci dacă nu ne-am fi plăcut în copilărie?

— A, te-aș fi plăcut oricum, a zis zâmbind. M-ai fi fascinat. Te-aș fi urmat oriunde. Fără ezitare.

Ne potriveam pe-atunci, în felul nostru ciudat. Ne apropiaserăm fiindcă eram opuși și ne mândream cu ideea că asta ne face mai puternici. Am zăbovit în construcția asta mult timp, vreme îndelungată, a fost ca un val ce nu s-a spart decât

după căsătorie… distrugându-ne cu timpul, în feluri deprimant de familiare.

Însă nimic din toate astea, bune sau rele, nu contase când se întorsese din expediție. N-am pus întrebări, n-am aţâţat certuri vechi. Am ştiut, în dimineaţa aceea când m-am trezit alături de el, după ce revenise, că timpul nostru împreună era deja pe sfârşite.

I-am pregătit micul dejun, în vreme ce afară ploaia bătea furioasă, iar trăsnetele biciuiau prin apropiere. Am stat la masa din bucătărie, de unde se vedea curtea prin sticla uşilor glisante, şi am purtat o conversaţie chinuitor de politicoasă despre ouă şi şuncă. A admirat forma cenuşie a noii cutii pentru hrana păsărilor pe care-o montasem şi lăcaşul pentru apă, în care stropii de ploaie formau cerculeţe. L-am întrebat dacă a dormit suficient şi dacă se simte bine. Ba chiar am întrebat şi lucruri din noaptea de dinainte, de pildă dacă îi fusese greu în călătoria de întoarcere.

— Nu, niciun efort, a zis arborând o imitaţie a vechiului său zâmbet zeflemitor.

— Cât a durat?

— N-a durat deloc.

Nu-i puteam descifra expresia, dar în opacitatea sa simţeam mâhnire, ceva lăuntric ce ar fi vrut să comunice, însă fără să reuşească. Soţul meu nu fusese de când îl ştiam niciodată trist sau melancolic, aşa că asta m-a înfricoşat un pic.

M-a întrebat cum merge cercetarea şi i-am

povestit despre niște descoperiri recente. Lucram, la vremea aceea, pentru o companie dedicată creării unor produse naturale care să poată descompune plasticul și alte substanțe care nu erau biodegradabile. Era plictisitor. Înainte de asta, lucrasem pe teren, profitând de diverse burse de cercetare, și mai înainte fusesem o activistă radicală pentru mediu, participasem la proteste și lucrasem la o organizație non-profit, unde căutam la telefon potențiali sponsori.

— Și munca ta? am întrebat șovăielnică, neștiind câte ocolișuri să mai dau, fiind gata într-o clipită să abandonez misterul.

— Ei, știi doar, a zis ca și cum n-ar fi lipsit decât vreo două săptămâni, de parcă i-aș fi fost colegă, nu iubită, nu soție. Ca de obicei. Nimic foarte nou.

Și-a turnat pe gât sucul de portocale – a băut zdravăn, ca să-l savureze, așa că, vreme de un minut sau două, n-a mai existat nimic în casă în afară de plăcerea lui. Apoi a întrebat în treacăt despre alte îmbunătățiri făcute prin casă.

După micul dejun, ne-am așezat pe verandă și-am urmărit rafalele de ploaie, bălțile ce se măreau în grădină. Am citit amândoi un timp, apoi am intrat iarăși în casă și am făcut dragoste. A fost un fel de regulat repetitiv, ca în transă, confortabil doar fiindcă vremea ne înfășura ca un cocon. Dacă până la punctul acela mă prefăcusem, deja nu mă mai puteam minți că soțul meu era cu totul prezent.

A urmat prânzul, apoi ne-am uitat la televizor – am găsit pentru el o cursă de iahturi dată în reluare – şi am mai schimbat replici banale. A întrebat despre unii dintre prietenii lui, dar n-aveam ce să-i spun. Nu mă văzusem deloc cu ei. Nu erau şi prietenii mei, nu cultivam prieteni, doar îi moştenisem de la soţul meu.

Am încercat să jucăm un joc de societate şi-am râs la câteva dintre întrebările mai caraghioase. Atunci au devenit vizibile nişte lapsusuri ciudate în cunoştinţele lui şi ne-am oprit, iar între noi s-a lăsat tăcerea. A citit ziarul, a răsfoit câteva dintre revistele lui preferate şi s-a uitat la ştiri. Ori poate doar s-a prefăcut că face toate astea.

După ce s-a oprit ploaia, m-am trezit dintr-o moţăială scurtă pe canapea şi am văzut că nu mai era în cameră. Am încercat să nu intru în panică atunci când am cercetat toate încăperile şi n-am dat de el. Am ieşit şi l-am descoperit în cele din urmă lângă o latură a casei. Stătea în faţa bărcii pe care şi-o cumpărase în urmă cu câţiva ani, care nu încăpuse niciodată în garaj. Era o şalupă doar – de vreo şase metri lungime –, dar o iubea.

Când m-am apropiat şi l-am cuprins cu braţele, avea o figură uimită, aproape deznădăjduită, de parcă şi-ar fi amintit că barca era importantă pentru el, dar nu şi de ce. Nu a reacţionat la prezenţa mea, ci a continuat să se uite fix la barcă, având o privire goală, dar tot mai intensă. Simţeam cum încearcă să recupereze ceva

important; doar mai încolo aveam să-mi dau seama că asta avea de-a face probabil cu mine. Că-mi spusese poate ceva de-o importanţă vitală, aici, chiar aici, şi voia să-şi aducă aminte ce anume. Am stat deci acolo şi, cu toate că-i simţeam alături căldura şi greutatea, sunetul domol al respiraţiei, trăiam în lumi diferite.

N-am mai rezistat după o vreme – suferinţa lui anonimă, lipsită de direcţie, tăcerea. L-am călăuzit înapoi în casă. Nu m-a oprit, n-a protestat. N-a încercat să se uite peste umăr la barcă. Cred că atunci am luat decizia. Doar să se fi uitat şi el peste umăr. Dacă mi-ar fi rezistat – fie şi pentru un moment – ar fi putut să fie altfel.

La cină, tocmai când termina de mâncat, au venit după el în patru sau cinci maşini fără însemne şi într-o dubiţă de supraveghere. N-au fost brutali, n-au intrat răcnind, cu căţuşe şi arme la vedere. Nu, s-au apropiat cu respect, ba chiar, ai putea zice, cu o anume teamă: genul de blândeţe grijulie de care s-ar putea să dai dovadă atunci când eşti pe cale să mişti din loc o bombă neexplodată. A plecat cu ei fără să protesteze, iar eu i-am lăsat să-l ia din casa mea pe străinul acela.

N-aş fi putut să-i opresc, dar nici nu voisem.

Ultimele ore alături de el o dusesem într-o panică tot mai accentuată, din ce în ce mai convinsă că tot ce i se întâmplase în Aria X îl transformase într-o cochilie goală, într-un

automat mișcător. În cineva pe care nu-l cunoșteam. Cu fiecare cuvânt sau acțiune atipică, mă îndepărta tot mai mult de amintirea persoanei pe care o cunoșteam și, în ciuda celor întâmplate, păstrarea acelei idei despre el era importantă. De aceea am sunat la numărul special pe care mi-l lăsase pentru urgențe: nu știam ce să mă fac cu el, nu mai puteam sta cu el în starea asta degradată. Când a plecat, am simțit mai ales ușurare, sinceră să fiu, nu vinovăție, nu că l-aș fi trădat. Ce altceva aș fi putut face?

Cum am mai zis, l-am vizitat în camera de observații până la sfârșit. Chiar și sub hipnoză, în anchetele acelea înregistrate, nu a avut nimic nou de spus, asta dacă nu cumva mi-au ascuns mie ceva. Țin minte mai ales tristețea repetitivă din cuvintele lui. „Merg fără oprire pe cărarea de la frontieră spre tabăra principală. Durează mult și știu că va dura și mai mult să mă întorc. Nu e nimeni cu mine. Sunt singur. Copacii nu sunt copaci, păsările nu sunt păsări, și eu nu sunt eu, ci doar ceva care pășește înainte, de foarte mult timp…”

Acesta fusese cu adevărat primul lucru pe care-l descoperisem la el după ce se întorsese: o solitudine profundă, nesfârșită, de parcă i s-ar fi oferit un dar cu care nu știa ce să facă. Un dar care era otravă pentru el și care, în cele din urmă, îl omorâse. Dar avea să mă omoare și pe mine? Întrebarea asta mi se furișase în minte ori de câte

ori mă uitasem în ochii lui atunci, în ultima perioadă, dorindu-mi să-i cunosc gândurile și neîmplinirile.

Apoi, văzându-mi de slujba ce devenea tot mai repetitivă, în laboratorul steril, am continuat să mă gândesc la Aria X, să-mi spun că nu voi ști niciodată cum ar fi fost să merg acolo. Nimeni nu-mi putea spune cu adevărat, nicio relatare nu putea fi un substitut. Așa că, la câteva luni după moartea soțului meu, m-am oferit voluntară pentru o expediție în Aria X. Niciodată nu se mai întâmplase ca un partener al unui fost membru de expediție să fie primit. Cred că m-au acceptat, în parte, fiindcă voiau să vadă dacă legătura aceea însemna vreo diferență. Cred că m-au acceptat ca pe un experiment. Dar poate că se așteptaseră încă de la început să mă înscriu.

Am văzut, dimineața, că ploaia se oprise, iar cerul era de un albastru arzător, aproape lipsit de nori. Doar acele pinilor, răsfirate pe corturile noastre, băltoacele murdare și ramurile căzute la pământ dădeau de știre despre furtuna de astă-noapte. Strălucirea care-mi infecta simțurile mi se răspândise în piept, altfel n-o pot descrie. Simțeam o *strălucire* în mine, lăuntric, un soi de energie fremătătoare, o stare de anticipare care îmboldea prin lipsa de somn. Era asta parte a schimbării? Dar chiar și așa, nu conta – nu aveam nicio cale de a combate ce se întâmpla cu mine.

Aveam și o hotărâre de luat, fiindcă oscilam între far și turn. O parte din strălucire voia să redevină amorfă, iar asta avea de-a face cu îndrăzneala sau cu lipsa ei. Să mă arunc iarăşi în adâncurile turnului, fără cuget, fără vreun plan, ar fi fost un act de credință, o decizie de neabătut sau, pur și simplu, neglijență crasă. Dar acum știam că *altcineva* se aflase în casa farului cu o noapte în urmă. Dacă psihologa își găsise acolo refugiu şi-o puteam găsi, atunci aș fi căpătat mai multe informații despre turn înainte să trec iarăşi la explorarea sa. Acest lucru părea tot mai important, mai important decât noaptea trecută, fiindcă numărul necunoscutelor se multiplicase de zece ori. Așa că, atunci când am vorbit cu topografa, decisesem deja în favoarea farului.

Dimineața avea mireasma și senzația unui început proaspăt, dar n-avea să fie așa. Topografa nu mai voia să se întoarcă la turn, dar era la fel de dezinteresată și de far.

— Nu vrei să afli dacă psihologa e acolo?

Topografa s-a uitat la mine de parcă aș fi rostit o idioțenie.

— La adăpost, într-o poziție înaltă, cu vedere clară în toate direcţiile? Într-un loc unde ne-au spus că există o rezervă de armament? Mai bine îmi încerc norocul aici. Dacă te-ar duce capul, ai face la fel. S-ar putea să descoperi că nu-ți place o gaură de glonț în țeastă. Plus că s-ar putea să fie în altă parte.

Încăpățânarea asta a ei mă deranja. Nu voiam să mă despart de ea din motive pur practice – era adevărat, ni se spusese că expediţiile de dinainte stocaseră arme la far – şi fiindcă eram sigură că ar fi încercat să se întoarcă acasă, dacă nu eram şi eu acolo.

— E farul sau e turnul, am zis încercând să ocolesc chestiunea. Şi ar fi bine s-o găsim pe psihologă înainte să revenim la turn. A văzut chestia care a omorât-o pe antropologă, ştie mai multe decât ne-a spus.

Un gând nerostit: poate că, dacă trecea o zi sau două, lucrul care locuia în turn şi scria lent cuvinte pe perete avea să dispară sau să ne-o ia atât de mult înainte, încât să nu-l mai ajungem în veci din urmă. Dar asta aducea în minte o imagine tulburătoare a turnului ca fiind nesfârşit, cu etaje infinite coborând în pământ.

Topografa şi-a încrucişat braţele pe piept.

— Chiar nu pricepi, nu? Misiunea asta s-a terminat.

Se temea? Nu mă plăcea destul ca să zică da? Oricare ar fi fost motivul, opoziţia ei mă înfuria, ca şi expresia arogantă de pe chip.

În focul clipei, am zis ceva ce regret acum. Am zis:

— Nu există *recompensă în riscul* de a ne întoarce chiar acum la turn.

Credeam că fusesem subtilă în scandarea uneia dintre sintagmele hipnotice ale psihologei, însă pe

chipul topografei a trecut un fior, un soi de dezorientare temporară. Când fața i s-a limpezit, expresia pe care o avea mi-a comunicat că înțelegea ce încercasem să fac. Nici măcar surprinsă nu părea; mai degrabă lăsa impresia că-i confirmasem o părere despre mine, care se formase treptat, dar care era acum stabilită. Învățasem și eu acum că frazele hipnotice funcționau doar la psihologă.

— Ai face orice, nu-i așa, să obții ce vrei, a zis topografa, și pușca era la ea.

Iar eu ce armă aveam? Mi-am spus atunci că sugerasem această desfășurare a acțiunii fiindcă nu voiam ca moartea antropologei să fie fără rost.

Văzând că nu răspund, a oftat și a zis cu voce trudită:

— Știi ce, mi-am dat seama în fine, când developam fotografiile alea fără rost, ce mă deranja cel mai tare. Nenorocita asta de pușcă. Am desfăcut-o ca să o curăț și am descoperit că e făcută din piese vechi de treizeci de ani, puse laolaltă. *Nimic* din ce-am adus cu noi nu este din prezent. Nici hainele, nici încălțămintea. Numai vechituri toate. Rahaturi reparate. Am trăit toată vremea asta în trecut. Într-un soi de *reconstituire istorică*. De ce? a zis și a scos un sunet disprețuitor. Nici măcar nu știi de ce.

Nu îmi mai adresase nicicând atâtea cuvinte deodată. Mi-a venit să-i spun că informația asta nu era decât o surpriză călduță în ierarhia

lucrurilor pe care le descoperiserăm până atunci. Însă nu i-am spus. Nu-mi rămânea decât laconismul.

— O să rămâi aici până mă întorc? am întrebat-o.

Aceasta era întrebarea esențială și nu mi-au plăcut nici replica ei repezită, nici tonul.

— Cum dorești.

— Să nu-ți dai cuvântul dacă nu ți-l poți ține, am spus.

Trecuse ceva timp de când nu mai credeam în promisiuni. În imperative biologice, da. În factori de mediu, da. Promisiuni, nu.

— Du-te naibii! a zis.

Am lăsat-o așa – sprijinindu-se de speteaza scaunului șubred, cu pușca de asalt în mână – și am pornit să descopăr sursa de lumină pe care o zărisem cu o noapte înainte. Aveam un rucsăcel plin cu mâncare și apă, plus două pistoale, echipament pentru colectare de mostre și unul dintre microscoape. Mă simțeam mai în siguranță cumva să iau un microscop cu mine. În plus, ceva din mine, indiferent cât mă străduisem să o conving pe topografă să mă însoțească, se bucura de posibilitatea de a explora de una singură, de a nu fi dependentă, de a nu trebui să-mi fac griji în privința altcuiva.

M-am uitat în urmă de câteva ori, până ce cărarea șerpuitoare m-a îndepărtat de tabără, iar topografa era încă așezată acolo, privindu-mă fix,

ca o reflexie distorsionată a celei care fusesem cu doar câteva zile în urmă.

03: IMOLARE

Mă cuprindea o dispoziție stranie, păşind în tăcere şi singură printre ultimii pini şi cioturile de chiparoşi ce păreau să plutească în apa neagră, prin muşchiul cenuşiu ce acoperea totul. Era ca şi cum aş fi traversat peisajul cu melodia unei arii intense şi expresive răsunându-mi în ureche. Totul era îmbibat cu emoție, picura de emoție, nu mai eram biolog, ci, cumva, coama unui talaz care creştea, creştea şi nu se mai spărgea niciodată la ţărm. Am văzut cu ochi noi subtilitățile tranziției către mlaştină, către câmpia sărată. Pe măsură ce cărarea se transforma într-o fâşie înălțată de nisip, lacuri opace astupate de alge, se răsfirau către dreapta şi un canal apărea la stânga. Braţe neregulate se întindeau şerpuitoare, labirintice printr-o pădure de stufăriş ce mărginea canalul către insule, oaze cu pâlcuri de copaci contorsionați de vânt ce apăreau în depărtare ca nişte revelații bruşte. Aspectul cocârjat şi înnegrit al acestor copaci crea un efect şocant pe fondul vastului şi lucitorului auriu-cafeniu al stufărişului. Bizara calitate a luminii în acest habitat, încremenirea a toate cele, starea de *aşteptare* aproape că-mi produceau un fel de extaz.

Dincolo de stufărișuri se înălța farul și înainte de el, știam, rămășițele unui sat, marcate și ele pe hartă. Însă în fața mea era cărarea presărată pe ici și colo cu bucăți groase de lemn albicios, contorsionate ciudat, epave purtate departe, până în mijlocul uscatului, de trecute uragane. Lăcuste roșii, minuscule se găseau puzderie în iarba lungă, și doar câteva broaște care să se înfrupte din ele. Tunele de iarbă culcată la pământ marcau locurile pe unde reptilele uriașe se strecuraseră, după ce stătuseră la soare, înapoi în apă. Sus, pe cer, păsările răpitoare cercetau terenul de dedesubt în căutarea prăzii, rotindu-se cu precizie geometrică parcă, într-atât de controlat le era zborul.

În coconul acela în care timpul fusese abolit, cu farul ce părea să se țină la distanță, indiferent cât aș fi mers spre el, aveam mai mult timp să mă gândesc la turn și la expediția noastră. Simțeam că abdic de la responsabilitatea mea, anume de a socoti elementele acelea descoperite în turn drept parte a unei vaste entități biologice care putea sau nu să fie terestră. Însă contemplarea enormității pure a ideii, la nivel mai general mi-ar fi distrus dispoziția ca o avalanșă.

Așadar… ce știam? Care erau amănuntele? Un… organism… scria cuvinte vii pe pereții interiori ai turnului și poate că făcea asta de foarte mult timp. Ecosisteme întregi se dezvoltaseră și crescuseră bogate printre cuvinte, dependente de acestea, înainte să piară pe măsură ce cuvintele se

estompau. Dar acesta era efectul secundar al condițiilor propice, un habitat viabil. Era important doar pentru că aceste strategii adaptative ale creaturilor ce locuiau în cuvinte îmi puteau spune ceva despre turn. Despre sporii pe care-i inhalasem – de pildă –, care îmi dăruiseră *viziunea clară.*

Ideea asta m-a făcut să tresar, în vreme ce stufărișurile biciuite de vânt alcătuiau, de jur-împrejurul meu, o uriașă unduire. Socotisem că psihologa mă hipnotizase, făcându-mă să văd turnul ca pe o construcție materială, și nu ca pe o entitate biologică, și că efectul sporilor mă ajutase să rezist la această sugestie hipnotică. Dar dacă procesul fusese mult mai complex? Dacă, într-un fel sau altul, *turnul* emana și el un efect – un soi de deghizare defensivă, iar sporii mă făcuseră imună la acea iluzie?

În rezumat, aveam câteva întrebări și puține răspunsuri. Ce rol îndeplinea *Târâtorul?* (Hotărâsem că era important să atribui un nume făcătorului-de-cuvinte.) Care era scopul acelui „recital" fizic de cuvinte? Contau cuvintele propriu-zise sau orice alte cuvinte ar fi fost la fel? De unde proveneau cuvintele? Care era conexiunea dintre inscripții și creatura din turn? Sau, altfel spus: erau cuvintele o formă simbiotă sau parazită de comunicare între Târâtor și Turn? Fie Târâtorul era un *emisar* al Turnului, fie existase la început, independent de acesta, și

intrase pe orbita sa mai târziu. Însă, fără afurisita de mostră din peretele Turnului, nici nu îndrăzneam să ghicesc.

Ceea care mă aducea iarăși la cuvinte. *Unde se află fructul sugrumător venit din mâinile păcătosului…* Viespile, păsările și alte viețuitoare care-și construiesc cuiburi folosesc adesea o substanță de bază, de neînlocuit pentru a-și înjgheba structurile, dar încorporează în ele tot ce izbutesc să găsească prin apropiere. Asta ar fi putut explica natura aparent aleatorie a cuvintelor. Erau doar material de construcție și poate că asta explica și de ce superiorii noștri interziseseră aducerea de tehnologie de vârf în Aria X: știau că aceasta putea fi folosită în feluri noi și puternice de entitatea care ocupa acest loc.

Alte câteva idei au detonat înăuntrul meu în vreme ce priveam un șoim de mlaștină cum plonjează în păpuriș și cum se ridică apoi cu un iepure zbătându-i-se în gheare. Mai întâi ideea că vorbele scrise – înșiruirea, materialitatea lor – erau absolut esențiale pentru binele Turnului, al Târâtorului sau al amândurora. Văzusem rămășițele estompate ale multor șiruri de inscripții trecute, suficiente cât să presupun că munca Târâtorului reprezenta vreun anume imperativ biologic. Procesul putea fi parte a procesului reproductiv al Turnului sau al Târâtorului. Poate că, de fapt, Târâtorul era dependent de acesta, dar avea unele beneficii adiacente și pentru Turn. Sau

invers. Poate că nu cuvintele contau, fiindcă era vorba despre un proces de *fertilizare,* încheiat doar atunci când toți pereții din partea stângă al Turnului aveau să dețină câte un șir de cuvinte.

În ciuda încercării de a păstra în cap aria muzicală, am simțit o crudă întoarcere la realitate când am trecut în revistă aceste posibilități. Nu mai eram dintr-odată decât o persoană care străbătea un peisaj natural de un tip pe care-l mai văzusem. Erau prea multe variabile, nu îndeajuns de multe date, și emiteam niște ipoteze de bază care era posibil să nu fie adevărate. De pildă, în toate astea presupuneam că nici Târâtorul și nici turnul nu erau ființe inteligente în sensul de a *deține liber-arbitru*. Teoria mea asupra procreării s-ar fi putut încă aplica într-un asemenea context lărgit, însă mai existau și alte posibilități. Rolul ritualului, de pildă, în anumite culturi și societăți. Ce mai tânjeam acum după mintea antropologei, cu toate că, studiind insectele, căpătasem o anumită doză de cunoaștere în aceleași zone de explorare științifică!

Și, chiar dacă nu într-un sens ritualic, eram gata să revin la comunicare ca scop, de data asta într-un sens rațional, nu într-unul biologic. Ce puteau cuvintele de pe ziduri să comunice Turnului? Era de presupus sau așa mi s-a părut atunci că Târâtorul nu trăia pur și simplu în Turn și atât – se ducea până departe ca să adune cuvintele și trebuia să le asimileze, chiar dacă nu le înțelegea,

înainte să se întoarcă în Turn. Târâtorul trebuia într-un fel să le *memoreze*, adică o formă de absorbție. Șiragurile de propoziții de pe pereții Turnului puteau fi *probe* aduse de Târâtor pentru a fi analizate de Turn.

Dar există o limită când te gândești la o bucățică măruntă din ceva monumental. Încă vezi umbra întregului înălțându-se în spate și te pierzi în gândurile proprii, parțial din cauza panicii de a-ți da seama ce *dimensiuni* are leviatanul acela imaginat. Trebuia să-l las așa, compartimentat, până ce puteam să scriu totul și, văzând apoi pagina, să încep a întrezări adevărata semnificație. Iar acum farul se făcea din ce în ce mai mare la orizont. Prezența lui începea să mă apese, fiindcă recunoșteam că, cel puțin într-o privință, topografa avusese dreptate. Oricine s-ar fi aflat în casa farului m-ar fi reperat de la kilometri distanță. Și mai era și efectul sporilor, strălucirea aceea pe care o simțeam în piept, care continua să mă sculpteze în vreme ce mergeam, așa că, până să ajung la satul părăsit care-mi indica parcurgerea unei jumătăți din distanța până la far, am început să cred că aș fi putut să alerg la maraton. N-aveam încredere în senzația asta. Simțeam că, în multe privințe, sunt mințită.

Martoră fiind la starea anormală de calm a membrilor celei de-a unsprezecea expediții, mă gândisem adesea, pe parcursul pregătirii noastre,

la rapoartele benigne furnizate de prima expediție. Aria X, înainte de sumbrul Eveniment care o zăvorâse în spatele frontierei acum treizeci de ani, făcea parte dintr-o zonă sălbatică adiacentă unei baze militare. Oamenii, pe atunci, trăiau încă acolo ca într-o rezervație naturală, însă nu mulți, și erau mai degrabă urmașii scumpi la vorbă ai unui neam de pescari. Dispariția lor trebuie să le fi părut unora o simplă intensificare a unui proces ce începuse cu generații în urmă.

Când a apărut mai întâi Aria X, a fost întâmpinată nelămurit, confuz și e încă adevărat că în lume mulți nu știu nici în ziua de azi că există. Versiunea evenimentelor furnizată de guvern punea accent pe o catastrofă de mediu locală, cauzată de cercetări militare experimentale. Povestea asta pătrunsese în sfera publică treptat, într-o perioadă de câteva luni, astfel încât, precum în cunoscuta poveste cu broasca din oala cu apă caldă, să poată intra gradual în conștiințele oamenilor, ca parte a suprasaturării din presă cu istorii despre catastrofe ecologice în desfășurare. Într-un an sau doi, devenise teritoriul pasionaților de teoria conspirației și a altor elemente marginale. Până să mă ofer eu voluntară, până să capăt permisiunea de a-mi construi o imagine fermă a adevărului, ideea „Ariei X” ajunsese să stăruie în mintea multora ca un basm întunecat, ceva la care nu voiau să se gândească prea îndeaproape. Asta

dacă se gândeau vreodată. Aveam atâtea alte probleme!

Pe parcursul antrenamentului, ni se spusese că prima expediție intrase în zonă la doi ani după Eveniment, după ce oamenii de știință descoperiseră o cale de a străpunge frontiera. Prima expediție stabilise perimetrul taberei principale și furnizase o hartă, în mare, a Ariei X, confirmând multe dintre punctele sale principale de interes. Descoperiseră o sălbăticie neatinsă, golită de orice existență umană. Găsiseră ceva ce unii ar putea să numească „tăcere supranaturală."

„M-am simțit ca și cum aș fi fost mai liber ca niciodată, dar în același timp și mai constrâns ca niciodată" declarase un membru al expediției. „Ca și cum puteam face orice, *atâta timp cât nu mă deranja dacă eram supravegheat*."

Alții menționaseră pusee de euforie și paroxism al dorinței sexuale, pentru care nu exista nicio explicație și care, în cele din urmă, fuseseră socotite neimportante de superiorii lor.

Dacă puteau fi sesizate anomalii în rapoartele lor, acestea erau citite printre rânduri. Noi, de pildă, nu văzuserăm niciodată jurnalele lor; în loc de asta, oferiseră relatări lungi, interviuri înregistrate. Asta, pentru mine, indica o anume evitare a experienței lor directe, deși, în momentul acela, mă gândisem că s-ar putea să fiu paranoică, într-o accepțiune nepsihiatrică a termenului.

Unii descriseseră satul abandonat în chipuri

care nu mi se păruseră tocmai credibile. Paragina, nivelul de ruinare duceau cu gândul la un loc părăsit cu mult mai mult de câțiva ani în urmă. Dar, dacă presupuneam că cineva sesizase de la început bizareria asta, orice observație de acest fel fusese ștearsă din înregistrări.

Sunt convinsă acum că mie și restului expediției ni s-a oferit acces la aceste înregistrări pentru simplul motiv că, în cazul anumitor informații confidențiale, era irelevant dacă le știam sau nu. Asta ducea la o singură concluzie logică: experiența îi învățase pe superiorii noștri că prea puțini dintre noi se și întorceau, dacă se întorcea vreunul.

Satul pustiu era atât de bine cuprins în peisajul natural al coastei, încât nu l-am văzut până ce n-am ajuns deasupra lui. Cărarea se adâncea într-un fel de depresiune, și acolo se afla satul, încadrat de alți copaci piperniciți. Doar câteva acoperișuri rămâneau întregi pe cele douăsprezece sau treisprezece case, iar cărarea se înfunda prin rămășițele poroase. Pe alocuri zidurile încă se mai țineau în picioare, lemn înnegrit, putred, cu pete mari de licheni, însă prin cele mai multe locuri aceste ziduri se prăbușiseră, lăsându-mă să întrezăresc imagini stranii ale interioarelor: resturi de scaune și mese, jucăriile unui copil, îmbrăcăminte putrezită, grinzi de acoperiș căzute la pământ, acoperite de mușchi și plante

agățătoare. Se simțea un miros intens de chimicale prin locul acela și se vedeau animale moarte, descompunându-se în stratul de vegetație putredă. Unele dintre case alunecaseră cu timpul în canalul din stânga și arătau, cu rămășițele lor scheletice, ca niște creaturi străduindu-se să iasă din apă. Totul părea să se fi întâmplat cu secole în urmă și stăruia impresia că doar vagi ecouri ale evenimentului se mai păstraseră până acum.

Dar prin foste bucătării, dormitoare sau sufragerii am văzut și erupții neobișnuite de mușchi sau licheni înălțându-se câte un metru, un metru jumătate, contorsionate, cu materia vegetală formând ceva ce aducea a membre, capete și busturi. De parcă materialele de construcție s-ar fi scurs, trase de gravitație, și s-ar fi adunat în partea de jos. Sau poate că-mi imaginam efectul ăsta.

Un tablou, îndeosebi, mi-a atras atenția într-un fel aproape emoțional. Patru asemenea erupții, una „în picioare" și alte trei descompuse până la punctul în care păreau să stea „așezate" în ceea ce trebuie să fi fost, cândva, o cameră de zi cu măsuță și canapea – îndreptate toate către celălalt capăt al camerei, unde nu se mai vedeau decât cărămizile fărâmițate, înmuiate, rămase dintr-o vatră și un coș. Am simțit neașteptat izul de lămâie verde și de mentă, străbătând prin mirosul de turbă și putregai.

Nu voiam să speculez asupra acelei scene,

asupra sensului ei sau asupra elementului din trecut pe care-l reprezenta. Din locul cu pricina nu emana o stare de liniște, ci doar senzația că ceva rămăsese neisprăvit sau că se desfășura încă. Voiam să trec mai departe, dar am luat mai întâi mostre. Simțeam nevoia să documentez ce găsisem, și o fotografie nu părea suficientă, după ce pățiseră celelalte poze. Am tăiat o bucată de mușchi de pe „fruntea" uneia dintre erupții. Am adunat așchii de lemn. Am scrijelit până și carnea animalelor moarte – o vulpe împușcată, ghemuită și uscată, împreună cu un soi de șobolan care murise, probabil, doar de o zi sau două.

Abia după ce am părăsit satul s-a întâmplat ceva ciudat. M-am speriat când am văzut deodată o dâră dublă înaintând în canal către mine, despicând apele. N-aveam ce face cu binoclul, fiindcă apele erau opace din cauza strălucirii soarelui. Vidre? Pești? Altceva? Am scos pistolul din toc.

Apoi delfinii au ieșit la suprafață și a fost aproape la fel de uimitor ca la prima coborâre în Turn. Știam că delfinii de pe aici se aventurează uneori pe canale, venind din mare, că se adaptaseră la apa dulce. Dar, când mintea așteaptă o anumită zonă a posibilului, orice explicație care nu corespunde acelor așteptări poate surprinde. Apoi s-a petrecut ceva și mai tulburător. În timp ce înotau așa, cel mai apropiat delfin s-a lăsat abia sesizabil pe-o parte și s-a uitat la mine țintă, cu un

ochi care, din câte am putut zări într-o clipită doar, nu semăna cu unul de delfin. Era dureros de uman, aproape familiar. Apoi imaginea aceea a dispărut fulgerător – se scufundau iarăși – și n-am mai avut cum să verific ce văzusem. Am rămas acolo și-am urmărit cum dârele dispar în susul canalului, îndreptându-se înapoi spre satul pustiu. M-a cuprins gândul neliniștitor că natura din jur se transformase într-un soi de camuflaj.

Cuprinsă de un frison, mi-am continuat drumul spre far, care se înălța acum mai mare, aproape greoi. Dungile albe și negre, roșul din partea de sus făceau clădirea să aibă un aer cumva autoritar. Până la destinație nu mai aveam unde altundeva să mă adăpostesc. Aveam să sar în ochii oricui veghea din locul acela înălțat, aveam să-i par ceva nenatural în peisaj, un lucru străin. Poate chiar o amenințare.

Am ajuns la casa farului cam pe la prânz. Avusesem grijă să beau apă și să iau o gustare, dar tot trudită eram; poate că lipsa de somn se făcea simțită acum. Ultimele câteva sute de metri până la far au fost tensionate, fiindcă îmi tot aminteam avertismentele topografei. Aveam pistolul scos, pregătit, deși mare lucru nu putea face în fața unei puști de calibru mare. Mă tot uitam la gemulețul aflat cam la jumătate din înălțimea zidului dungat, apoi la fereastra largă, panoramică din vârf, atentă la orice mișcare.

Farul era poziționat imediat după o coamă

naturală de dune ce aduceau cu un val ondulat, aflat față în față cu oceanul și cu întinderea plajei de mai încolo. De aproape lăsa impresia puternică a unei structuri transformate în fortăreață, un fapt care, foarte convenabil, ne fusese ascuns la antrenamente. Nu făcea decât să-mi confirme impresia pe care mi-o formasem deja, fiindcă, deși iarba era tot înaltă, pe lângă potecă nu creștea, pe o lungime de cam patru sute de metri, niciun fel de copac; nu dădusem decât de cioturi vechi. Apropiindu-mă la vreo două sute de metri, aruncasem o privire cu binoclul și observasem un zid înalt de aproximativ trei metri, circular, ridicându-se dinspre partea ce dădea spre țărm a farului care, evident, nu făcea parte din construcția originală.

În partea dinspre mare exista un alt zid, o fortificație cu aspect și mai solid chiar, ridicat pe duna sfărâmicioasă, garnisit în partea de sus cu sticlă spartă. Apropiindu-mă, i-am zărit crenelurile ce ofereau vizibilitate unor eventuali trăgători. Zidăria era pe cale să se surpe, să alunece pe plaja din josul pantei. Dar, ca să nu se întâmple asta, cine construise fortificația săpase probabil fundații adânci. Părea că apărătorii de altădată ai farului se aflaseră în război cu marea.

Nu-mi plăcea zidul acesta, fiindcă oferea probe ale unui fel foarte aparte de nebunie.

Cineva, totodată, investise timp și efort să coboare în rapel pe pereții laterali ai casei farului

și să prindă de ei, cu vreun lipici puternic sau alt fel de adeziv, cioburi neregulate de sticlă. Aceste pumnale de sticlă începeau cam la o treime din înălțimea zidului și continuau până la nivelul penultim, imediat mai jos de împrejmuirea de sticlă a lămpii farului. În acel punct un soi de zgardă de metal se prelungea în afară, ieșind în relief cam vreo cincizeci de centimetri față de zid, și acest element defensiv fusese întărit cu sârmă ghimpată ruginită.

Cineva se străduise din greu să-i țină pe alții afară. M-am gândit la Târâtor și la cuvintele de pe pereți. M-am gândit la obsesia pentru far, așa cum se desprindea ea din fragmentele de jurnal rămase de la ultima expediție. Însă, în ciuda acestor elemente discordante, m-am bucurat să ajung la umbra zidului aceluia rece și umed către partea dinspre uscat. Din unghiul acela nu mă putea împușca nimeni de sus, nici de la ferestruica din mijloc. Trecusem de prima încercare. Dacă psihologa era înăuntru, decisese ca deocamdată să nu se comporte violent.

Zidul defensiv îndreptat spre uscat atinsese un grad de degradare ce reflecta ani buni de neglijență. O gaură mare, cu margini neregulate, ducea la ușa principală a farului. Ușa explodase către interior și de balamalele ruginite mai atârnau doar bucățele de lemn. O plantă agățătoare cu flori vișinii colonizase zidul farului și se răsucise în jurul a ce mai rămăsese din ușă, spre stânga. Era

ceva liniștitor în asta, fiindcă orice s-ar fi întâmplat cu o asemenea violență părea să se fi întâmplat cu mult vreme în urmă.

Întunericul dinăuntru, în schimb, mă punea pe jar. Știam din planul clădirii, pe care-l văzusem în timpul antrenamentului, că parterul farului avea trei încăperi, iar scările ce duceau spre vârf se aflau undeva spre stânga, și în dreapta, camerele dădeau către o secțiune dosnică, având cel puțin încă un spațiu mare. Destul spațiu pentru a putea ascunde pe cineva.

Am luat o piatră și pe jumătate am aruncat-o, pe jumătate am rostogolit-o pe podeaua de dincolo de ușile duble, distruse. S-a lovit cu zgomot de lespezi, învârtindu-se, și n-am mai văzut-o. Nu mai auzeam alte sunete, nicio altă mișcare, nimic care să-mi dea impresia că ar mai respira cineva în afară de mine. Cu pistolul pregătit, am intrat cât de încetișor am putut, frecându-mi umerii de peretele din stânga, căutând din ochi calea de acces spre treptele care duceau la etaj.

Camerele de la parterul farului erau pustii. Vuietul vântului se auzea estompat, zidurile erau groase și doar două gemulețe aflate către partea din față a clădirii lăsau să între un pic de lumină. A trebuit să-mi folosesc lanterna. Pe măsură ce mi se obișnuiau ochii, senzația de devastare, de singurătate sporea necontenit. Planta agățătoare cu flori vișinii se oprea la intrare, incapabilă să se dezvolte în întuneric. Nu existau scaune. Nu mai

rămăseseră obiecte de echipament în încăperile acelea. În centrul unui spațiu larg, deschis am găsit scările. Nimeni nu stătea pe trepte urmărindu-mă, dar am avut impresia că cineva s-ar fi putut afla acolo cu o clipă în urmă. M-am gândit mai întâi să urc la etaj, înainte de a explora camerele din spate, apoi am decis că mai bine nu. Mai bine să gândesc precum topografa, cu pregătirea ei militară, și să trec în revistă zona acum, deși era oricând posibil să între cineva pe ușa mare în timp ce mă aflam acolo.

Încăperea din fund spunea o cu totul altă poveste decât camerele din față. Imaginația mea nu putea reconstitui decât vag ce se întâmplase, în sensul cel mai larg și cel mai brut. Aici, niște mese robuste de stejar fuseseră răsturnate pentru a forma baricade grosolane. Unele erau pline de găuri de gloanțe, altele păreau pe jumătate spulberate sau făcute așchii de gloanțe. Dincolo de resturile meselor, petele închise la culoare întinse pe pereți și băltind pe jos vorbeau despre o violență brutală, de nedescris. Peste toate se lăsase praful, însoțit de mirosul răcoros, molcom al putrefacției lente, și am văzut fecale de șobolani și urmele unei saltele sau ale unui pat, care fusese așezat într-un ungher altădată, mai târziu… deși cine ar fi putut dormi printre resturile unui asemenea masacru? Cineva își scrijelise și inițialele în lemnul uneia dintre mese: „R.S. A fost aici”. Urmele păreau mai proaspete decât restul. Dacă ești nesimțit, poți să-

ți cioplești inițialele când vizitezi un monument de război. Aici puțea a bravadă menită să alunge frica.

Mă așteptau scările și, ca să-mi domolesc greața tot mai intensă, m-am întors la ele și-am început să urc. Între timp lăsasem arma deoparte, fiindcă îmi trebuia mâna aceea ca să-mi țin echilibrul, dar îmi doream pușca de asalt a topografei. M-aș fi simțit mai în siguranță așa.

Ascensiunea era ciudată, în contrast cu coborârea în Turn. Lumina aceea stătută pe pereții aceia cenușii, interiori era mai bună decât fosforescența Turnului, dar ce am găsit pe pereții aceia m-a făcut să mă neliniștesc la fel de mult, într-un alt fel. Erau alte pete de sânge, mai degrabă dâre groase, de parcă mai mulți oameni ar fi sângerat acolo încercând să scape de atacatorii de dedesubt. Uneori petele erau mari, se prelingeau pe pereți. Alteori, doar câteva picături de sânge.

Pe pereții aceștia fuseseră scrise cuvinte, dar nu precum cele din Turn. Mai degrabă inițiale, dar și mici desene obscene și vreo câteva fraze de o natură mai personală. Indicii ceva mai consistente privitoare la situația de acolo: „4 cutii cu mâncare 3 cutii cu medicamente și apă de băut pentru cinci zile dacă e economisită; suficiente gloanțe pentru noi toți dacă e necesar”. De asemenea, mărturisiri pe care nu le voi transcrie aici, însă aveau sinceritatea și greutatea lucrurilor scrise imediat

după sau în timpul unor momente în care oamenii de acolo crezuseră că îi paşte moartea. Mulţi dintre ei îşi doriseră cu ardoare să comunice lucruri prea puţin importante.

Lucrurile găsite pe scări... un pantof... un încărcător de la un pistol automat... câteva flacoane mucegăite cu mostre, de mult stricate sau transformate în lichid rânced... un crucifix care arăta ca şi cum ar fi fost desprins de pe perete... un suport pentru documente, cu partea de lemn mânjită şi cea de metal prezentând pete adânci, portocaliu-roşcate, de rugină... şi, mai rău decât toate, un iepuraş de jucărie distrus, cu urechi zdrenţuite. Poate vreun talisman purtător de noroc adus de un membru al vreunei expediţii. În Aria X nu mai existau copii încă de când apăruse frontiera, din câte ştiu.

Cam pe la jumătatea şirului de trepte am ajuns la o platformă intermediară, care trebuie să fi fost locul unde văzusem pâlpâirea de lumină, în seara de dinainte. Tăcerea cuprindea totul, nu auzeam nici pic de mişcare deasupra. Lumina era mai clară, datorită ferestrelor din stânga şi dreapta. Aici petele de sânge se opreau dintr-odată, cu toate că urmele de gloanţe găureau pereţii. Cartuşe trase umpleau podeaua, dar cineva avusese timp să le mături într-o parte şi într-alta, lăsând o cărăruie liberă. Spre stânga se afla un rastel cu puşti şi carabine, unele dintre ele străvechi, altele care nu aparţinuseră armatei. Era greu de spus

dacă cineva pusese recent mâna pe ele. Gândindu-mă la ce spusese topografa, m-am întrebat când o să dau peste vreo muschetă sau altă glumă oribilă.

În afară de asta, nu vedeam decât praf și mucegai, plus o ferestruică pătrată ce dădea spre plajă și păpuriș. De cealaltă parte, o fotografie ștearsă într-o ramă ruptă, ținându-se șui într-un singur cui. Sticla murdară era spartă și pe jumătate acoperită cu porțiuni de mucegai verzui. Poza alb-negru arăta doi bărbați stând la baza farului, însoțiți de o fată aflată mai într-o parte. Un cerc fusese trasat cu markerul în jurul unuia dintre bărbați. Arăta de cam cincizeci de ani și purta o șapcă de pescar. Pe fața cărnoasă îi licărea un ochi ager; celălalt, stângul, nu se vedea, fiindcă-l ținea mijit. O barbă deasă îi ascundea aproape cu totul bărbia fermă. Nu zâmbea, dar nici nu se încrunta. Avusesem destulă experiență cu paznici de far ca să recunosc unul atunci când îl vedeam. Dar mai avea ceva chipul său, poate doar din cauza felului neobișnuit în care i-l acoperea praful, care mă făcea să-l socotesc paznicul farului. Sau poate că petrecusem deja prea mult timp în locul acela și mintea îmi căuta mecanic un răspuns oarecare, chiar și la întrebări simple.

Construcția masivă, rotunjită a casei farului, în spatele celor trei, era strălucitoare, bine conturată, ușa și pereții păreau bine întreținuți. Nu semăna cu ce găsisem eu, și m-am întrebat când

fusese făcută fotografia. Cât trecuse între momentul fotografiat și începutul evenimentelor. Câți ani se ținuse paznicul farului de programul și ritualul său, cât timp trăise în comunitatea aceea ori se dusese la barul local? Poate că avea și soție. Poate că fata din fotografie era fiica lui. Poate că fusese popular. Sau solitar. Sau un pic din amândouă. Oricum ar fi fost, până la urmă nu contase.

M-am uitat țintă la el, peste ani, încercând să-mi dau seama din fotografia deteriorată, din forma mandibulei și din reflexia luminii în ochi cum reacționase, cum fuseseră ultimele sale ore de viață. Poate că plecase la timp, dar cel mai probabil nu. Poate că putrezea și el pe undeva pe la parter, într-un cotlon uitat. Sau – am simțit un tremur brusc – poate că mă aștepta sus, în vârf. În vreo formă sau alta. Am scos fotografia din ramă, mi-am băgat-o în buzunar. Paznicul farului avea să vină cu mine, deși nu era tocmai un talisman norocos. Părăsind platforma, am avut sentimentul straniu că nu eram prima care băgase fotografia în buzunar, că cineva venea întotdeauna s-o înlocuiască, să-l pună din nou în circulație pe paznicul farului.

Continuam să întâlnesc semne de violență pe măsură ce urcam, dar n-am mai găsit cadavre. Cu cât mă apropiam mai mult de vârf, cu atât îmi sporea senzația că cineva locuise aici recent. Umezeala lăsa locul damfului de sudoare, dar se

simțea și un iz ca de săpun. Treptele aveau mai puține rămășițe pe ele, iar pereții era curați. Eram deja sigură, aplecându-mă peste ultimele trepte înguste pentru a intra în încăperea cu sursa de lumină a farului, cu tavanul devenind brusc scund, că la capăt aveam să dau peste cineva holbându-se la mine.

Așa că am scos iarăși pistolul. Și iarăși nu era nimeni – doar câteva scaune, o masă șubredă cu un covor dedesubt și surpriza că aici geamul gros era încă intact. Chiar și sticla farului zăcea opacă și adormită în centrul încăperii. Puteai să vezi în toate direcțiile, la kilometri distanță. Am zăbovit așa un moment, uitându-mă înapoi spre locul de unde venisem: la poteca pe care pășisem, la umbra din depărtare care ar fi putut fi satul, apoi către dreapta, peste ultima bucată de mlaștină, tranziția către zona cu arbuști și tufișurile zburlite, pedepsite de vântul venit dinspre mare. Acestea, agățându-se de sol, îl împiedicau să se erodeze și ajutau la fortificarea dunelor cu stuf ce urmau după aceea. De acolo pornea o pantă blândă până la plaja sclipitoare, până la maree și valuri.

La o a doua privire am văzut, dinspre tabăra principală, prin smârcuri și pinii aflați la depărtare, fuioare de fum negru care ar fi putut să însemne orice. Dar vedeam totodată emanând dinspre Turn un soi de strălucire aparte, o fosforescență refractată la care nu suportam să mă gândesc. Faptul că puteam s-o văd, că aveam ceva

de-a face cu ea mă agita. Eram sigură că niciuna dintre cele rămase – nici topografa, nici psihologa – nu putea vedea lumina aceea inexplicabilă.

Mi-am îndreptat atenţia spre scaune, spre masă, căutând ceva lămuritor… orice. După vreo cinci minute, m-am gândit să trag covorul de sub masă. Am descoperit o trapă, cu laturile mai largi de un metru, ascunsă acolo. Zăvorul era fixat în lemnul podelei. Am dat masa deoparte, cu un scrâșnet oribil care m-a făcut să-mi încleştez dinţii. Apoi, la iuțeală, în caz că cineva aştepta acolo jos, am dat în lături uşiţa trapei, strigând ceva absurd, de genul „Am armă!”, întinzând pistolul cu o mână, în vreme ce ţineam lanterna în cealaltă.

Am simţit, ca de la depărtare, cum greutatea pistolului se lasă în jos, iar lanterna începuse să-mi tremure în mână, deşi am izbutit cumva, să n-o scap. Nu puteam crede ce văd acolo jos, mă simţeam pierdută. Trapa se deschidea într-un spaţiu adânc de cinci metri şi lat de zece. Psihologa fusese aici, era clar, fiindcă borseta, câteva arme, sticle cu apă şi o lanternă mare se vedeau spre stânga. Însă nici urmă de psihologă.

Nu, ce-mi tăiase respiraţia, ce simţisem ca pe un pumn în burtă care mă făcuse să cad în genunchi era priveliştea movilei imense care domina spaţiul acela, un soi de morman nebunesc de reziduuri. Mă uitam la un vraf de hârtii în al cărui vârf tronau sute de jurnale – exact ca acelea care ni se dăduseră nouă pentru a ne trece observaţii legate

de Aria X. Fiecare cu numele unei profesii trecut pe copertă. Fiecare, după cum s-a dovedit, din scoarță-n scoarță. Erau multe, mult mai multe decât ar fi fost normal pentru doar douăsprezece expediții.

Vă imaginați cum a fost în acele dintâi momente când mi-am aruncat privirea în spațiul întunecat și *am văzut asta?* Poate că da. Poate că vă uitați la același lucru acum.

A treia și cea mai bună însărcinare de teren pe care-o primisem în afara facultății presupunea călătoria într-un loc izolat pe coasta de vest, pe o muchie de pământ aflată la distanță mare de civilizație, într-o arie ce oscila între climatul temperat și cel arctic. Aici, pământul scuipase uriașe formațiuni stâncoase, împrejurul cărora crescuse o pădure seculară. Era umed întotdeauna, deoarece cădeau mai mult de 150 de centimetri de ploaie pe an, și să nu vezi picuri de ploaie pe frunze reprezenta un eveniment ieșit din comun. Aerul era atât de uimitor de proaspăt și vegetația atât de densă, de verde și de luxuriantă, încât vrejurile sau ferigile păreau concepute pentru a mă face să mă simt în pace cu lumea. Urși, pantere și elani locuiau în codrii aceia, împreună cu puzderie de specii de păsări. Peștii din pâraie erau lipsiți de mercur și enormi.

M-am stabilit într-un sat de vreo trei sute de suflete de lângă coastă. Închiriasem o cabană

lângă o casă dintr-un vârf de deal în care locuiseră cinci generații de pescari. O familie fără copii era proprietară, și cei doi soți aveau acel laconism sever specific zonei. Nu mi-am făcut prieteni și nu eram sigură nici măcar că vecinii de-o viață erau prieteni între ei. Doar în cârciuma locală, frecventată de toți, se mai întrezăreau, după câteva halbe, ceva semne de amiciție și camaraderie. Dar în cârciumă își avea casa și violența, așa că mă țineam deoparte de cele mai multe ori. Aveau să mai treacă patru ani până să-mi întâlnesc viitorul soț, și la vremea aceea nu aşteptam mare lucru din partea nimănui.

Aveam multe pe cap. Conduceam zi de zi pe drumul ce șerpuia drăcește, plin de gropi și înșelător chiar și când era uscat, ca să ajung la un loc numit simplu Golful Pietrei. Aici straturile de magmă ce se întindeau dincolo de plajele bolovănoase fuseseră netezite de-a lungul milioanelor de ani și căpătaseră sumedenie de adâncituri săpate de valuri. La reflux, dimineața, fotografiam aceste bazine mareice, făceam măsurători și catalogam viața dinăuntru, zăbovind uneori și în timpul fluxului, bălăcindu-mă în cizmele mele de cauciuc, udă de la valurile ce se spărgeau de buza stâncii.

O specie de stridii ce nu se mai întâlnea altundeva popula acele gropi, într-o relație simbiotică cu un pește ce căpătase de la descoperitorul său numele de gartner. Se mai

găseau acolo, în ascunziș, mai multe specii de melci și de anemone-de-mare, ca și o specie de calamar mic și afurisit, pe care-l poreclisem Sfântul Agitatus, trecând peste numele său științific, fiindcă muzica de primejdie a luminiscenței sale albe și scânteietoare îi făcea mantaua să arate precum tiara unui papă.

Puteam să stau acolo cu orele, observând viața ascunsă în adânciturile săpate de maree, și mă minunam uneori, că mi se dăduse un asemenea dar: nu doar să mă pierd atât de adânc în prezent, dar să și am parte de o asemenea solitudine, adică exact lucrul după care tânjisem în timp ce studiasem și făcusem practică pentru a ajunge aici.

Dar, chiar și atunci, când porneam spre casă cu mașina, jeleam sfârșitul anticipat al acestei fericiri. Fiindcă știam că, în cele din urmă, trebuia să se termine. Bursa de cercetare era doar pe doi ani, și apoi cui mai avea să-i pese de stridii? Iar pe lângă asta, adevărat, aveam și metode de cercetare ce puteau fi socotite excentrice. Nutream tot mai des asemenea gânduri, pe măsură ce timpul se apropia de sfârșit, iar șansele de refinanțare a proiectului erau din ce în ce mai slabe. Așa că începusem, deși știam că nu fac bine, să-mi petrec tot mai mult timp la cârciumă. Mă trezeam de dimineață cu mintea încețoșată, uneori alături de cineva cunoscut, dar care nu era decât un străin pe cale de a pleca, și-mi dădeam seama că mă mai

apropiasem cu o zi de final. Când mă gândeam la asta, simțeam și o anume ușurare totuși, nu atât de puternică precum tristețea; era un gând, contrar a tot ce simțeam, că în acest fel nu voi deveni persoana aceea pe care localnicii o zăreau printre stânci, dar pe care tot străină o socoteau. „O, e biologa aia bătrână. E aici de-o groază de timp, a luat-o razna studiind stridiile. Vorbește singură, mormăie la bar și, dacă-i zici o vorbă bună…”

Când am văzut vraful acela format din sute de jurnale, am simțit, preț de o secundă nesfârșită, că mă transformam în bătrânica aia. Așa încearcă să te colonizeze nebunia lumească: dinspre afară spre înăuntru, obligându-te să trăiești în realitatea sa.

Realitatea vine peste tine și în alte feluri. La un moment dat, pe parcursul relației noastre, soțul meu începuse să-mi spună „pasăre rară”, acesta fiind felul său de a mă tachina pentru că nu eram îndeajuns de prezentă în viața lui. O spunea încrețindu-și colțurile gurii, care aproape alcătuiau un surâs, însă în ochi îi citeam reproșul. Dacă ne duceam prin baruri cu prietenii lui – unul dintre lucrurile pe care prefera să le facă –, mă purtam precum un prizonier supus interogatoriului. Nu erau prietenii *mei*, nu tocmai, dar nici n-aveam obiceiul să port discuții despre fleacuri și nici, cum le spuneam, discuții serioase.

Nu-mi păsa de politică decât în măsura în care avea de-a face cu mediul. Religioasă nu eram. Toate pasiunile mele erau legate de muncă. Trăiam ca să muncesc și eram încântată de puterea acelei concentrări, dar munca avea și ceva profund personal. Nu-mi plăcea să vorbesc despre cercetările mele. Nu mă machiam, nu-mi păsa de pantofi noi sau de ultimul răcnet în materie de muzică. Sunt sigură că amicii soțului meu mă considerau taciturnă, ba și mai rău. Mă socoteau poate chiar nesofisticată sau „ciudat de needucată", cum îl auzisem pe unul zicând, deși fără să fiu sigură dacă se referea la mine.

Îmi plăceau barurile, dar nu din aceleași motive ca soțului meu. Îmi plăcea arderea lentă a *ieșitului în oraș* noaptea, când mintea mi se întorcea spre vreo problemă, spre vreun crâmpei de informație, deși reușeam, cu toate că separată de rest, să par sociabilă. Însă el își făcea prea multe griji în privința mea, iar nevoia mea de singurătate îi atenua bucuria de a sta de vorbă cu prietenii, care erau, majoritatea, de la spital. Îl vedeam cum se poticnește în mijlocul propoziției, cum mă privește lung, căutând semne că sunt mulțumită la rândumi, în vreme ce eu, mai într-o parte, sorbeam din paharul de whisky. „Pasăre rară, zicea mai târziu, te-ai distrat?" Iar eu încuviințam din cap, zâmbind.

Însă, pentru mine, distracția însemna să mă holbez într-o groapă săpată de maree, să pricep

viaţa complicată a creaturilor care sălăşluiau acolo. Mă hrăneam din ecosistem şi habitat, iar orgasmul însemna să-mi dau brusc seama de interconexiunea lucrurilor vii. Observaţia însemnase întotdeauna, pentru mine, mai mult decât interacţiunea. El, evident, ştia toate astea, dar nu izbuteam niciodată să mă exprim îndeajuns de bine în faţa lui, deşi încercam, iar el asculta. Şi totuşi, în alte chipuri nu eram *altceva* decât expresie. Singurul meu dar sau talent, cred acum, era că locurile se puteau impregna în mine şi că-mi venea uşor să devin parte din ele. Chiar şi un bar era un tip de ecosistem, chiar dacă grosolan; dacă ar fi intrat cineva – o persoană fără aşteptările soţului meu –, n-ar fi avut nicio dificultate în a-şi imagina că eram fericită în mica mea bulă de tăcere. N-ar fi avut nicio dificultate să creadă că mă potriveam acolo.

Însă, cu toate că soţul meu mă voia, într-un fel, asimilată, ironia era că *el* voia să iasă în evidenţă. Văzând mormanul imens de jurnale, acesta a fost un alt lucru la care m-am gândit: că nu fusese potrivit pentru a unsprezecea expediţie, din cauza acestei trăsături. Că aici erau învălmăşite relatările atâtor suflete şi că relatarea sa *n-avea cum, sub nicio formă, să iasă în evidenţă*. Că, în cele din urmă, fusese redus la o stare care o aproxima pe a mea.

Jurnalele acelea, firave pietre de mormânt, mă puneau iarăşi în faţa morţii soţului meu. Mă

înfiora gândul că îl voi găsi pe al lui, că voi descoperi adevărata sa relatare, nu bolboroselile banale, lipsite de personalitate, pe care le oferise la întoarcere superiorilor noștri.

„Pasăre rară, tu mă iubești oare?" șoptise cândva, pe întuneric, înainte de a pleca să se pregătească pentru expediție, cu toate că pasărea era el însuși. „Pasăre rară, ai nevoie de mine?" Îl iubeam, dar n-aveam nevoie de el și credeam că așa și trebuia să stea lucrurile. O pasăre rară putea fi șoim uneori, alteori cioară, în funcție de context. Vrăbiuța care se avânta spre cerul albastru într-o dimineață se putea transforma peste noapte într-un vultur-pescar. Așa funcționau lucrurile pe acolo. Nu existau motive îndeajuns de puternice pentru ca ele să-și înăbușe dorința de a se armoniza cu mișcarea valurilor, cu trecerea anotimpurilor și cu ritmurile ce marcau totul împrejurul meu.

Jurnalele împreună cu alte materiale formau un vraf mucegăit înalt de vreo patru metri și lat de șase care, la bază, se transformase în îngrășământ, fiindcă hârtia fusese mâncată de putregai. Cărăbuși și cârcăieci mâncători de hârtie se ocupau de arhivele acelea, împreună cu niște gândaci mici, negri, cu antene mereu în mișcare. Spre bază, ieșind în evidență pe la marginile mormanului, am văzut resturi de fotografii și zeci de casete audio amestecate în compostul de

pagini. Mai erau și urme de șobolani. Ar fi trebuit să cobor pe o scară prinsă de marginea trapei și să-mi croiesc drum printr-un munte de deșeuri pe cale să se prăbușească dacă voiam să descopăr ceva. Scena întruchipa, oarecum, scrisul pe care-l găsisem pe pereții Turnului:

… semințele morților pentru a le împărți cu viermii care se adună în întuneric și înconjoară lumea cu puterea vieților lor…

Am răsturnat masa și am astupat cu ea culoarul îngust de acces spre casa scărilor. Nu aveam habar pe unde e psihologa, dar nu voiam ca ea sau altcineva să mă ia prin surprindere. Dacă cineva încerca să miște masa, aș fi auzit și aș fi avut timp să mă sui înapoi și să-l întâmpin pe musafirul nepoftit cu pistolul. Aveam și o senzație pe care, dacă stau să mă gândesc, o pot atribui acelei străluciri care creștea în mine: a unei *prezențe* apăsând de la bază, insinuându-se la periferia simțurilor mele. Simțeam cum mă trece când și când câte un fior, pe neașteptate, fără vreun motiv întemeiat.

Nu-mi plăcea că psihologa își depozitase întregul echipament alături de jurnale, inclusiv, se părea, majoritatea sau totalitatea armelor sale. Însă pe moment trebuia să-mi scot misterul acestei acțiuni din minte, odată cu înfiorarea care vibra încă în mine de când aflasem că mare parte a antrenamentelor la care ne supusese Divizia Sudică se bazau pe minciuni. Am simțit, coborând

în hruba aceea rece și întunecoasă, cum strălucirea din mine sporește. Era greu de ignorat, de vreme ce nu știam ce înseamnă.

Lanterna împreună cu lumina naturală ce cădea prin deschizătura trapei dezvăluiau că pereții încăperii erau plini de mucegai, care forma pe alocuri fâșii opace de roșu și verde. De jos, felul în care se formaseră în acea groapă de gunoi delușoare și văi de hârtie se vedea și mai limpede. Pagini rupte, făcute ghemotoc, coperte de jurnal îndoite și umede. Încetișor, istoria explorării Ariei X se transforma, puteam spune, în Aria X însăși.

Am scormonit pe la margini mai întâi, alegând jurnale la întâmplare. Multe, la prima vedere, descriau evenimente banale, precum cele notate de prima expediție… care se putea prea bine să nu fi fost prima expediție. Unele erau extraordinare doar pentru faptul că datele de calendar nu aveau sens. Oare câte expediții trecuseră cu adevărat frontiera? Câte informații, oare, fuseseră măsluite și cenzurate și de când dura asta? Oare „douăsprezece” expediții se refereau doar la partea ultimă a unui efort mai îndelungat, iar omiterea restului era necesară pentru adormirea bănuielilor celor contactați spre a deveni voluntari?

Existau în locul acela, în variate forme, și ceea ce aș numi relatări preexpediții. Erau la fundul movilei casete audio, fotografii roase și dosare în descompunere conținând sumedenie de foi pe care

le văzusem de sus – apăsate toate de greutatea jurnalelor din vârful movilei. Toate acestea erau îmbibate cu un miros nedesluşit de umezeală ce avea inclus în el, mascat, un iz pătrunzător de putrefacţie ce apărea doar prin anumite locuri şi nu prin altele. O învălmăşeală de cuvinte bătute la maşină, imprimate şi scrise de mână mi se aduna în cap, alături de imagini pe jumătate văzute, ca un facsimil mental al gropii de gunoi înseşi. Talmeş-balmeşul ăsta aproape că mă încremenea, asta fără să mai pun la socoteală contradicţiile existente. Am devenit conştientă de greutatea fotografiei din buzunar.

Mi-am stabilit nişte reguli de pornire, ca şi cum ar fi putut ajuta la ceva. Am ignorat jurnalele ce păreau să fie stenografiate şi n-am încercat să le descifrez pe cele ce păreau scrise codat. Am început să citesc nişte jurnale de la început, apoi am decis să le răsfoiesc. Dar cititul selectiv era mai rău uneori. Am dat peste pagini ce detaliau acte de nedescris, pe care nu mă pot încă decide să le redau în cuvinte. Însemnări care menţionau perioade de „remisie” şi „uşurare”, urmate de „agravare” şi „manifestări oribile”. Indiferent de când ar fi existat Aria X şi indiferent câte expediţii fuseseră trimise acolo, din aceste relatări puteam desluşi că pe coastă se petrecuseră lucruri nefireşti cu ani înainte ca frontiera să existe. Fusese o proto-Arie X.

Unele tipuri de omisiuni îmi iritau mintea la fel

de mult ca informațiile mai explicite. Un jurnal, distrus pe jumătate de umezeală, se axa exclusiv pe proprietățile unui ciulin cu floare ca de lavandă ce creștea în teritoriile dintre pădure și mlaștină. Pagină după pagină descria prima întâlnire cu specia asta de ciulin, apoi celelalte întâlniri, împreună cu detalii minuțioase despre insecte și alte creaturi care ocupau acel microhabitat. Observatorul nu se dezlipea cu nicio ocazie de planta aceea anume și nicăieri nu era oferită vreo imagine a taberei principale sau a vieții de acolo. După un timp, m-a cuprins un fel de neliniște, fiindcă începeam să percep o prezență teribilă pe fundalul acestor note de jurnal. L-am văzut pe Târâtor sau ceva asemenea apropiindu-se în spațiul acela aflat dincolo de ciulini și concentrarea fără rest a observatorului ca pe o cale de a face față acelei orori. O absență nu este o prezență, însă la fiecare nouă descriere a ciulinului simțeam cum fiori tot mai puternici îmi urcă pe șira spinării. Când partea dinspre sfârșit a caietului s-a dizolvat în cerneală ștearsă și celuloză muiată, aproape că m-am bucurat să scap de repetiția aceea neliniștitoare, fiindcă relatarea avea un caracter hipnotic, ca de intrare în transă. Dacă ar fi avut un număr nesfârșit de pagini, m-aș fi temut să nu ajung să stau acolo și să citesc o eternitate, până ce mă prăbușeam, până ce muream de foame sau sete.

Am început să mă întreb dacă absența

referințelor la Turn se potrivea și ea cu teoria asta a mea, a scrisului menit să evite conținutul lucrurilor.

… în apa neagră cu soarele strălucind la miez de noapte, fructele coace-se-vor…

Apoi am găsit, după câteva exemplare banale sau ininteligibile, un jurnal care nu era de același tip cu al meu. Era de dinainte de prima expediție, dar dintr-o perioadă de după apariția frontierei și se referea la „construirea zidului", ceea ce însemna clar fortificația îndreptată spre mare. După încă o pagină apăreau – printre date meteo ezoterice – trei cuvinte care săreau în ochi: „un atac respins". Am citit cu grijă următoarele însemnări. La început autorul nu făcea nicio referire la natura atacului sau la identitatea atacatorilor, însă asaltul fusese dat dinspre mare și omorâse „patru dintre noi", cu toate că zidul rezistase. Mai încolo disperarea părea să crească. Am citit:

… deznădejdea sosește iarăși dinspre mare, împreună cu luminile stranii și viața marină care, la flux, se izbește în zidul nostru. Acum, noaptea, indivizi izolați încearcă să se strecoare prin găurile din zid. Ne ținem pe poziție, dar am cam rămas fără gloanțe. Unii dintre noi vor să abandoneze farul, să se îndrepte fie spre insulă, fie spre interior, dar comandantul spune că trebuie să se țină de ordinele primite. Moralul este prost. Nu tot ce ni se întâmplă are o explicație rațională.

Povestea se oprea curând după aceea. Avea un

pronunțat aer de irealitate, ca și cum ar fi fost versiunea ficționalizată a unui eveniment real. Am încercat să-mi imaginez cum arăta Aria X cu atât de multă vreme în urmă. N-am izbutit.

Farul atrăsese membri ai expedițiilor precum atrăgea altădată corăbii, pentru a le călăuzi în siguranță prin strâmtori și canale pline de stufăriș. Asta nu făcea decât să pună accent pe speculațiile mele potrivit cărora farul, pentru mulți dintre ei, însemnase ceva simbolic, un semn al vechii ordini care, prin vizibilitatea sa la orizont, furnizase iluzia unui refugiu sigur. Dar se vedea bine, din ce găsisem la parter, că încrederea aceasta fusese trădată. Și totuși, deși unii dintre ei trebuia să fi știut asta, continuaseră să vină aici. Din cauza speranței. Din cauza credinței. Din cauza prostiei.

Începeam însă să-mi dau seama că trebuia să duci război de gherilă cu forțele care sălășluiau în Aria X dacă voiai, totuși, să te împotrivești. Trebuia să te pierzi în peisaj sau, precum cel care scrisese cronica ciulinilor, să te prefaci, cât mai mult posibil că dușmanul nu e acolo. Să-i accepți existența, să încerci să-i dai nume era poate o cale de a-i permite accesul înăuntru. (Din același motiv, presupun, continuam să mă refer la schimbările din mine ca la o „strălucire”, fiindcă să-mi examinez starea prea îndeaproape – să o cuantific sau să o cercetez empiric, deși cu prea puțin control asupra sa – ar fi făcut-o mult prea reală.)

Am început, la un moment dat, să mă panichez din cauza volumului imens de date pe care le aveam în față, și în această panică mi-am focalizat și mai bine ținta: aveam să caut doar fraze identice ori similare ca ton cu cuvintele de pe pereții Turnului. Am pătruns cu mai multă hotărâre în muntele de hârtie, am început să scotocesc prin mijloc, simțind dreptunghiul de lumină de deasupra ca pe o asigurare că nu acesta era finalul existenței mele. Am scormonit precum șobolanii și cârcăiecii, mi-am înfipt brațele în talmeș-balmeșul acela și am scos tot ce am putut apuca. Mi-am pierdut echilibrul, am căzut între hârtii, m-am zbătut prin ele, simțind duhoarea de putregai în nări și gustul pe limbă. Dacă m-ar fi văzut cineva de sus, m-ar fi socotit smintită; am știut asta chiar în timp ce executam activitatea aceea frenetică, inutilă.

Dar am găsit ce căutam în mai multe jurnale decât m-aș fi așteptat, și de obicei era vorba despre acea frază de la început: *Unde se află fructul sugrumător venit din mâinile păcătosului voi zămisli semințele morților pentru a le împărți cu viermii care…* Apărea adesea ca notiță mâzgălită pe margine sau separată în alt fel de textul principal. Am descoperit că fraza apăruse odată chiar pe zidul farului, de unde fusese „iute îndepărtată”, fără să se dea vreun motiv. Altundeva, cu un scris alungit și subțire, cineva amintea de un „text de jurnal care pare ieșit din Vechiul Testament, dar

nu e din niciun psalm pe care mi-l amintesc". Era oare posibil ca însemnarea să nu se refere la scrisul Târâtorului?... *pentru a le împărți cu viermii care se adună în întuneric și înconjoară lumea cu puterea vieților lor...* Însă nimic din toate acestea nu mă ajuta să înțeleg *de ce* sau *cine.* Eram cu toții în întuneric, scociorând prin movila de jurnale și, dacă am simțit vreodată apăsarea grea a predecesorilor, atunci am simțit-o, pierdută în toate astea.

Mi-am dat seama la un moment dat că eram atât de copleșită încât nu mai puteam continua, nu mai puteam repeta mișcările. Prea erau multe date, livrate în forme prea anecdotice. Puteam răsfoi paginile acelea cu anii și să nu descopăr poate secretele corecte, și în vremea asta să mă tot întreb de când exista locul acesta, cine-și lăsase mai întâi jurnalul aici și de ce procedaseră la fel și ceilalți de după aceea, făcând ca totul să devină la fel de inexorabil ca un ritual ancestral. Ce impuls avuseseră, ce fatalism împărtășit? Aveam impresia că știu doar că jurnalele din anumite expediții și anumiți membri ai expedițiilor dispăruseră și că înregistrările erau incomplete.

Eram, de asemenea, conștientă că trebuia să mă întorc la tabăra principală înainte de căderea nopții, alternativa fiind să înnoptez la far. Nu-mi plăcea ideea umblatului pe întuneric, iar, dacă nu reveneam, n-aveam nicio garanție că cealaltă, topografa, nu m-ar fi abandonat și n-ar fi încercat

să treacă din nou frontiera.

Am decis deocamdată să fac un ultim efort. Am urcat cu mare greutate pe movila de resturi, încercând din greu să nu surp mormanul. Era ca și cum aș fi avut un monstru fremătător sub tălpi, deloc dornic, precum nisipul din dunele de afară, să-mi îngăduie să păşesc fără a se opune. Însă am izbutit până la urmă să mă sui.

Aşa cum îmi închipuisem, jurnalele din vârful mormanului erau mai recente şi le-am găsit îndată pe cele scrise de membrii expediţiei soţului meu. Simţind o gheară în stomac, am continuat să scormonesc, gândindu-mă că era inevitabil să dau peste ce căutam, şi am avut dreptate. Lipit de coperta altui jurnal, cu sânge închegat sau altă substanţă, l-am găsit cu mai multă uşurinţă decât îmi închipuisem: jurnalul soţului meu, scris de mână cu literele acelea încrezătoare, ascuţite pe care le ştiam de pe felicitări, bileţele de pe frigider şi liste de cumpărături. Pasărea cea rară îşi găsise şi ea pasărea cea rară în vârful unui teanc inexplicabil de păsări rare. Însă nu aşteptam cu nerăbdare să citesc, ci mă simţeam mai degrabă ca şi cum aş fi furat un jurnal privat ce fusese pecetluit de moartea autorului. Un sentiment prostesc, ştiu. Nu dorise decât ca eu să mă deschid înaintea lui, şi ca atare îmi stătuse mereu la dispoziţie. Aveam acum să-l iau cum îl găseam, şi asta avea să fie probabil pentru totdeauna. Găseam adevărul acesta insuportabil.

N-am izbutit să citesc atunci, însă m-am luptat cu impulsul de a arunca jurnalul soțului meu înapoi la grămadă și, în loc de asta, l-am pus deoparte cu celelalte câteva jurnale pe care plănuiam să le iau cu mine la tabăra principală. Am luat, înainte de a ieși din văgăuna aceea afurisită, și două dintre armele psihologei. Celelalte provizii le-am lăsat acolo pentru moment. Putea fi util să ai un depozit în far.

Era mai târziu decât crezusem când am ieșit din văgăună; cerul căpătase un halou de culoarea ambrei ce marca sfârșitul după-amiezii. Marea scânteia, plină de lumini, dar nimic din frumusețea ei nu mă mai păcălea acum. Vieți omenești se scurseseră în locul ăsta de-a lungul timpului, voluntari pentru exil și alte rele mai mari. Dincolo de suprafața lucrurilor se simțea prezența fantomatică a nenumărate strădanii chinuitoare, disperate. De ce ne tot duceam? Așa de multe minciuni și o capacitate atât de mică de a înfrunta adevărul. Aria X te smintea, am simțit, chiar dacă pe mine nu mă smintise încă. Îmi tot venea în cap un vers dintr-un cântec: *Cunoașterea asta fără rost.*

După ce zăbovisem atât de mult acolo, îmi trebuia aer curat, voiam să simt vântul. Am lăsat pe un scaun ce luasem cu mine și am deschis ușa glisantă, ieșind pe platforma circulară împrejmuită cu balustradă. Vântul m-a înhățat de haine și m-a plesnit peste față. Răcoarea bruscă

era purificatoare, iar priveliștea și mai mult încă. Vedeam până hăt, departe, la nesfârșit. Dar, după un moment, vreun instinct sau premoniție m-a făcut să privesc drept în jos, dincolo de rămășițele fortificației, spre plajă, care era parțial ascunsă de curbura dunei, cât zidul de înaltă, chiar și din unghiul de unde priveam.

Am văzut ieșind din spațiul acela o parte dintr-un picior și o talpă, într-o învolburare de nisip. Am îndreptat binoclul spre picior. Nu mișca. Cracul pantalonilor îmi era familiar, la fel și bocancul, cu șireturi strânse bine și legate cu nod dublu. M-am apucat strâns de balustradă, pentru a stăvili un puseu de amețeală. Știam al cui e bocancul acela.

Era psihologa.

04: IMERSIE

Tot ce știam despre psihologă se datora observațiilor din timpul antrenamentului. Avusese, concomitent, rolul unui soi de supraveghetor la distanță, dar și pe cel, mai personal, de confesor al nostru. Doar că n-aveam nimic de confesat. Poate să fi mărturisit mai multe sub hipnoză, însă pe parcursul ședințelor obișnuite cu care mă arătasem de acord, cu condiția să fiu acceptată în expediție, nu mă dovedisem prea vorbăreață.

— Zi-mi de părinții tăi. Cum sunt? întreba ea, un

gambit de deschidere clasic.

— Normali, răspundeam încercând să zâmbesc, în timp ce gândeam *distanți, aerieni, irelevanți, cu toane, inutili.*

— Mama ta e alcoolică, așa-i? Iar tatăl tău e un fel de… escroc?

Fusesem cât pe ce să-mi pierd controlul la aceste vorbe, care păruseră mai degrabă o insultă decât o observație neutră. Aproape că protestasem, sfidătoare:

— Mama e artistă, iar tata e antreprenor.

— Care sunt primele tale amintiri?

— Micul dejun. *Un cățeluș de jucărie pe care-l am și azi. Cum m-am uitat printr-o lentilă la o gropiță de leul-furnicilor. Cum am sărutat un băiat și l-am făcut să se dezbrace pentru mine, fiindcă atâta mă ducea capul. Cum am căzut într-o fântână și m-am lovit la cap; rezultatul: cinci copci la urgență și o teamă persistentă de înec. Din nou la urgențe, în vremea când mama bea prea mult, eveniment urmat de ușurarea a aproape un an de abstinență.*

Dintre toate răspunsurile mele, „micul dejun” o iritase cel mai mult. Se vedea asta în colțurile gurii, care se străduiau să nu-i cadă, în poziția rigidă, în răceala din priviri. Dar își ținuse firea.

— Ai avut o copilărie fericită?

— Normală, am răspuns. *Mama, la un moment dat, așa de pierdută într-ale ei că-mi turnase suc de portocale în loc de lapte peste fulgii de cereale. Pălăvrăgeala agitată, de neoprit a tatei, care-l făcea*

să pară încontinuu vinovat de ceva. Moteluri ieftine în concedii la mare, unde mama plângea la sfârșit fiindcă trebuia să ne întoarcem la viața normală, săraci lipiți, deși nu încetaserăm nicio clipă să fim așa. Senzația aceea de primejdie iminentă care umplea mașina.

— Cât de apropiată ai fost de familia extinsă?

— Suficient de apropiată. *Felicitări de aniversare potrivite pentru copii de cinci ani chiar și când aveam douăzeci. Vizite cam la doi ani o dată. Un bunic de treabă, cu unghii lungi, galbene și glas de urs. O bunică ținându-mi prelegeri despre importanța religiei și a economisirii fiecărui bănuț. Cum îi chema, oare?*

— Cum te simți fiind parte a unei echipe?

— În regulă. Am fost adesea parte a unor echipe. Și prin „parte” înțelegeam „la o parte”.

— Ai fost disponibilizată din mai multe proiecte de teren. Ai vrea să-mi spui de ce?

Știa de ce, așa că din nou ridicasem din umeri fără o vorbă.

— Ai vrut să te alături expediției exclusiv din cauza soțului tău?

— Cât de apropiați erați tu și soțul tău?

— Cât de des vă certați? De ce vă certați?

— De ce n-ai sunat la autorități în momentul în care s-a întors acasă?

Ședințele acestea o frustrau clar pe psihologă la nivel profesional, o frustrau în pregătirea sa, care avea ca scop extragerea de informații personale

despre pacienți pentru a crea o relație de încredere de la care să se poată apoi deplasa către chestiuni mai profunde. Dar, la un nivel pe care nu-l înțelesesem prea bine păruse să-mi aprobe răspunsurile. „Ești foarte reținută”, zisese odată, dar nu cu înțeles peiorativ. Abia după două zile de marș de la frontieră spre tabăra principală îmi venise în minte că poate tocmai atributele pe care le dezaproba dintr-un punct de vedere psihiatric mă făceau potrivită pentru expediție.

Acum stătea prijinită de o movilă de nisip, adăpostită de umbra zidului, arătând ca un angrenaj stricat, cu un picior întins în față și celălalt prins sub ea. Era singură. Vedeam, din starea ei și după poziție, că sărise ori fusese împinsă din vârful farului. Probabil că nu evitase zidul cu totul și se lovise de el când căzuse. În vreme ce eu, în felul meu metodic, stătusem ore întregi să răsfoiesc jurnalele, ea zăcuse aici. Nu înțelegeam însă de ce mai era încă în viață.

Avea jacheta și cămașa pline de sânge, însă respira și ochii îi ținea deschiși, îndreptați spre ocean când am îngenuncheat lângă ea. Avea un pistol în mâna stângă, pe care o ținea întinsă, și i-am luat cu blândețe arma, azvârlind-o deoparte, ca să fiu sigură.

Psihologa nu părea să-mi observe prezența. Am atins-o ușor pe un umăr și a țipat tresărind, căzând într-o rână în vreme ce-mi retrăgeam brațul.

— Anihilare! a țipat ascuțit, cuprinsă de confuzie. *Anihilare! Anihilare!*

Cu cât îl repeta mai mult, cu atât cuvântul părea mai lipsit de sens, precum țipătul unei păsări cu aripa ruptă.

— Sunt doar eu, biologa, am zis cu voce calmă, chiar dacă mă cam speriase.

— *Doar tu*, a chicotit cu voce înecată, de parcă aș fi zis ceva amuzant. Doar tu.

Am săltat-o la loc și am auzit un soi de scrâșnet sau pocnet; mi-am dat seama că-și rupsese, probabil, majoritatea coastelor. Brațul și umărul stâng se simțeau moi prin jachetă. Sânge întunecat i se prelingea în zona stomacului, pe lângă palma cu care-și apăsase instinctiv locul. Mi-am dat seama după miros că se scăpase pe ea.

— Tot aici ești, a zis cu voce surprinsă. Dar te-am omorât, nu?

Glasul cuiva trezit din vis sau pe cale să se cufunde într-un vis.

— Nu, deloc.

Un gâfâit aspru, și pelicula de confuzie curățându-i-se de pe ochi.

— Ai adus apă? Mi-e sete.

— Am adus, am zis și i-am dus la gură bidonașul meu, ca să poată înghiți de câteva ori.

Pe bărbie îi licăreau picuri de sânge.

— Unde-i topografa? a întrebat icnind.

— A rămas la tabăra principală.

— N-a vrut să vină cu tine?

— Nu.

Vântul i-a suflat cârlionții de pe frunte, dezvăluind o tăietură, posibil de la impactul cu zidul.

— Nu i-a plăcut tovărășia ta? a întrebat psihologa. Nu i-a plăcut ce-ai devenit?

M-a luat cu frig.

— Sunt la fel ca întotdeauna.

Privirea psihologei s-a mutat iarăși spre mare.

— Te-am văzut, să știi, cum veneai pe cărare, spre far. Așa am știut sigur că te-ai schimbat.

— Ce-ai văzut? am întrebat-o ca să-i fac pe plac.

A tușit și a scuipat roșu.

— Erai o *flacără*, a zis, făcându-mă să am o scurtă viziune a strălucirii mele, devenită vizibilă. Erai o flacără, îmi ardeau ochii privindu-te. O flacără care umbla peste câmpiile sărate, prin satul ruinat. O flacără cu ardere lentă, o scânteiere, plutind peste smârcuri și dune, plutind și iarăși plutind, nu umană, ci liberă, plutind…

Din schimbarea ei de ton mi-am dat seama că încerca până și acum să mă hipnotizeze.

— N-o să meargă, i-am zis. Sunt imună la hipnoză acum.

Gura i s-a deschis, apoi s-a închis, s-a deschis iarăși.

— Sigur că ești. Mereu ai fost dificilă, a zis de parcă ar fi vorbit cu un copil.

Ce era cu mândria asta nefirească pe care i-o simțeam în voce?

Poate că ar fi trebuit s-o pas în pace, s-o las să moară fără să-mi ofere vreun răspuns, dar n-am putut găsi atâta milostenie în mine.

M-a încercat un gând legat de aspectul meu așa-zis inuman:

— De ce nu m-ai împușcat imediat ce m-ai văzut?

Mi-a aruncat o căutătură răutăcioasă fără să vrea, întorcându-și capul spre mine, fiindcă nu-și mai putea controla toți mușchii feței.

— Brațul, mâna nu m-au lăsat să apăs pe trăgaci.

Mi s-a părut că sună delirant și nu văzusem oricum vreo urmă de pușcă abandonată lângă lampa farului. Am încercat iar.

— Și căderea? Te-a împins cineva sau te-ai aruncat singură?

A apărut o încruntare, o perplexitate reală exprimată prin rețeaua de încrețituri de la marginile ochilor, de parcă amintirile i-ar fi venit fragmentate în minte:

— Am crezut… am crezut că mă pândește ceva. Am încercat să te împușc, n-am reușit și după aceea ai intrat. Apoi mi s-a părut că văd ceva în spate, că vine pe scări și m-a cuprins o frică așa de copleșitoare, încât am simțit că trebuie să fug. Așa că am sărit peste balustradă. Am sărit.

Ca și cum nu-i venea a crede că făcuse una ca asta.

— Cum arăta lucrul acela care te urmărea?

Un acces de tuse, cuvinte bolborosite:

— Nu l-am văzut. Nici n-a fost acolo. Sau l-am văzut de prea multe ori. Era în mine. În tine. Am încercat să scap. De lucrul pe care-l am înăuntru.

La momentul acela n-am crezut nicio iotă din explicația ei poticnită, care părea să implice că o urmărise ceva de la Turn. Am interpretat frenezia delirului ei ca pe o parte a unei nevoi de control. Pierduse comanda expediției, așa că trebuia să găsească pe cineva sau ceva pe care să dea vina pentru eșec, indiferent cât de puțin probabil ar fi fost.

Am încercat o abordare diferită:

— De ce ai luat-o pe antropologă în „tunel", în toiul nopții? Ce s-a întâmplat acolo?

A ezitat, dar nu-mi dădeam seama dacă din precauție ori fiindcă ceva în corpul ei, ceda. A zis, în sfârșit:

— O eroare de calcul. Nerăbdare. Îmi trebuiau informații înainte să risc întreaga misiune. Trebuia să știu cum stăm.

— Te referi la înaintarea Târâtorului?

A zâmbit viclean.

— Așa îi spui? Târâtorul?

— Ce s-a întâmplat?

— Ce crezi că s-a întâmplat? A mers totul prost. Antropologa s-a apropiat prea mult.

Traducere: Psihologa o forțase să se apropie.

— Chestia a *reacționat*. A omorât-o pe ea și m-a rănit pe mine.

— Și de asta arătai așa de zdruncinată în dimineața următoare.

— Da. Și fiindcă îmi dădeam seama că deja te schimbai.

— Ba nu mă schimb deloc! am strigat, simțind o furie lăuntrică neașteptată.

O hlizeală gâlgâită, un ton batjocoritor.

— Sigur că nu. Devii doar mai mult din ce-ai fost întotdeauna. Și nici eu nu mă schimb. Nu se schimbă nimeni. Totul e în regulă. Hai să facem un picnic.

— Taci din gură. De ce ne-ai abandonat?

— Expediția era compromisă deja.

— Asta nu-i o explicație.

— Dar tu mi-ai dat *mie* vreo explicație adevărată pe parcursul antrenamentului?

— Nu eram compromise, nu suficient cât să abandonezi misiunea.

— Șase zile de când ajunsesem la tabăra principală, o persoană moartă, două care se *schimbau* deja, a patra înfricoșată? Aș zice că-i un dezastru.

— Dacă a fost un dezastru, atunci ai ajutat la crearea lui.

Mi-am dat seama că, deși personal n-aveam încredere în psihologă, ajunsesem să mă bazez pe ea ca să conducă expediția. Eram cumva furioasă că ne trădase, furioasă că avea poate să mă părăsească acum.

— Ai intrat în panică, atâta tot, și-ai cedat.

Psihologa a dat din cap a încuviințare.

— Și asta. Așa am făcut, da. Ar fi trebuit să-mi dau seama mai din timp că te schimbai. Ar fi trebuit să te trimit înapoi la frontieră. N-ar fi trebuit să cobor acolo cu antropologa. Dar iată-ne acum.

S-a strâmbat și a scuipat o flegmă groasă.

Am ignorat izbucnirea asta și am schimbat direcția interogatoriului.

— Cum arată frontiera?

Din nou zâmbetul acela.

— Îți spun când ajung acolo.

— Ce se întâmplă, de fapt, când o trecem?

— Nu ce te-ai aștepta.

— Spune-mi! Prin ce anume trecem?

Mă simțeam pierdută. Din nou.

În ochii ei era acum o sclipire care nu-mi plăcea, care promitea numai rele.

— Vreau să te gândești la ceva. Poate că ești imună la hipnoză – poate –, dar ce zici de vălul care e deja așezat? Dacă aș îndepărta vălul, ca să ai acces la amintirile cu trecerea frontierei? a întrebat psihologa. Ți-ar plăcea asta, Flăcăruie? Ți-ar plăcea sau ai înnebuni?

— Dacă încerci să-mi faci ceva, te omor, am zis, și vorbeam serios.

Gândul la hipnoză în general și la condiționarea care o însoțea fusese apăsător pentru mine, un preț invaziv de plătit la schimb pentru accesul în Aria X. Gândul la alte intervenții asupra minții

mele mi se părea insuportabil.

— Câte dintre amintirile tale crezi că sunt implantate? a întrebat psihologa. Câte dintre amintirile tale despre lumea de dincolo de frontieră sunt verificabile?

— Asta n-o să-ți meargă, i-am zis. Sunt sigură de aici și acum, de momentul actual și de următorul. Sunt sigură de trecutul meu.

Eram adăpostită în fortăreața mea inviolabilă. Poate că hipnoza o afectase în timpul antrenamentelor, însă nu izbutise să facă o breșă. De asta eram sigură, și aveam de gând să rămân sigură, fiindcă nu aveam încotro.

— Sunt sigură că la fel s-a simțit și soțul tău înainte de sfârșit.

M-am lăsat într-o rână fixând-o cu privirea. Aș fi vrut s-o las acolo înainte să mă otrăvească, dar nu izbuteam.

— Să rămânem la propriile halucinații, am zis. Descrie-mi-l pe Târâtor.

— Sunt lucruri pe care trebuie să le vezi cu ochii tăi. Poate reușești să te apropii mai mult. Poate ești mai familiarizată cu el.

Nepăsarea ei în privința sorții antropologei era hidoasă, dar la fel și propria-mi nepăsare.

— Ce-ați ascuns de noi în Aria X?

— Întrebarea e prea generală.

Cred că pe psihologă o amuza, chiar și acum când era pe moarte, că aveam cu atâta disperare nevoie de răspunsuri din partea ei.

— Bine, atunci: ce măsoară cutiile negre?

— Nimic. Nu măsoară nimic. E doar un truc psihologic ca să menţină expediţia în stare de calm: nu e nicio lumină roşie, nu e niciun pericol.

— Care e secretul Turnului?

— Tunelul? Dacă am şti, crezi că am mai trimite expediţii?

— Se tem. Cei din Divizia Sudică.

— Aşa mi se pare şi mie.

— Atunci nu au răspunsuri.

— Pot să-ţi spun atâta: frontiera avansează. Deocamdată încetişor, câte un pic în fiecare an. În feluri la care nu te-ai aştepta. Dar, curând, o să se întindă câte un kilometru sau doi odată.

Gândul la asta m-a amuţit un timp. Când eşti prea aproape de centrul unui mister, nu se poate să dai înapoi şi să vezi conturul întregului. Poate cutiile negre nu făceau nimic, dar în mintea mea pâlpâiau toate în roşu.

— Câte expediţii au fost în total?

— A, jurnalele, a zis. Sunt cam multe, aşa-i?

— Asta nu-mi răspunde la întrebare.

— Poate nu ştiu răspunsul. Poate, na, nu vreau să ţi-l spun ţie.

Aveam de gând s-o ţin aşa până la final şi nu mă puteam opri nicicum.

— Ce-a găsit, de fapt, „prima” expediţie?

Psihologa s-a schimonosit, de data asta nu din cauza durerii, ci mai degrabă fiindcă îşi amintea ceva ce-i provoca ruşine.

— Există înregistrări video din expediția aceea… într-un fel. Motivul principal pentru care n-a mai fost permisă apoi tehnologia avansată.

Video. Cumva, după ce scormonisem prin maldărul de jurnale, informația aceea nu m-a făcut să tresar. Am continuat.

— Ce ordine aveai și nu ne-ai spus?

— Începi să mă plictisești. Și simt că mă ia un pic de toropeală… Uneori vă spunem mai mult, alteori mai puțin. Au ei evaluările și motivele lor.

Acest „ei" părea, într-un fel, o butaforie, ca și cum n-ar fi crezut pe deplin în existența lor.

M-am întors, șovăielnică, la membrii expedițiilor.

— Ce știi despre soțul meu?

— Nimic mai mult decât o să afli citindu-i jurnalul. L-ai găsit deja?

— Nu, am mințit.

— Foarte instructiv, mai ales în privința ta.

Era o cacealma oare? Avusese, evident, destul timp ca să-l găsească la far, să-l citească și să-l arunce la loc peste morman.

Nu conta. Cerul se întuneca și se îngusta, valurile creșteau, mareea făcea păsările de pe plajă să se retragă pe picioroangele lor și să se regrupeze când apa se retrăgea. Nisipul din jur părea, deodată, mai poros. Dârele șerpuitoare ale crabilor și râmelor de mare apăreau în continuare la suprafață. O întreagă comunitate trăia acolo, își vedea de ale ei, nepăsătoare la conversația noastră. Și unde anume, acolo în zare, se afla

frontiera maritimă? Când o întrebasem pe psihologă, în timpul antrenamentului, zisese doar că nimeni n-o traversase. Iar eu îmi imaginasem că expedițiile se evaporaseră pur și simplu în pâclă, lumină și depărtare.

Psihologa respira acum superficial, întretăiat, cu un gâjâit aspru.

— Pot să fac ceva ca să te simți mai ușurată?

Mă potoleam.

— Lasă-mă să mor aici, a zis, și acum frica îi era vizibilă. Nu mă îngropa. Nu mă duce nicăieri. Lasă-mă aici, în locul de care aparțin.

— Mai e ceva ce-ai vrea să-mi spui?

— N-ar fi trebuit să venim aici. Eu n-ar fi trebuit să vin aici.

Tonul ei precipitat indica o suferință interioară ce se situa dincolo de starea fizică.

— Asta-i tot?

— Am ajuns să cred că există un singur adevăr fundamental.

Voia să spună, am crezut, că ar fi fost mai bine să lăsăm frontiera să înainteze, s-o ignorăm, s-o lăsăm să afecteze o altă generație, de mai târziu. Nu eram de acord, dar n-am zis nimic. La un moment dat aveam să ajung la concluzia că voise să spună ceva cu totul diferit.

— S-a întors cineva vreodată, cu adevărat, din Aria X?

— Nu, de mult timp, a șoptit trudită psihologa. Nu cu adevărat.

Dar nu știu dacă auzise întrebarea.

Capul i-a căzut moale, și-a pierdut cunoștința, apoi și-a revenit și și-a ațintit privirea către valuri. A bolborosit câteva cuvinte, dintre care unul se poate să fi fost „depărtat” sau „depănat”, iar altul „clocit” sau „sosit”. Dar nu eram sigură.

Amurgul avea să coboare în curând. I-am mai dat niște apă. Era greu să mă gândesc la ea ca la un adversar, cu toate că știa, se vedea bine, mult mai multe decât îmi spusese. Dar n-am stat să mă gândesc mult la asta, fiindcă n-avea oricum de gând să divulge altceva. Și poate că pentru ea, *arătasem* ca o flacără când mă apropiasem. Poate că doar așa se putea gândi la mine acum.

— Știai de movila de jurnale? am întrebat. De dinainte să venim aici.

Însă nu a răspuns.

După ce a murit, a trebuit să fac niște lucruri, chiar dacă lumina zilei scăpăta, chiar dacă nu-mi plăcea să fac ce făceam. Dacă nu-mi răspunsese vie la întrebări, trebuia să-mi răspundă acum la vreo câteva. I-am scos jacheta și am întins-o lângă ea, descoperind pe parcurs că-și ascunsese propriul jurnal, pliat, într-un buzunar interior închis cu fermoar. L-am pus deoparte și pe acela, sub o piatră, cu paginile foșnind, suflate de vântul care se întețea.

Apoi am scos briceagul și, cu multă atenție, i-am despicat mâneca stângă a cămășii. Moliciunea spongioasă a umărului ei îmi dăduse de gândit și

vedeam acum că avusesem motive întemeiate să-mi fac griji. De la claviculă până jos, la cot, brațul îi fusese colonizat de un strat de vegetație verde-auriu care licărea slab. După tăieturile și despicătura lungă ce-i cobora pe triceps, părea să se fi întins în urma unei răni inițiale – cea pe care zisese că o căpătase de la Târâtor. Indiferent de ce m-ar fi contaminat pe mine, acest contact, diferit și mai direct, se răspândise mai iute și avusese consecințe cu mult mai grave. Anumiți paraziți și anumite ciuperci microscopice puteau provoca nu doar paranoia, dar și schizofrenie, halucinații extrem de realiste, dând astfel cale liberă comportamentului delirant. Nu mă îndoiam că mă văzuse ca pe o flacără apropiindu-se, că atribuise incapacitatea de a trage în mine vreunei forțe exterioare, că fusese hăituită de teama apropierii unei prezențe. Dacă nu altceva, atunci cel puțin amintirea întâlnirii cu Târâtorul, îmi imaginam, ar fi putut s-o zdruncine într-o oarecare măsură.

Am tăiat o mostră de piele de pe brațul ei cu ceva carne de dedesubt și-am pus-o într-un flacon, apoi am recoltat încă o mostră, de la celălalt braț. Odată întoarsă la tabăra principală, intenționam să le examinez pe amândouă.

Începeam să tremur, așa că m-am oprit și mi-am îndreptat atenția spre jurnal. Era dedicat transcrierii cuvintelor de pe pereții Turnului, plin cu pasaje noi:

… însă fie că se topește sub pământ sau deasupra

pe câmpurile verzi, ori în mare sau în văzduh chiar, totul se va dezvălui întru bucurie, știindu-se că fructul sugrumător și mâna păcătosului se vor veseli, fiindcă nu există păcat în umbră sau în lumină pe care semințele morților să nu-l poată ierta…

Pe margini erau mâzgălite câteva notițe. Una era cu „paznicul farului”, ceea ce m-a făcut să mă întreb dacă nu cumva ea încercuise chipul omului din fotografie. Mai era una cu „nord?” și o a treia cu „insulă”. Nu mi-am dat seama ce însemnau sau ce spuneau însemnările, devotamentul pentru text despre starea mentală a psihologei. Am simțit doar o ușurare simplă, necomplicată pentru că cineva dusese la capăt o sarcină care ar fi fost altminteri trudnică și dificilă. Singura mea întrebare era dacă obținuse textul de pe pereții Turnului, din jurnalele de la far sau din cu totul altă sursă. Încă nu știu.

Cu grijă, ca să evit contactul cu umărul și brațul ei, am percheziționat cadavrul psihologei. I-am pipăit cămașa, pantalonii, căutând ceva ascuns. Am găsit un pistol de mici dimensiuni prins la glezna stângă și o scrisoare, într-un plic mititel, împăturit și băgat în bocancul de pe piciorul drept. Scrisese un nume pe plic; scrisul, cel puțin, semăna cu al ei. Numele începea cu un S. Era oare numele copilului ei? Al unui prieten? Al unui iubit? Nu mai văzusem și nu mai auzisem un nume rostit cu voce tare de luni bune, și m-a

tulburat profund să văd unul acum. Părea ceva greșit, ca și cum n-ar fi ținut de Aria X. Un nume era aici un lux primejdios. Sacrificiile n-aveau nevoie de nume. Un nume era pentru mine semnul unei confuzii nedorite, un spațiu întunecat care-mi creștea încontinuu în minte.

Am azvârlit pistolul departe, în nisip, am făcut ghemotoc plicul și l-am trimis după armă. Mă gândeam la faptul că descoperisem jurnalul soțului meu și la faptul că, într-un fel, descoperirea asta era mai rea decât absența lui. Și, pe undeva, încă eram furioasă pe psihologă.

În cele din urmă, am băgat mâna în buzunarele pantalonilor ei. Am dat peste niște mărunțiș, o piatră netedă antistres de ținut în palmă și o bucată de hârtie. Pe hârtie am găsit o listă cu sugestii hipnotice care includeau „inducere paralizie", „inducere acceptare", „obligă la ascultare", fiecare corespunzând câte unui cuvânt sau câte unei fraze declanșatoare. Probabil că se temuse teribil să nu uite care cuvinte îi dădeau control asupra noastră, așa că le scrisese. Mai erau și alte notițe acolo, precum: „Topografa are nevoie de îmbărbătare" și „Mintea antropologei este permeabilă". Despre mine avea doar fraza asta criptică: „Tăcerea își produce propria violență". Cât de profund!

Cuvântul „anihilare" era urmat de „inducere sinucidere imediată".

Toate fuseserăm prevăzute cu butoane de

autodistrugere, dar singura care le-ar fi putut apăsa murise.

O parte a vieții soțului meu fusese definită de coșmarurile avute în copilărie. Experiențele acestea traumatice îl trimiseseră la psihiatru. Implicau o casă, o pivniță și niște crime atroce comise acolo. Însă psihiatrul eliminase dintre posibilități amintirile reprimate și până la urmă nu-i rămăsese decât să încerce extragerea otrăvii prin ținerea unui jurnal de vise. Apoi, student la universitate, cu câteva luni înainte să se înroleze în marină, se dusese la un festival de filme clasice… și acolo, pe ecranul cel mare, viitorul meu soț își văzuse aievea coșmarul. Abia atunci pricepuse că televizorul trebuie să fi fost deschis pe când avea doar vreo doi ani și că atunci se difuzase filmul acela de groază. Aşchia din mintea lui, niciodată scoasă pe deplin, se dezintegrase. Zicea că în momentul acela știuse că e liber, că din clipa aceea lăsase în urmă umbrele copilăriei… fiindcă totul fusese o iluzie, un fals, o făcătură, o mâzgăleală peste mintea lui care-l făcuse în mod eronat să o apuce într-o direcție când el fusese menit să pornească în alta.

„Am de ceva timp un vis, mi s-a confesat în noaptea în care mi-a zis că acceptase înrolarea în cea de-a unsprezecea expediție. Unul nou, și de data asta nu-i tocmai coșmar.”

În visele acelea plutea peste o sălbăticie

neatinsă, undeva sus, ca un vultur de mlaştină, iar sentimentul de libertate „e de nedescris. E ca şi cum ai lua toate imaginile, din coşmarurile mele şi le-ai inversa”. Pe măsură ce visele se repetau, intensitatea şi punctul de observaţie începeau să varieze. În unele nopţi înota prin canalele mlaştinii. În altele, devenea copac sau picătură de apă. Tot ce simţea îl făcea să se simtă împrospătat. Tot ce i se întâmpla în vis îl făcea să-şi dorească să ajungă în Aria X.

Deşi nu-mi spusese mare lucru, mărturisise, totuşi, că se întâlnise de câteva ori cu cei care făceau recrutări pentru expediţii. Că vorbise ore întregi cu ei, că ştia că asta e decizia corectă. Era o onoare. Nu oricine era acceptat – unii erau respinşi, alţii se pierdeau pe parcurs. Probabil că unii, i-am pus în vedere auzindu-l, trebuie să se fi întrebat ce-i apucase, când era deja prea târziu pentru asta. Tot ce aflasem despre ce numea el Aria X, la vremea aceea, provenea din povestea oficială vagă a unei catastrofe de mediu, la care se adăugau zvonuri şi bârfe rostite în şoaptă. Pericol? Nu cred să-mi fi trecut asta prin cap, ci mai degrabă ideea că soţul meu tocmai mă informase că voia să mă părăsească şi îmi ascunsese acest lucru vreme de săptămâni. Nu eram încă familiarizată pe atunci cu ideea de hipnoză sau de condiţionare mentală, aşa că nu mi-a trecut prin cap că poate fusese *sensibilizat* pe parcursul acelor întâlniri.

Reacţia mea a fost o tăcere profundă, în vreme ce-mi cerceta chipul, sperând să găsească ce căuta. A plecat de lângă mine, s-a aşezat pe canapea, iar eu mi-am turnat un pahar mare cu vin şi m-am aşezat pe scaun, de cealaltă parte. Am rămas aşa vreme îndelungată.

Ceva mai încolo, a început să vorbească iarăşi: ce ştia despre Aria X, cum nu-l satisfăcea serviciul actual, ce spera să găsească acolo. Doar că nu-l ascultam de fapt, mă gândeam la treburile mele pământeşti. Mă gândeam la sălbăticie. Mă întrebam de ce nu făcusem şi eu ce făcea el acum: să visez la un alt loc şi să mă duc acolo. Nu-l puteam învinovăţi în momentul acela, nu tocmai. Nu mă duceam şi eu uneori pe teren, ca parte a muncit mele? Poate că nu lipseam cu lunile, însă era, în principiu, acelaşi lucru.

Cearta a pornit mai încolo, când toate acestea au devenit reale pentru mine. Dar nu l-am rugat niciodată, nu l-am implorat să rămână. Nu puteam face asta. Poate că se gândise, cine ştie, că prin plecare avea să salveze căsnicia noastră, că asta cumva ne-ar fi apropiat mai mult. Nu ştiu. Habar nu am. La unele lucruri n-o să mă pricep niciodată.

Însă, în timp ce stăteam lângă trupul psihologei, uitându-mă către mare, am ştiut că jurnalul soţului meu mă aşteaptă, că aveam să aflu curând ce fel de coşmar întâlnise aici. Şi mai ştiam că încă îl învinuiam cu tărie pentru decizia sa… cu toate

că, în sufletul meu, începeam să cred că n-aș fi vrut să mă aflu în altă parte decât în Aria X.

Zăbovisem prea mult și urma să merg prin beznă ca să mă întorc la tabăra principală. Dacă țineam pasul mare, aș fi reușit poate să ajung până la miezul nopții. Erau unele avantaje în sosirea la o oră neașteptată, ținând cont de cum rămăsese situația cu topografa. Ceva, totodată, mă avertiza să nu rămân la far peste noapte. Poate că era doar strângerea de inimă după ce văzusem ciudățenia rănii psihologei ori simțeam că o prezență locuiește încă acolo, dar am pornit, cu toate acestea, după ce am luat rucsacul cu provizii și jurnalul soțului meu. În spatele meu se înălța tot mai solemnă silueta aceea ce nu mai era, de fapt, o clădire a farului, ci un soi de relicvariu. Am văzut, uitându-mă peste umăr, cum se revarsă, ca dintr-o fântână, o geană subțire de lumină verde, încadrată de curbura dunelor, și m-am simțit și mai decisă să măresc distanța. Era rana psihologei, lungită pe plajă, strălucind mai tare ca înainte. Nu voiam să verific prea de aproape ideea unei forme de viață arzătoare, ce se dezvolta cu repeziciune. Mi-a venit în minte o altă frază din jurnalul ei: *Va fi un foc ce-ți știe numele, iar în prezența fructului sugrumător, flacăra sa întunecată cuprinde-va fiece bucățică din tine.*

Pe parcursul unei ore, farul dispăruse în noapte și, împreună cu el, torța care devenise psihologa.

Vântul se întețea, bezna se adâncea. Sunetul neîncetat și depărtat al valurilor se auzea ca și cum aș fi tras cu urechea la o conversaţie sinistră, purtată în șoaptă. Am pășit cât de ușor am putut prin satul părăginit, luminată de un ciob de lună doar, fiindcă nu-mi asumam riscul de a aprinde lanterna. Formele din rămășițele expuse ale încăperilor strânseseră în ele o întunecime ce se distingea chiar și în negrul nopții, și în nemișcarea lor totală sesizam o sugestie neliniștitoare a mișcării. M-am bucurat să trec de ele și să pornesc pe bucata de cărare, unde stufărișurile sufocau atât canalul dinspre mare, cât și micile lacuri din stânga. Nu peste mult aveam să dau de apa neagră și de chiparoși, avangardă a pâlcurilor de pini masivi.

După câteva minute a început geamătul și preț de o clipă am crezut că-l aud doar la mine în cap. M-am oprit brusc și am ciulit urechea. Lucrul pe care-l auzisem seară de seară la amurg își reluase melopeea și, dornică să plec odată de la far, uitasem că își avea bârlogul în stufăriș. Auzit de atât de aproape, sunetul era mai gutural, încărcat cu un amestec de tristețe și furie. Suna atât de profund uman și totodată inuman, încât pentru a doua oară de când pătrunsesem în Aria X l-am socotit supranatural. Vaietul venea din față și de pe porțiunea de uscat, din stufărișul des ce ținea apa departe de potecă. Părea puțin probabil că aș fi putut trece fără să mă audă. Și ce ar fi urmat

apoi?

Am decis într-un târziu să forțez înaintarea. Am scos lanterna cea mai mică, dintre cele două pe care le aveam, și m-am ghemuit când am aprins-o, astfel ca raza să nu se vadă ușor pe deasupra stufului. Am înaintat în felul acesta chinuitor, cu pistolul în mâna cealaltă, atentă la direcția dinspre care venea sunetul. Nu peste mult timp l-am auzit mai aproape, chiar dacă tot departe părea, însă, cu toate vaietele acelea oribile, mi-am croit mai departe drum printre tulpinile de stuf.

Au trecut câteva minute, timp în care am înaintat binișor. Apoi, pe neașteptate, ceva mi s-a agățat de bocanc și a căzut la pământ cu un plescăit. Am îndreptat lanterna în jos și am sărit la o parte, icnind. Incredibil, dar din pământ părea să se înalțe un chip uman. Însă, cum nu s-a mai întâmplat nimic vreme de câteva momente, am luminat iarăși lucrul acela și am văzut că era un soi de mască arămie făcută din piele, pe jumătate transparentă, semănând într-un fel cu carapacea lepădată a unui crab-potcoavă. O față lată, cu urme de vărsat pe obrazul stâng. Ochii erau goi, lipsiți de vedere, holbați. Mi s-a părut că trebuia să recunosc trăsăturile acelea – că era important – , însă, lipsite de corp cum erau, n-am putut.

Vederea acestei măști, mi-a redat oarecum calmul pe care-l pierdusem stând de vorbă cu psihologa. Oricât de bizar, un exoschelet lepădat, chiar dacă semăna în parte cu o față umană,

reprezenta un soi de mister rezolvabil. Unul care, cel puțin pentru moment, a dat la o parte imaginea tulburătoare a unei frontiere aflate în expansiune și a minciunilor nenumărate spuse de Divizia Sudică.

Când m-am lăsat în genunchi și am ațintit lanterna în față, am văzut mai multe rămășițe, care erau cauzate de un fel de năpârlire: o dâră lungă de resturi, bucăți de piele precum crâmpeiele lăsate de șerpi. Era clar că aveam să dau nas în nas, în cele din urmă, cu viețuitoarea care lăsase aceste urme și la fel de clar că arătarea care se văita era sau fusese cândva umană.

Mi-am amintit satul pustiu, ochii ciudați ai delfinilor. Era acolo o întrebare la care, în timp, aș fi putut răspunde într-un fel mult prea personal. Însă, în momentul acela, cea mai importantă întrebare era dacă, după năpârlire, creatura devenise apatică ori mai activă. Depindea de specie, iar la specia respectivă nu mă pricepeam. Și nici nu mai aveam în mine vlagă pentru o nouă întâlnire, cu toate că era prea târziu ca să mă retrag.

Am continuat să avansez și am ajuns într-un loc pe partea stângă, unde păpurișul fusese culcat la pământ, transformat într-o cale de acces șerpuitoare, lată de cam un metru. Luminând cărarea, am văzut că o apuca brusc spre dreapta, după mai puțin de treizeci de metri. Asta însemna că arătarea era deja în fața mea, în stufăriș, și că

s-ar fi putut întoarce ca să-mi taie calea spre tabără.

Fâșâitul se intensifica, era acum aproape la fel de sonor ca și geamătul. În aer stăruia un miros greu.

N-aveam niciun chef să mă întorc la far, așa că am mărit pasul. Întunericul acum era, atât de deplin, că nu izbuteam să mai văd decât la vreun metru în față, iar lumina lanternei nu mai dezvăluia aproape nimic. Vaietul sporea ca intensitate, dar nu-i puteam stabili direcția. Mirosul s-a transformat într-o duhoare aparte. Pământul începea să se lase sub greutatea mea, semn că apa era aproape.

Și din nou gemetele, la fel de aproape, însă amestecate acum cu zgomote puternice de izbituri. M-am oprit și m-am ridicat pe vârfuri ca să luminez cu lanterna peste stuful din stânga mea, la timp ca să văd o mișcare intensă, o învălmășeală în față, în unghi drept față de potecă. Învălmășeala se apropia. Stuful se dădea în lături, lovit cu rapiditate, și tulpinile cădeau de parcă ar fi fost retezate cu un agregat mecanic. Arătarea încerca să mă atace din flanc, iar strălucirea din mine a sporit, încercând să-mi acopere panica.

Am ezitat doar o clipă. O parte din mine voia să vadă creatura, după ce-o auzisem atâtea zile. Oare mai rămăsese ceva din omul de știință din mine, care încerca să se regrupeze, încerca să aplice logica atunci când tot ce conta era supraviețuirea?

Dacă da, atunci rămăsese foarte puțin.

Am luat-o la fugă. Și m-a surprins cât de iute puteam alerga – nu mai alergasem niciodată așa de iute. Prin tunelul de beznă mărginit de stuf, zgâriată de stuf, dar fără să-mi pese, dorindu-mi ca strălucirea să mă împingă înainte. Să ies din raza de acțiune a fiarei înainte să mă doboare. Simțeam vibrația, bufnetul apropierii sale, pocnetul scrâșnit al tulpinilor de stuf din calea sa, iar tânguirile sale aveau acum un ton rugător, a cărui stăruință mă băga în boală.

Deslușeam în întuneric ceva masiv care se îndrepta spre mine din stânga. Parcă zăream un chip schimonosit, palid și un trup voluminos, butucănos în spatele său. Se năpustea având ca țintă un punct din fața mea, și nu puteam face nimic să-l opresc, așa că sprintam ca un alergător ajuns aproape de finiș, ca să trec odată linia de sosire și să scap.

Înainta repede, prea repede. Mi-am dat seama că n-aveam cum să reușesc – nu din poziția aceea –, dar eram deja în focul acțiunii.

Și momentul hotărâtor a venit. Mi s-a părut că îi simt răsuflarea fierbinte într-o parte și am tresărit țipând, însă alergând mai departe. Dar brusc calea s-a eliberat și am simțit că spațiul, aerul, se *umplea*. Am auzit zgomotele unei creaturi masive care încearcă să frâneze, să schimbe direcția, propulsată în stuful din partea opusă de propria inerție. Un vaiet aproape rugător, un sunet

singuratic, a răsunat în spatele meu. Şi iarăşi, repetat, implorându-mă să mă întorc, s-o zăresc în toată mărimea, să iau cunoştinţă de existenţa sa.

Nu m-am uitat în spate, ci am continuat să alerg.

Până la urmă, gâfâind după aer, m-am oprit. Am mers apoi cu picioarele înmuiate de teamă, până ce poteca a intrat în zona de pădure, suficient cât să dau peste un stejar mare, în care m-a cățărat; mi-am petrecut noaptea într-o poziţie deloc confortabilă, lipită de o creangă. Dacă acea creatură urlătoare m-ar fi urmat acolo, nu ştiu ce m-aş fi făcut. Încă o auzeam, deşi era iarăşi departe. Nu voiam să mă gândesc la asta, însă nu mă puteam opri să nu mă gândesc la asta.

Am tot aţipit şi m-am tot trezit, aruncând priviri neliniştite spre pământ. La un moment dat, lângă trunchiul copacului a poposit ceva mare, care pufnea, dar care a plecat apoi. Mai apoi mi s-a părut că văd siluete vagi, la ceva distanţă, dar nu s-au materializat în nimic. Mi s-a părut că se opriseră un moment, cu ochi luminoşi plutind în întuneric, dar nu am simţit nicio ameninţare din partea lor. Ţineam la piept jurnalul soţului meu ca pe un talisman care să mă protejeze de noapte, însă tot refuzam să-l deschid. Frica de conţinutul său nu făcuse decât să crească.

Cândva, spre dimineaţă, m-am trezit iarăşi şi am descoperit că strălucirea mea devenise vizibilă cu ochiul liber: pielea mea răspândea o fosforescenţă

vagă în întuneric, așa că am încercat să-mi ascund palmele în mâneci, să-mi ridic pe gât gulerul, ca să fiu mai puțin vizibilă, după care am aţipit iarăși. Ceva din mine nu voia decât să doarmă pentru totdeauna, să scape de tot ce se mai putea întâmpla.

Dar acum mi-am amintit ceva: unde mai văzusem masca năpârlită: era psihologul din a unsprezecea expediție, un bărbat pe care-l văzusem în timpul unui interviu după revenirea sa de dincoace de frontieră. Un bărbat care zisese cu voce calmă și fără intonație: „A fost foarte frumos, foarte pașnic în Aria X. N-am văzut nimic neobișnuit. Absolut nimic”. Apoi zâmbise vag.

Moartea, începeam acum să înţeleg, nu era la fel aici și nici de cealaltă parte a frontierei.

În dimineața următoare mintea îmi era încă plină de gemetele creaturii; am pătruns din nou în acea parte a Ariei X unde poteca se înălța în pantă abruptă, iar de amândouă părţile apa neagră a mlaștinilor era înțesată cu cioturile înșelătoare ce păreau moarte ale chiparoșilor. Apa absorbea orice sunet, iar unda ei neclintită nu reflecta decât mușchiul cenușiu și ramurile copacilor. Partea asta a traseului îmi plăcea mai mult ca oricare. Lumea, aici, emana o senzație de alertă, compensată doar de o stare de solitudine pașnică. Neclintirea însemna, simultan, o invitație de a lăsa garda jos și o dezaprobare totală a ideii de a lăsa garda jos. Tabăra principală era la un kilometru

jumătate distanţă, iar lumina şi ţârâitul insectelor din iarba înaltă mă moleşeau. Deja repetam ce aveam să-i spun topografei, ce aveam să-i mărturisesc şi ce aveam să ţin pentru mine.

Strălucirea din mine s-a aprins ca o flacără. Am avut timp să fac o jumătate de pas către dreapta.

Primul foc m-a nimerit în umărul stâng, nu în inimă, iar impactul m-a învârtit pe călcâie şi m-a proiectat în spate. Al doilea foc m-a atins în stânga, nereuşind să mă doboare, ci mai degrabă să mă facă să mă răsucesc şi să mă împiedic. În tăcerea adâncă, în vreme ce alunecam pe panta dealului, am auzit un răcnet. Am ajuns la poale cu suflarea tăiată, cu o mână în apa cea neagră şi alta prinsă sub mine. Durerea din partea stângă păruse iniţial ca şi cum cineva m-ar fi despicat cu un cuţit de măcelar şi m-ar fi cusut apoi la loc. Însă a cedat curând locul unei senzaţii difuze de iritaţie; efectul rănilor produse de gloanţe părea să fi fost redus printr-o conspiraţie celulară, la senzaţia că nişte animale minuscule se foiau înăuntrul meu.

Trecuseră doar câteva secunde. Ştiam că trebuie să mă mişc. Din fericire aveam arma în toc, altfel aş fi rupt-o la fugă. Am scos-o. Văzusem luneta – un cerculeţ în iarba înaltă –, îmi dădusem seama cine pregătise ambuscada. Topografa fusese în armată, se pricepea, dar n-avea cum să ştie că strălucirea mă protejase, că şocul nu mă copleşea, că nu fusesem doborâtă de durerea paralizantă a

rănii.

M-am întors pe burtă, intenționând să mă târăsc pe lângă marginea apei. Atunci am auzit vocea topografei, de pe celălalt mal înălțat.

— Unde-i psihologa? Ce-ai făcut cu ea?

Am comis greșeala de a-i spune adevărul.

— E moartă, am strigat încercând să-mi fac vocea să sune zdruncinată, slăbită.

Răspunsul topografei a fost să tragă un glonț peste capul meu, sperând, poate, că o să ies din adăpost.

— N-am omorât-o eu, am țipat. S-a aruncat din vârful farului.

— *Risc pentru recompensă!* a replicat topografa, aruncându-mi vorbele ca pe o grenadă.

Probabil că se gândise la momentul acela tot timpul cât lipsisem. N-a avut mai mult efect asupra mea decât avusese încercarea mea de a folosi comanda asupra ei.

— Ascultă-mă! M-ai rănit… grav. Mă poți lăsa aici. Nu sunt dușmanul tău.

Cuvinte împăciuitoare, jalnice. Am așteptat, însă topografa n-a răspuns. Nu auzeam decât zumzetul albinelor printre florile de câmp și susurul apei undeva în mlaștina neagră de după limba înălțată de pământ.

— Întoarce-te la tabăra principală, ia proviziile, am strigat încercând iarăși. Întoarce-te la frontieră. Nu-mi pasă. N-o să te opresc.

— Nu cred o iotă! a strigat la rându-i, mai de

aproape, fiindcă înaintase de cealaltă parte. Te-ai întors și nu mai ai înfățișare umană. Ar trebui să te omori singură, ca să nu trebuiască să fac eu asta.

Nu-mi plăcea tonul ei nonșalant.

— Sunt umană ca și tine, am răspuns. E un lucru natural, am zis și mi-am dat seama că nu va înțelege că mă refeream la strălucire.

Voiam să-i spun că și eu eram un lucru natural, dar nu știam dacă așa stau cu adevărat lucrurile, iar cele întâmplate în orice caz nu mă ajutau să-mi pledez cazul.

— Zi-mi numele! a țipat. Zi-mi ce nume ai! *Zi-mi odată numele ăla nenorocit!*

— Asta n-o să schimbe nimic, i-am strigat. Ce-ar putea să schimbe? Nu înțeleg de ce asta ar schimba ceva.

Mi s-a răspuns cu tăcere. Nu intenționa să mai vorbească. Eram un demon, un diavol, ceva ce nu putea înțelege ori alesese să nu înțeleagă. O simțeam cum se apropie, furișându-se ca să nu fie detectată.

N-avea să mai tragă decât dacă avea o țintă clară, în vreme ce eu simțeam impulsul de a da asaltul, trăgând cât de mult puteam asupra ei. Dar în loc de asta m-am strecurat aproape târâș *spre* ea, către apă.

Probabil că se aștepta să încerc să scap mărind distanța dintre noi, însă știam că, la ce bătaie avea pușca ei, ar fi însemnat sinucidere. Am încercat

să-mi domolesc răsuflarea. Voiam să pot auzi orice sunet care i-ar fi dat poziția în vileag.

După un moment, am auzit pași în partea opusă, de cealaltă parte a dealului. Am găsit un boț de pământ nămolos și l-am aruncat departe, în lungul apei negre, spre locul de unde venisem. În vreme ce ateriza cu un plescăit lipicios la vreo douăzeci de metri de mine, am urcat iarăși dealul, pieptiș, așa că abia dacă mai zăream marginea cărării.

Creștetul topografei s-a ițit la nici trei metri de mine. Se sprijinea în palme și se târa prin iarba lungă a potecii. Am zărit-o o clipă doar. Era vizibilă acum pentru mai puțin de o secundă, apoi avea să dispară. N-am gândit, n-am ezitat. Am împușcat-o.

Capul i-a săltat într-o parte și, fără vreun sunet, topografa s-a cufundat în iarbă și s-a răsucit pe spate cu un geamăt – de parcă ar fi fost deranjată în somn –, după care n-a mai mișcat. Avea o parte a feței plină de sânge, iar fruntea îi era deformată grotesc. M-am lăsat iarăși să alunec pe pantă. Mă holbam la pistol, șocată. Mă simțeam de parcă eram prinsă între două viitoruri, deși luasem deja decizia să trăiesc într-unul dintre ele. De-acum rămâneam doar eu.

Când m-am uitat iarăși, precaută, de cealaltă parte a dealului, am văzut-o tot acolo, lungită, nemișcată. Nu mai omorâsem pe nimeni până atunci. Nu eram sigură, dată fiind logica acestui

loc, că omorâsem pe cineva acum. Asta cel puțin mi-am spus ca să-mi controlez tremuratul. Fiindcă, dincolo de toate acestea îmi tot spuneam că aș fi putut încerca încă o vreme să mă înțeleg cu ea ori să nu fi tras și să fi fugit în sălbăticie.

M-am ridicat în picioare și am urcat pe coama dealului simțind că mă dor toate cele, deși în umăr simțeam doar o zvâcnire surdă. Ajunsă lângă cadavrul ei, cu pușca întinsă peste fața însângerată ca un semn de exclamare, m-am întrebat cum fuseseră ultimele ei ore în tabără. Ce îndoieli o măcinaseră. Dacă începuse s-o pornească spre frontieră, apoi ezitase, revenise în tabără, pornise iarăși, prinsă într-un cerc vicios al indeciziei. Cu siguranță că ceva anume o îmboldise să mă înfrunte sau poate că fusese suficient doar să rămână cu gândurile ei, peste noapte, în locul ăsta. Singurătatea poate fi apăsătoare, poate pretinde să se dea curs unei anumite acțiuni. Dacă aș fi revenit când promisesem, oare lucrurile ar fi stat altfel?

N-o puteam lăsa aici, dar am ezitat dacă să o duc în tabără și s-o îngrop în cimitirul cel vechi de după corturi. Strălucirea din mine mă făcea să șovăi. Dacă exista o menire pentru ea în locul acesta? Oare dacă o îngropam aș fi evitat manifestarea unei abilități de a se schimba care și acum îi mai putea fi proprie? În cele din urmă am început s-o rostogolesc, cu pielea încă elastică și caldă, cu sângele revărsându-se din rana de la

cap, până ce a ajuns la marginea apei. Apoi am rostit câteva cuvinte despre speranța că o să mă ierte și despre cum o iertam eu fiindcă trăsese în mine. Nu știu dacă vorbele mele aveau vreun sens în circumstanțele acelea pentru vreuna dintre noi. Tot ce am zis mi-a sunat absurd. Dacă ar fi înviat brusc, am fi recunoscut probabil, amândouă, că nu iertam nimic.

Ridicând-o în brațe, am intrat în apa neagră. Când apa mi-a ajuns până la genunchi, i-am dat drumul și m-am uitat cum se scufundă. În momentul când nu am mai zărit nici măcar anemona prelungă și albicioasă a brațului său stâng, m-am întors la țărm. Nu știu dacă era credincioasă, dacă se aștepta să învie în paradis sau să ajungă hrană pentru viermi. Chiparoșii, cu toate acestea, formau parcă un soi de catedrală în vreme ce corpul i se scufunda din ce în ce mai adânc.

N-am avut timp până la urmă să absorb cele abia întâmplate. Îndată după ce am revenit pe cărare, strălucirea mi-a uzurpat și alte locuri decât centrii nervoși. Am căzut grămadă la pământ, cuprinsă de ceva ce părea un ger năprasnic, cu gheață întunecată, iar strălucirea s-a răspândit, devenind o aură de lumină intensă, albastră, cu miez alb. Când un fel de zăpadă usturătoare a coborât peste mine și mi s-a infiltrat în piele, m-am simțit ca și cum aș fi fost arsă cu țigara. Am înghețat apoi, am amorțit într-un asemenea hal,

prinsă acolo pe cărare, în propriul corp, încât ochii mi-au rămas fixați pe firele de iarbă din față, iar gura mi-a încremenit, întredeschisă, lipită de pământ. Ar fi trebuit să fiu conștientă că eram cruțată de durerea rănilor, însă în delirul meu m-am simțit posedată.

Îmi amintesc doar trei momente din această posedare. În primul episod, am văzut cum topografa, psihologa și antropologa se uitau la mine de sus, ca prin apă, de parcă aș fi fost un mormoloc într-o baltă. S-au tot holbat așa o perioadă nefirească de timp. În al doilea moment mă aflam lângă arătarea tânguitoare, cu palma pe capul ei, și murmuram ceva într-o limbă de neînțeles. În al treilea, mă uitam țintă la o hartă vie a frontierei, care fusese descrisă ca un canal mare, circular ce înconjura Aria X. În canalul acela înotau vietăți marine uriașe, cărora nu le păsa că erau privite; nepăsarea lor mă afecta, precum o mâhnire teribilă.

Tot timpul însă, după cum aveam să descopăr mai târziu după urmele din iarbă, n-am fost defel înghețată, ci m-am zbătut și zvârcolit în țărână ca un vierme, o parte depărtată din mine încă simțind agonia, încercând să moară din cauza asta, cu toate că strălucirea nu îngăduia asta. Dacă aș fi putut ajunge la pistol, cred că m-aș fi împușcat în cap… cu bucurie.

S-ar putea să fie clar deja că nu mă pricep

întotdeauna să le spun celorlalţi lucruri pe care ei simt că au dreptul să le ştie, iar în relatarea de faţă am neglijat până acum să menţionez câteva detalii despre strălucire. Motivul meu este din nou speranţa că opinia iniţială a unui eventual cititor, când îmi va judeca obiectivitatea, nu va fi influenţată de asemenea amănunte. Am încercat să compensez acest lucru prin dezvăluirea mai multor informaţii personale decât aş fi fost înclinată, parţial datorită relevanţei lor pentru natura Ariei X.

Adevărul este că în momentele de dinainte ca topografa să încerce să mă ucidă strălucirea s-a extins în mine, mi-a acutizat simţurile şi am simţit mişcarea şoldurilor topografei, întinsă la pământ şi ţintindu-mă prin luneta puştii. Am auzit sunetul picăturilor de sudoare care i se prelingeau pe frunte. Am izbutit să adulmec mirosul deodorantului ei şi am putut să simt gustul ierbii îngălbenite pe care o culcase la pământ pentru a-şi pregăti ambuscada. Când am tras în ea, simţurile intensificate încă funcţionau, şi doar din acest motiv fusese vulnerabilă.

Era până la urmă o accentuare bruscă a ceea ce simţisem deja. În drumul spre far şi înapoi, strălucirea se manifestase, parţial, ca o răceală moderată. Mă procopsisem cu o febră uşoară, tuşisem şi avusesem sinusurile înfundate. Mă simţisem slăbită şi, din când în când, ameţită. Simţisem în trup o senzaţie de plutire, întreruptă

când și când de perioade de îngreunare, fără niciun echilibru între ele, așa că ori fusesem vioaie, ori abia izbutisem să-mi târăsc picioarele.

Soțul meu s-ar fi ocupat de strălucire. Ar fi găsit o mie și una de căi de a încerca să o vindece și să elimine și cicatricile fără să-mi dea voie să mă ocup de asta în felul meu, motiv pentru care, cât am stat împreună, câteodată nu-i spuneam dacă îmi era rău. Însă, în cazul de față, orice eforturi ar fi fost fără sens. Poți să pierzi timp făcându-ți griji în privința unei morți care s-ar putea să nu sosească sau să te concentrezi pe ce a mai rămas din tine.

Când în cele din urmă mi-am revenit în simțiri, era deja amiaza următoarei zile. Izbutisem cumva să mă târăsc până în tabără. Eram stoarsă, uscată ca iasca, și a trebuit să-mi torn pe gât vreo trei litri de apă în următoarele ore, ca să mă simt din nou întreagă. Mă ardea într-o parte, dar îmi dădeam seama că eram tămăduită la iuțeală, suficient cât s-o pot lua din loc. Strălucirea care mi se infiltrase în membre deja părea să fi fost oprită din avans de corpul meu, părea să fi fost încetinită de nevoia de a-mi îngriji rănile. Frigul se diminuase, iar ușurătatea și greutatea fuseseră înlocuite de un zumzet interior neîntrerupt și pentru un timp de senzația neliniștitoare că ceva îmi umbla pe sub piele, formând o peliculă, un strat ce-l imita perfect pe cel ce putea fi văzut.

Știam că nu trebuie să mă încred în această stare de bine care putea fi, nu era exclus, o etapă

intermediară de dinaintea unui nou stadiu. Orice ușurare că până acum schimbările nu păreau mai radicale decât simțuri și reflexe acutizate, plus o lucire fosforescentă pe piele, părea irelevantă față de ceea ce tocmai aflasem: pentru a ține sub control strălucirea trebuia să continui să mă rănesc, să-mi fac rău fizic. Să-mi bulversez sistemul.

În acest context, confruntată fiind cu haosul care era tabăra principală, atitudinea mi-a fost, poate, ceva mai prozaică decât s-ar fi dovedit în alte împrejurări. Topografa tăiase corturile, lăsând să fluture fâșii lungi de pânză tare. Înregistrările datelor științifice lăsate de expedițiile anterioare fuseseră arse; încă vedeam fragmente înnegrite ițindu-se printre bușteniii transformați în cenușă. Armele pe care nu izbutise să le poarte cu ea le distrusese dezmembrându-le pe fiecare în parte, în bucăți, după care aruncase piesele prin toată tabăra, vrând parcă să mă provoace. Cutii de conserve zăceau golite, desfăcute, împrăștiate peste tot. În absența mea, topografa intrase într-un fel de frenezie de ucigașă în serie, îndreptată împotriva obiectelor neînsuflețite.

Jurnalul ei zăcea ca o momeală, pe ce mai rămăsese din patul din cortul ei, înconjurat de un vălmășag de hărți, unele vechi, îngălbenite. Însă nu era niciun cuvânt scris în el. Puținele dăți în care o văzusem trăgându-se mai deoparte și „scriind” în el fuseseră amăgitoare. Nu avusese

nicicând intenţia de a o lăsa pe psihologă, sau pe oricare dintre noi, să-i cunoască adevăratele gânduri. Mi-am dat seama că respect asta.

Lăsase totuşi o ultimă declaraţie decisivă, pe o foaie de hârtie pusă pe pat, care îi explica poate ostilitatea: „Antropologa a încercat să revină, dar m-am ocupat de ea”. Fusese ori nebună de legat, ori extrem de lucidă. Am cercetat cu atenţie hărţile, însă nu erau ale Ariei X. Scrisese lucruri pe ele, chestii personale de ţinut minte. Mi-am dat seama, apoi, că hărţile înfăţişau, probabil, locuri pe care le vizitase ori unde locuise. N-o puteam învinovăţi că se întorsese la ele, că se folosise de ceva din trecut pentru a se ancora de prezent, oricât de inutilă ar fi fost acţiunea.

Explorând mai departe tabăra, am evaluat situaţia în care mă aflam. Am descoperit câteva conserve pe care, cumva, le trecuse cu vederea. Ratase şi o parte din apa potabilă, fiindcă, aşa cum am spus, ascunsesem o anumită cantitate în sacul meu de dormit. Deşi toate mostrele mele dispăruseră – probabil le aruncase în mlaştina neagră când pornise pe cărare pentru a-şi aranja ambuscada –, comportamentul său nu rezolvase şi nu ajutase cu nimic. Îmi trecusem măsurătorile şi observaţiile despre mostre într-o agendă mică, în rucsac. Avea să-mi lipsească microscopul cel mare, mai puternic, dar mă puteam descurca cu cel pe care-l luasem cu mine. Aveam destulă mâncare cât să-mi ajungă două săptămâni,

fiindcă nu eram mâncăcioasă de fel. Apa avea să țină încă vreo trei sau patru zile după acel interval, și puteam oricând să fierb alta. Aveam destule chibrituri ca să fac focul vreme de o lună și știam, oricum, să-l aprind și fără chibrituri. Alte provizii mă așteptau în casa farului, cele din rucsacul psihologei, cel puțin.

Am văzut în spate că topografa adăugase ceva la vechiul cimitir: o groapă goală, proaspăt săpată, cu o movilă de lut într-o parte – și, înfiptă în pământ, o cruce simplă, făcută din ramuri căzute. Groapa îmi fusese oare menită mie sau antropologei? Ori amândurora? Nu-mi plăcea ideea de a dormi somnul de veci alături de antropologă.

Mai târziu, când am început să fac un pic de curățenie, am simțit din senin că mă apucă râsul, și asta mi-a dublat durerea. Îmi amintisem deodată de spălatul vaselor, după cina luată cu soțul meu, în seara când revenise de dincolo de frontieră. Țineam minte perfect cum curățasem resturile de spaghete și pui de pe o farfurie, întrebându-mă cu o anume perplexitate cum poate coexista un act atât de banal cu misterul reapariției lui.

05: DISOLUȚIE

Niciodată nu m-am descurcat bine în orașe deși,

de nevoie, am locuit într-unul –, fiindcă soțul meu avea nevoie să se afle acolo, fiindcă cele mai bune slujbe pentru mine acolo erau, fiindcă mă autodistrusesem când avusesem ocazia să lucrez pe teren. Dar nu eram un animal domestic. Murdăria și agitația orașului, starea continuă de *alertă*, aglomerația, lumina care acoperea mereu stelele, vaporii omniprezenți de benzină, miile de feluri în care metropola ne vestea distrugerea viitoare… lucrurile astea nu mă atrăgeau defel.

— Unde te duci așa de târziu, noaptea? întrebase soțul meu de câteva ori cam cu nouă luni înainte să plece cu a unsprezecea expediție.

Era un „de fapt" nerostit înainte de „așa de" – îl auzeam, zgomotos și insistent.

— Nicăieri, îi replicasem. *Peste tot*.

— Nu, serios, unde te duci?

Spre lauda lui, nu încercase niciodată să mă urmărească.

— Nu te înșel, dacă la asta te referi.

O asemenea directă îl oprea de obicei, chiar dacă nu-l liniștea.

I-am spus apoi că plimbările nocturne mă relaxau, mă ajutau să adorm când stresul sau plictiseala de la muncă începeau să mă apese. Dar, de fapt, nu mergeam decât până la un maidan cotropit de iarbă. Spațiul acela pustiu mă atrăgea, fiindcă nu era cu adevărat pustiu. Era casa a trei specii de melc, a trei specii de șopârlă, fără să mai vorbesc de libelule și fluturi. Locul avea

origini umile – șanțurile noroioase lăsate de camioane – și, cu timpul, băltoaca de acolo adunase apă de ploaie și devenise o baltă în toată regula. Icre de pește își croiseră drum, iar alevinii și mormolocii puteau fi văzuți acolo împreună cu insectele acvatice. În jurul bălții crescuseră buruieni, diminuând riscul ca pământul să fie erodat de apă. Păsările migratoare, în călătoriile lor, îl foloseau ca popas.

Nu era cine știe ce habitat complex, însă, fiind în apropiere, îmi domolea nevoia de a mă sui în mașină și de a căuta cel mai apropiat loc sălbatic. Îmi plăcea să vin acolo noaptea târziu, fiindcă era posibil să zăresc și o vulpe precaută aflată în trecere sau să surprind câte un marsupial mic odihnindu-se pe un stâlp de telegraf. Alături se adunau caprimulgi, ca să se ospăteze cu insectele ce bombardau stâlpii de iluminat stradal. Șoareci și bufnițe desfășurau străvechiul ritual al prădătorului și prăzii. Aveau, toate, o vigilență diferită de a animalelor din adevărata sălbăticie; era o vigilență ostenită, rezultatul unei istorii lungi și chinuitoare. Întâmplări cu întâlniri de rău augur în teritoriul ocupat de oameni, evenimente tragice în trecut.

Nu i-am spus soțului meu că plimbările aveau o țintă, fiindcă voiam să țin pentru mine locul acela. Sunt multe lucruri pe care cuplurile le fac din obișnuință, ori fiindcă asta este așteptat de la ele, și ritualurile acelea nu mă deranjau. Uneori îmi și

plăceau. Însă, în privința peticului acela de natură urban simțeam nevoia să fiu egoistă. Mă ajuta să gândesc mai bine când eram la muncă, mă calma, îmi oferea o serie de drame în miniatură pe care să le urmăresc. Nu știam că, în vreme ce aplicam acest surogat nevoii mele de spații deschise, soțul meu visa la Aria X și la spații cu mult mai vaste. Însă, mai târziu, paralela asta mă ajutase să-mi domolesc mânia provocată de plecarea sa, apoi nedumerirea, când apăruse acasă atât de schimbat… chiar dacă adevărul gol-goluț era că nu izbuteam să pricep ce anume îmi lipsea la el.

Psihologa zisese: „Frontiera înaintează… câte un pic în fiecare an".

Însă afirmația asta mi se părea prea limitată, prea ignorantă. Erau mii de spații „moarte" precum maidanul pe care-l observasem eu, mii de ecosisteme tranziționale pe care nu le vedea nimeni, care fuseseră făcute invizibile fiindcă nu erau „de folos". În ele putea trăi orice, pentru o vreme, fără a fi băgat de seamă. Ajunseserăm să ne gândim la frontieră ca la un zid monolitic și invizibil, însă, dacă membrii celei de-a unsprezecea expediții izbutiseră să revină fără să băgăm de seamă, nu era posibil ca și alte lucruri de dincolo să fi pătruns deja?

În faza asta nouă a strălucirii mele, în care îmi reveneam după răni, Turnul mă chema neîncetat, îi simțeam prezența sub pământ cu o claritate care

o imita pe aceea din momentul în care simţi primul impuls de atracţie, când ştii, fără să te uiţi, unde se află într-o încăpere obiectul dorinţei tale. Era în parte şi nevoia mea de a mă întoarce acolo, dar acest lucru se datora într-o oarecare măsură şi efectului sporilor, aşa că m-am luptat cu impulsul, fiindcă mai întâi aveam ceva de făcut. Şi misiunea asta a mea, dacă eram lăsată să o fac fără alte întreruperi bizare, ar fi putut să pună totul într-o lumină mai clară.

Trebuia mai întâi să izolez minciunile şi neclarităţile furnizate de superiorii mei de datele care se refereau cu adevărat la lucrurile neobişnuite din Aria X. De pildă, informaţia secretă că existase o proto-Arie X, un soi de *preambul*, un punct de contact stabilit iniţial. Deşi vederea mormanului de jurnale îmi schimbase radical perspectiva despre Aria X, nu credeam că un număr mai mare de expediţii mi-ar fi spus mai multe despre Turn şi efectele sale. Îmi spunea, în principiu, că, deşi frontiera se extindea, asimilarea de către Aria X putea fi socotită mai degrabă moderată. Informaţiile repetate în jurnale, care relatau despre cicluri repetitive şi despre amestecul anotimpurilor bizare cu cele obişnuite, erau de folos pentru stabilirea unor modele. Dar informaţiile acestea erau şi ele, probabil, cunoscute de superiorii mei, putând fi, aşadar, considerate drept date care mai fuseseră raportate de alţii. Mitul că doar câteva dintre expediţiile

timpurii eșuaseră, pornind de la data de inițiere *sugerată* artificial de Divizia Sudică, întărea ideea că existau niște cicluri în cadrul mai general al unei *înaintări*.

Detaliile individuale păstrate în jurnale puteau spune povești despre eroism și lașitate, despre decizii bune și proaste, dar în cele din urmă dădeau seamă despre un fel de *inevitabilitate*. Nimeni până acum nu sondase precis adâncimile *intenției* sau *scopului* într-un fel care să obstrucționeze intenția sau scopul în cauză. Cu toții muriseră sau fuseseră uciși, reveniseră schimbați sau neschimbați, însă Aria X continuase ca întotdeauna… în vreme ce superiorii noștri păreau să se teamă atât de mult de orice reimaginare radicală a situației, încât continuaseră să trimită expediții dezinformate, ca și cum ar fi fost unica soluție. *Alimentați Aria X, dar nu o înfruntați și poate că cineva, cu ceva noroc sau prin simpla repetiție, o să dea peste vreo explicație, vreo soluție, înainte ca lumea* să devină *Aria X.*

N-aveam cum să confirm vreuna dintre teorii, dar am simțit o satisfacție amară trecându-le în revistă.

Am lăsat pentru la urmă jurnalul soțului meu, chiar dacă mă atrăgea la fel de mult ca Turnul. M-am concentrat în schimb pe ce adusesem: mostrele din satul ruinat și cele recoltate de la psihologă, împreună cu mostrele din propria-mi

piele. Am potrivit microscopul pe masa șubredă, pe care presupun că topografa o găsise atât de prăpădită deja, încât nu o mai socotise demnă de atenția sa. Celulele recoltate de la psihologă – atât cele din umărul neafectat, cât și cele din rană – păreau a fi celule umane normale. La fel și cele din pielea mea. Era imposibil. Am observat în repetate rânduri mostrele, ba chiar, copilărește, am început să mă prefac că nu mă mai interesa să mă uit la ele, pentru a mă arunca apoi asupra lor, dintr-odată, cu ochi de vultur.

Eram convinsă că, atunci când nu mă uitam, celulele se transformau în altceva, că actul însuși al observării schimba totul. Știam și că asta e nebunie curată, dar nu mă puteam opri. Mi se părea că Aria X îmi râde în nas – fiece fir de iarbă, fiece insectă rătăcită, fiece picătură de apă. Ce avea să se întâmple când Târâtorul ajungea la fundul Turnului? Ce urma să se petreacă atunci când urca iarăși?

Am examinat apoi mostrele din sat: mușchi de pe „fruntea” uneia dintre erupții, așchii de lemn, o vulpe moartă, un șobolan. Lemnul era lemn. Șobolanul – șobolan. Mușchiul și vulpea, însă… erau alcătuite din celule umane modificate. *Unde se află fructul sugrumător venit din mâinile păcătosului voi zămisli semințele morților…*

Presupun că ar fi trebuit să mă îndepărtez șocată de microscop, dar, indiferent de ce mi-ar fi arătat acest instrument, eram deasupra unor asemenea

reacții. În loc de asta, m-am mulțumit să înjur în șoaptă. Mistrețul în drum spre tabăra principală, delfinii stranii, creatura suferindă din stufăriș. Chiar și ideea că unele copii ale membrilor celei de-a unsprezecea expediții s-au încrucișat în acest fel, toate astea sprijineau probele oferite de microscop. Transformările aveau loc aici și, deși mă simțeam parte a unui peisaj „natural" în drumul meu spre far, nu puteam nega că aceste habitate erau tranziționale într-un mod profund *nefiresc*. M-a cuprins o senzație perversă de ușurare; cel puțin acum aveam dovada că se petrece ceva ciudat, pe lângă țesutul cerebral pe care antropologa l-a prelevat din pielea Târâtorului.

La un moment dat totuși m-am săturat de mostre. Am mâncat de prânz și am decis să depun mai multe eforturi pentru curățarea taberei; cea mai mare parte a acestei sarcini avea să cadă în seama următoarei expediții. Era încă o după-amiază orbitoare, strălucitoare, cu un cer albastru uimitor și o căldură tihnită. Am stat fără să fac nimic o vreme, privind libelulele ce atingeau ușor iarba înaltă și zborul rotit al unei ciocănitori cu cap roșu. Amânam doar inevitabilul, întoarcerea mea la Turn și, cu toate astea, iroseam timpul.

Când în sfârșit am luat jurnalul soțului meu și am început să citesc, strălucirea m-a străbătut în unde nesfârșite și m-a conectat cu pământul, apa, copacii, aerul, în timp ce m-am deschis și m-am

tot deschis.

Jurnalul soţului meu nu era defel cum m-aş fi aşteptat. În afara câtorva notiţe laconice, mâzgălite în grabă, el mi se adresase aproape exclusiv mie. Nu voiam asta şi, de îndată ce mi-am dat seama, am încercat să rezist nevoii de a arunca deoparte jurnalul, ca şi cum ar fi fost otravă. Reacţia mea n-avea nimic de-a face cu iubirea sau cu lipsa ei, ci mai degrabă cu un sentiment de vinovăţie. Voise să împartă jurnalul cu mine, iar acum era ori mort cu adevărat, ori exista într-o stare ce făcea imposibilă orice încercare a mea de a comunica în vreun fel cu el, de a-i răspunde.

A unsprezecea expediţie fusese alcătuită din opt membri, toţi bărbaţi: un psiholog, doi medici (printre care soţul meu), un lingvist, un topograf, un biolog, un antropolog şi un arheolog. Intraseră în Aria X pe timp de iarnă, când arborii erau lipsiţi în mare parte, de frunze, iar păpurişurile se îngroşau şi se întunecau la culoare. Tufele înflorite „deveniseră posomorâte” şi păreau să se „ghemuiască” de-a lungul cărării, după cum scrisese. „Mai puţine păsări decât indică rapoartele, continua. Dar unde s-au dus? Asta doar pasărea mea rară o ştie.” Cerul era înnourat adesea, iar nivelul apei din mlaştina cu chiparoşi scăzuse. „N-a plouat de când am ajuns aici”, scrisese la sfârşitul primei săptămâni.

Descoperiseră şi ei ceea ce doar eu numesc

Turnul, în a cincea sau a șasea zi – eram și mai sigură acum că așezarea taberei principale fusese aleasă pentru a declanșa descoperirea –, însă opinia topografului lor, că trebuiau să continue cu cartografierea zonei dimprejur, însemna că pentru ei lucrurile se desfășuraseră altfel decât pentru noi. „Niciunul dintre noi nu era prea dornic să coboare acolo, scria soțul meu, iar eu cel mai puțin dintre toți.” Soțul meu suferea de claustrofobie, uneori chiar trebuia să se ridice din pat în mijlocul nopții și să doarmă pe dușumea.

Din vreun motiv oarecare, psihologul, în acest caz, nu-i silise să coboare în Turn. Exploraseră mai departe, trecând de satul distrus, până la far și dincolo. În privința farului, soțul meu nota oroarea pe care o simțiseră descoperind semnele masacrului, dar că fuseseră „prea respectuoși cu morții pentru a îndrepta lucrurile”, și cu asta cred că se referea la mesele răsturnate de la primul nivel. Nu menționa fotografia paznicului farului de pe perete, lucru care m-a dezamăgit.

Descoperiseră, ca și mine, mormanul de jurnale de la etajul farului, și asta îi zdruncinase. „Am avut o dispută intensă privitoare la ce-i de făcut. Eu am susținut că trebuie să abandonăm misiunea și să ne întoarcem acasă, fiindcă era clar că fuseserăm mințiți.” Dar, se pare, în momentul acela psihologul restabilise controlul, chiar dacă unul fragil. Una dintre directivele fiecărei expediții era să rămână unită. Însă, la următoarea

intervenție în jurnal, reieșea că expediția decisese scindarea, încercând salvarea misiunii prin respectarea voinței fiecăruia și asigurându-se, astfel, că nimeni n-avea să încerce să revină la frontieră. Medicul celălalt, antropologul, arheologul și psihologul rămăseseră în far pentru a citi jurnalele și a cerceta zona din jur. Lingvistul și biologul se întorseseră pentru a explora Turnul. Soțul meu și cu topograful continuaseră să înainteze dincolo de far.

„Ți-ar plăcea aici, scria într-o însemnare deosebit de voioasă, care îmi sugera nu atât optimism, cât o euforie ce dădea de gândit. Ți-ar plăcea cum cade lumina pe dune. Ți-ar plăcea întinderea asta imensă de pustietate."

Rătăciseră pe coastă vreme de o săptămână, cartografiind relieful și așteptându-se, din moment în moment, să dea peste frontieră – în orice formă ar fi apărut aceasta – ca peste un obstacol care să le oprească înaintarea.

Însă nu-i oprise nimic.

În loc de asta avuseseră de-a face, zi după zi, cu același habitat. „Ne îndreptăm spre nord, cred", scria, dar, deși străbatem kilometri buni, câte douăzeci și cinci, treizeci până la lăsarea serii, nu s-a schimbat nimic încă. Totul e la fel", deși preciza că prin asta nu se referise la faptul că ar fi fost cumva „prinși într-o buclă ciudată". Pătrunseseră, într-adevăr, într-o porțiune pe care o numea Întinderea Sudică, ce *nu fusese cartografiată*,

„despre care crezuserăm, încurajaţi de atitudinea vagă a superiorilor noştri, că se afla dincolo de frontieră”.

Şi eu ştiam că Aria X se opreşte abrupt, nu departe de far. Cum de ştiam asta? Aşa ne spuseseră superiorii. Aşa că, de fapt, nu ştiam absolut nimic.

În cele din urmă făcuseră cale întoarsă, fiindcă „am văzut în spatele nostru jerbe ciudate de lumină şi sunete pe care nu le-am putut identifica. Am devenit îngrijoraţi de soarta membrilor expediţiei pe care-i lăsaserăm în urmă”. Aflaţi pe punctul de a se întoarce, zăriseră o „insulă stâncoasă, prima de până atunci”, în privinţa căreia simţiseră „un impuls puternic de a o explora, deşi nu era uşor să ajungem acolo”. Insula „arăta ca şi cum ar fi fost cândva locuită – am văzut case de piatră presărate pe un deal şi dedesubt, un doc”.

Drumul înapoi spre far durase patru zile, nu şapte, „de parcă pământul s-ar fi contractat”. Ajunşi la casa farului, descoperiseră că psihologul dispăruse şi găsiseră urmele însângerate ale unei confruntări armate pe platforma de la jumătatea farului. Un supravieţuitor muribund, arheologul, „ne-a spus că ceva «care nu-i de pe lumea asta» urcase scările, îl ucisese pe psiholog şi se retrăsese apoi cu corpul său. «Numai că psihologul s-a întors mai târziu», delira arheologul. Erau doar două cadavre, niciunul al psihologului. Nu ne-a

putut spune ce s-a ales de ceilalţi. Nici motivul pentru care s-au împuşcat între ei, în afară de «n-aveam încredere unii într-alţii», repetat într-una". Soţul meu notase că „unele dintre rănile văzute nu proveneau de la gloanţe şi chiar stropii de sânge de pe pereţi nu corespundeau cu ce ştiu eu despre locuri ale crimei. Pe podea era un reziduu ciudat".

Arheologul „s-a proţăpit într-un ungher al platformei şi a ameninţat că ne împuşcă dacă ne apropiem ca să-i vedem rănile. Însă, nu peste mult timp, a murit". Târâseră apoi corpurile de pe platformă şi le îngropaseră pe plajă, ceva mai încolo de far. „A fost greu, pasăre rară, şi nu ştiu dacă ne-am revenit cu adevărat după asta. Nu pe deplin."

Mai rămâneau lingvistul şi biologul de la Turn. „Topograful a sugerat fie să mergem mai departe pe coastă, dincolo de far, fie să urmăm, în cealaltă direcţie, linia plajei. Dar ştiam cu toţii că asta era doar o încercare de a evita faptele. Voia să spună că ar fi trebuit să abandonăm misiunea, că ar trebui să ne pierdem în peisaj."

Peisajul începuse să-şi arate impactul asupra lor. Temperaturile scădeau şi creşteau violent. Se auzeau huruituri sub pământ, ce se manifestau ca nişte cutremure uşoare. Soarele căpătase „o tentă verzuie", de parcă „frontiera ne-ar fi distorsionat capacitatea de a vedea". Văzuseră şi „stoluri de păsări îndreptându-se spre ţărm, dar nu din aceeaşi specie, ci ulii şi raţe, bâtlani, vulturi,

adunate laolaltă ca pentru o cauză comună”.

La Turn se aventuraseră doar câteva niveluri în jos, apoi reveniseră la suprafață. Am observat că nu exista nicio însemnare care să se refere la eventuale cuvinte pe pereți. „Dacă lingvistul și biologul erau înăuntru, se aflau mult mai jos, însă nu ne-a interesat să-i urmăm.” Reveniseră în tabără, dar acolo găsiseră cadavrul biologului, înjunghiat de câteva ori. Lingvistul lăsase un bilet care spunea, simplu: „Am intrat în tunel. Nu mă căutați”. Am simțit un straniu fior de înduioșare pentru colegul răposat. Fără îndoială că biologul încercase să se înțeleagă cumva cu lingvistul. Sau așa îmi spuneam. Poate că încercase să-l ucidă pe lingvist. Însă era limpede că lingvistul căzuse deja în mrejele Turnului, ademenit de cuvintele Târâtorului. Să afli sensul cuvintelor într-un chip atât de intim probabil că era prea mult pentru oricine, îmi dau acum seama.

Topograful și soțul meu se întorseseră la Turn în vreme ce apunea soarele. Nu rezultă din jurnal și de ce – apăreau întreruperi ce corespundeau cu trecerea câtorva ore, fără să se revină cu informații asupra acestor perioade de lapsus. Însă pe parcursul nopții asistaseră la o înfricoșătoare procesiune ce se îndrepta spre Turn: șapte dintre cei opt membri ai celei de-a unsprezecea expediții, inclusiv câte o dublură a soțului meu și a topografului. „Și acolo, înaintea mea, stăteam *eu însumi.* Pășeam foarte țeapăn. Aveam o figură tare

încremenită. Era clar că ființa aia nu eram eu… și totuși eram eu. Am înlemnit, și eu, și topograful. N-am încercat să-i oprim. Părea cumva imposibil să încercăm să ne oprim pe noi *înșine*, și n-o să mint, asta ne-a îngrozit. Un moment după aceea mi s-a părut că totul capătă sens, tot ce s-a întâmplat. *Noi* eram morți. Eram stafii ce hălăduiau un peisaj bântuit și, cu toate că nu știam asta, oamenii duceau vieți normale pe aici, totul era așa cum trebuie… doar că nu puteam vedea asta prin văl, interferența."

Încetișor, soțul meu se dezbărase de starea aceea. Au așteptat, suiți în copacii din spatele Turnului, vreme de câteva ore, ca să vadă dacă dublurile revin. S-au certat în legătură cu ce aveau de făcut dacă se întâmpla asta. Topograful voia să-i omoare. Soțul meu voia să-i interogheze. Încă șocați, niciunul nu dăduse prea mare importanță faptului că psihologul nu se numărase printre dubluri. La un moment dat, un sunet de abur șuierând sub presiune a emanat din Turn și o rază de lumină a fulgerat către cer, apoi s-a stins instantaneu. Dar, fiindcă nu ieșise nimeni, cei doi se întorseseră, până la urmă, în tabără.

În momentul acela hotărâseră să meargă fiecare pe drumul lui. Topograful văzuse tot ce era de văzut și plănuia să o pornească imediat pe potecă spre tabără. Soțul meu refuzase, fiindcă bănuia, după cum reiese din unele pasaje de jurnal, că „ideea asta de reîntoarcere cu aceleași mijloace ca

la venire ar putea fi, de fapt, o capcană”. Soțul meu devenise cu timpul, fiindcă nu fusese oprit de niciun obstacol să călătorească mai departe spre nord, „suspicios în privința ideii de frontiere”, deși nu izbutea încă să sintetizeze „intensitatea acestei senzații” într-o teorie coerentă.

Intercalate printre relatările directe ale celor întâmplate în expediție, existau și observații mai personale, dar nu mă simt în stare să le rezum aici. Cu excepția acestui pasaj ce se referă totodată la Aria X și la relația noastră:

Văzând ce văd, având experiențele pe care le am, chiar și când e greu, aș vrea să fii aici. Aș vrea să ne fi oferit voluntari împreună. Te-aș înțelege mai bine aici, în drum spre nord. N-ar fi trebuit să ne spunem nimic, dacă n-ai fi vrut. Nu m-ar deranja asta. Deloc. Și nu ar trebui să ne întoarcem. Am înainta până când n-am mai avea unde.

Încet, dureros, mi-am dat seama că citeam chiar primele cuvinte din jurnalul său. Soțul meu avusese o viață interioară dincolo de exteriorul său gregar și, dacă aș fi știut destul cât să las garda jos, aș fi înțeles, poate, asta. Numai că, bineînțeles, n-o făcusem. Lăsasem garda jos pentru bazine mareice și fungi care puteau devora plasticul, dar nu pentru el. Din tot ce apărea în jurnal, asta m-a măcinat cel mai mult. El crease o parte a problemelor dintre noi: trăgând de mine prea tare, dorind prea multe, încercând să vadă în mine ceva ce nu exista. Dar aș fi putut să-l întâlnesc la

jumătatea drumului și să-mi păstrez suveranitatea. Însă acum era prea târziu.

Observaţiile sale includeau multe însemnări adiacente. O descriere a unui bazin mareic săpat în stâncile de pe coastă, ceva mai încolo de far. O expunere lungă a felului în care un forfecar folosea atipic un banc de stridii pentru a ucide la reflux un peşte mare. Fotografii cu bazine săpate de maree, ascunse în buzunarul copertei. Tot acolo, aşezate cu grijă, se aflau nişte flori de câmp presate, o capsulă lunguiaţă cu seminţe, câteva frunze neobişnuite. Soţului meu, în mod normal, i-ar fi păsat prea puţin de toate acestea; până şi concentrarea de a observa forfecarul şi de a scrie o pagină de însemnări i-ar fi solicitat o concentrare imensă. Ştiam că elementele acestea îmi erau destinate mie şi numai mie. Nu erau alinturi, dar am înţeles asta, în parte, datorită reţinerii cu care scrisese. Ştia cât de mult îmi displăceau cuvinte precum *iubire*.

Ultima însemnare, scrisă cu ocazia întoarcerii sale la far, spunea: „O pornesc iarăşi în lungul coastei. Dar nu pe jos. În satul părăsit am găsit o barcă. E găurită, putredă, însă am destul lemn de la zidul de lângă far ca s-o repar. O să mă ţin de linia ţărmului cât de mult o să pot. Până la insulă, poate şi mai încolo. Dacă vreodată o să citeşti asta, să ştii că într-acolo mă îndrept. Acolo o să fiu.” Oare era posibil să existe, chiar şi în aceste ecosisteme tranziţionale, unul şi mai tranziţional

încă – la limita influenței Turnului, însă fără a se afla încă sub influența frontierei?

După ce am citit jurnalul, am rămas cu alinarea oferită de ultima imagine a soțului meu, pornind pe mare într-o barcă reparată de el, alunecând printre valurile agitate spre calmul de dincolo de acestea. Urmând linia coastei spre nord, singur, căutând în acea experiență bucuria momentelor mărunte pe care și le amintea din zile mai fericite. Asta mă făcea să mă simt nespus de mândră de el și îl apropia de mine într-un chip mai intim decât fuseserăm vreodată înainte, împreună.

În crâmpeie poticnite de gând, după ce-am terminat de citit, m-am întrebat dacă încă mai ținea vreun jurnal pe undeva sau dacă ochiul delfinului mă izbise cu aspectul său familiar din vreun alt motiv decât că-mi păruse atât de uman. Însă mi-am alungat curând asemenea neghiobii din minte; unele întrebări te pot distruge dacă ți se refuză răspunsul vreme prea îndelungată.

Nu mai simțeam de pe urma leziunilor mele decât o durere constantă, însă suportabilă atunci când respiram. Deloc o coincidență, la căderea nopții strălucirea a început iarăși să-mi suie prin plămâni și pe gâtlej, făcându-mă să-mi imaginez că o pâclă de punctulețe strălucitoare îmi ieșea din gură. M-am cutremurat la gândul luminii emanate de corpul psihologei care se vedea de departe, ca un semnal de primejdie. Nu puteam aștepta până dimineață, chiar dacă asta era doar o premoniție a

unui viitor îndepărtat. Aveam să mă întorc la Turn *de îndată*. Era singurul loc în care mă puteam duce. Am lăsat pușca de asalt și toate armele, mai puțin un pistol. Mi-am lăsat și cuțitul. Mi-am lăsat rucsacul, după ce mi-am prins la brâu un bidonaș cu apă. Am luat aparatul foto, apoi, stând să mă gândesc mai bine, l-am abandonat pe o piatră, la jumătatea distanței până la Turn. Impulsul acesta de a înregistra n-ar fi făcut decât să mă distragă, iar fotografiile nu erau de mai mare însemnătate ca mostrele. Aveam decenii de jurnale așteptându-mă la far. Aveam generații de expediții care bântuiseră pe-aici înaintea mea. Lipsa de sens a poveștii ăsteia, presiunea aproape că mă copleșeau iarăși. Toată risipa asta.

Luasem cu mine o lanternă, dar mi-am dat seama că puteam vedea suficient de bine datorită licărului verde care emana din propriul meu corp. M-am strecurat iute prin întuneric, pe cărarea ce ducea la Turn. Cerul negru, lipsit de nori, încadrat de șirurile înguste formate din pini, reflecta imensitatea deplină a paradisului. Fără frontiere, fără lumină artificială care să acopere miile de gămălii lucitoare. Vedeam totul. În copilărie mă uitasem pe cerul nopții, ca oricine, căutând stele căzătoare. După ce m-am făcut mare, mă suiam pe acoperișul cabanei mele de lângă golf, apoi, hălăduind pe lângă maidanul gol, am ajuns să mă uit nu doar la stelele căzătoare, ci și la cele fixe, încercând să-mi imaginez ce fel de vietăți trăiau în

acele bazine mareice celeste, aflate atât de departe. Stelele pe care le vedeam acum păreau stranii, răsfirate pe întuneric în modele noi, haotice, deși, cu doar o noapte în urmă, îmi găsisem un pic de liniște în familiaritatea lor. Abia acum le vedem limpede, oare? Eram poate mai departe de casă decât aș fi crezut? N-ar fi trebuit să mă gândesc la asta așa, cu un soi de satisfacție amară.

Am auzit bătaia de inimă de la o distanță mai mare când am intrat în Turn, cu masca prinsă strâns peste nas și gură. Nu știam dacă încercam să opresc vreo nouă contaminare ori dacă încercam să-mi stăvilesc strălucirea. Bioluminiscența cuvintelor de pe ziduri se intensificase, iar lucirea părților expuse ale pielii mele părea să-i răspundă cu aceeași intensificare, luminându-mi calea. N-am simțit, în afară de asta, nicio diferență în timp ce am coborât primele cinci niveluri. Zonele astea de sus îmi deveniseră familiare, însă senzația era compensată de faptul deloc îmbucurător că eram, pentru prima dată, singură în Turn. Cu fiecare cotitură a pereților în bezna etajelor de dedesubt, străpunsă doar de lumina verzuie, pâcloasă, am început să mă aștept tot mai mult ca umbrele să se năpustească și să mă atace. Îmi lipsea topografa în momentele acelea și trebuia să-mi zăgăzuiesc vinovăția. Și, în ciuda concentrării mele, mi-am dat seama că eram atrasă de cuvintele de pe pereți, că până și în

momentele în care făceam exerciții de concentrare intensă cuvintele acelea mi-o spulberau. *Vor fi în semințele umbrelor o grație și o îndurare ce vor face să îmbobocească florile întunecate, iar dinții lor vor devora, vor sprijini și vor vesti trecerea unei ere…*

Mai iute decât m-aș fi așteptat, am ajuns la locul unde o găsiserăm pe antropologă, moartă. Am fost întru câtva surprinsă că încă zăcea acolo, înconjurată de resturi ale trecutei sale existențe: bucăți de haine, rucsacul gol, niște flacoane sparte, conturul neregulat al capului. Era acoperită cu un covor mișcător de organisme decolorate care, când m-am dat mai aproape, am descoperit că erau micuții paraziți în formă de palmă ce trăiau printre cuvintele de pe zid. Era imposibil de spus dacă o protejau, dacă o modificau, dacă îi descompuneau corpul și, la fel, nu puteam ști dacă vreo versiune a antropologei se înființase într-adevăr să dea nas în nas cu topografa, lângă tabără, după ce pornisem spre far…

N-am mai zăbovit, ci am continuat să cobor.

Bătaia de inimă a Turnului pornea acum să răsune, să se audă tot mai tare. Și cuvintele deveniseră din nou mai proaspete, de parcă abia s-ar fi „uscat” după creație. Am devenit conștientă de existența unui zumzet pe fundalul bătăii de inimă, un bâzâit aproape ca de electricitate statică. Umiditatea rece a spațiului ceda locul unei senzații mai tropicale, mai sufocante. Mi-am dat

seama că începeam să transpir. Mai important, balele Târâtorului de pe tălpile mele erau mai proaspete, mai lipicioase şi am încercat să mă aţin pe lângă peretele din dreapta ca să evit substanţa. Dar şi peretele din dreapta se schimbase, fiindcă un strat subţire de muşchi sau licheni îl acoperea. Nu-mi plăcea să-mi ating spatele de el pentru a evita substanţa de pe jos, dar nu aveam de ales.

Cam după vreo două ore de avans încetinit, bătaia de inimă a Turnului ajunsese să bubuie, făcând scările să se zgâlţâie, iar dincolo de bubuit, zumzetul se transformase în scrâşnet. Îmi ţiuiau urechile, corpul îmi vibra, hainele mi se pătaseră de sudoare de la umiditate, atmosfera îmbâcsită aproape că mă făcea să vreau să-mi scot masca şi să trag cu lăcomie aer în piept. Dar am rezistat tentaţiei. Eram aproape. Ştiam că sunt aproape… de ce anume, habar nu aveam.

Aici, cuvintele erau atât de recent formate că păreau să picure, vietăţile în formă de palmă erau mai puţin numeroase, iar cele care apăreau stăteau ca nişte pumni închişi, nefiind parcă vii şi trezite pe deplin. *Ceea ce moare va cunoaşte iarăşi viaţa, fiindcă ceea ce putrezeşte nu este uitat, iar făpturile reînsufleţite vor păşi prin lume binecuvântate cu necunoaştere…*

Am coborât încă un şir de trepte în spirală şi, ajungând pe porţiunea îngustă şi dreaptă de dinainte de următoarea cotitură… am văzut *lumină*. Emanaţiile unei lumini intense, aurii

emise de undeva din afara arie mele vizuale; strălucirea din mine a zvâcnit, bucurându-se. Zumzetul s-a intensificat iarăşi, până ce s-a făcut atât de aspru şi şuierător, încât am avut impresia că urma să-mi curgă sânge din urechi. Acoperind zumzetul, bătăile de inimă bubuiau în fiece părticică din mine. Nu mă mai simţeam o persoană, ci o simplă staţie de recepţie pentru o serie de transmisiuni copleşitoare. Simţeam cum strălucirea mi se împrăştie din gură prin vapori aproape invizibili, întâlnind rezistenţa măştii, aşa că mi-am smuls-o icnind. *Dă înapoi ce ţi s-a dat*, a venit gândul, neştiind ce anume alimentam sau ce însemna asta pentru grupul de celule şi de gânduri care mă alcătuiau.

Înţelegeţi, mi-era la fel de greu să urc înapoi pe cât îmi era să mă întorc în timp. Liberul-arbitru îmi fusese compromis, fie doar şi de teribila tentaţie a necunoscutului. Să las locul ăsta în urmă, să revin la suprafaţă fără să dau colţul acela… imaginaţia m-ar fi chinuit după aceea pentru totdeauna. M-am convins în momentul acela că aş fi preferat să mor aflând… ceva, *orice*.

Am trecut pragul. Am coborât în lumină.

Într-o noapte, printre ultimele luni de stat la Rock Bay, intrasem într-un episod de agitaţie intensă. Asta după ce primisem confirmarea că bursa de cercetare n-avea să-mi fie reînnoită şi înainte să am asigurată vreo slujbă nouă.

Adusesem de la bar încă un străin pe care-l cunoșteam – ca să-mi abat gândurile de la situație –, însă plecase cu mai multe ore în urmă. Aveam o stare de alertă de care nu mă puteam dezbăra și eram încă beată. Era prostesc și primejdios, dar am decis să urc în camionetă și să merg până la bazinele mareice. Voiam să mă furișez lângă viața aceea ascunsă și să încerc, cumva, s-o surprind. Îmi vârâsem în minte că bazinele formate de flux se schimbau pe timp de noapte, când nu se uita nimeni. Asta se poate întâmpla după ce ai studiat ceva atât de îndelung, încât poți deosebi într-o clipită o anemonă-de-mare de alta; aș fi putut deosebi, dacă ar fi comis vreo infracțiune și ar fi fost puse în șir, oricare dintre aceste bazine de celelalte.

Am oprit deci camioneta, am apucat-o pe poteca șerpuitoare ce ducea la plaja cu pietriș grăunțos, deschizându-mi calea cu ajutorul unei lanterne mititele prinse de lanțul de chei. Am plescăit prin apa mică de la mal și am urcat pe muchia de stâncă. Voiam să uit de mine acolo. Toată viața oamenii mi-au spus că mențin prea mult control, dar nu a fost niciodată așa. Niciodată n-am controlat, niciodată n-am vrut control.

În noaptea aceea, deși născocisem o mie de motive pentru a-i învinovăți pe alții, știam că o dădusem în bară. Nu completasem rapoarte. Nu mă ținusem de obiectul cercetării. Adunasem date ciudate de la periferie. Nimic care să mulțumească

organizația ce-mi furnizase finanțarea. Eram regina bazinelor mareice, ce spuneam era lege și ce raportam era ceea ce voiam să raportez. Mă abătusem, ca întotdeauna, fiindcă mă topisem în împrejurimi, nu izbutisem *să mă separ*, *să mă distanțez*, obiectivitatea îmi era străină.

M-am dus bâjbâind de la o adâncitură la alta, cu lanterna mea jalnică, pierzându-mi echilibrul de vreo șase ori și cât pe ce să cad. Dacă m-ar fi observat cineva – și cine poate zice acum că nu era așa? —, ar fi văzut o biologă cherchelită și necugetată, înjurând, care-și pierduse reperele, care se afla la marginea lumii pentru al doilea an la rând și se simțea vulnerabilă, singură, deși își promisese că n-avea să fie singură niciodată. *Lucrurile pe care le-a făcut și le-a zis, pe care societatea le eticheta drept antisociale sau egoiste.* Căutând ceva în gropile săpate de valuri, în noaptea aceea, cu toate că și ceea ce descoperise pe timpul zilei era îndeajuns de miraculos. Poate că și țipa, urla, învârtindu-se pe stâncile acelea alunecoase de parcă până cei mai buni bocanci din lume nu te-ar fi putut trăda, nu te-ar fi putut face să aluneci, să-ți spargi capul, să te alegi cu o frunte plină de lipitori, melci-de-mare și sânge.

Însă faptul e că, deși nu meritam asta – sau o meritam? și, oare, chiar căutam ceva familiar? —, am găsit ceva miraculos, ceva ce mi s-a dezvăluit în propria-i lumină. Am surprins o lucire unduioasă venind dintr-un bazin ceva mai mare,

și asta m-a pus pe gânduri. Chiar voiam un semn? Chiar voiam să descopăr ceva ori doar aveam impresia că vreau? Ei bine, am decis că aș vrea să descopăr ceva, fiindcă am păşit spre fiinţa aceea, trezindu-mă din beţie brusc, suficient cât să fiu atentă pe unde calc, să păşesc cu grijă ca să nu-mi crăp capul înainte de a vedea ce se afla în bazin.

Am descoperit, după ce am ajuns până la urmă acolo, cu palmele pe genunchii îndoiţi, holbându-mă în apă, o specie rară de stea-de-mare colosală, cu şase braţe, mai latră decât o tigaie, care picura ceva de-un auriu-închis în apa nemişcată, scânteind ca şi cum ar fi fost în flăcări.

Cei mai mulţi dintre noi, profesioniştii, preferau a numi creatura nu după denumirea sa ştiinţifică, ci cu porecla „distrugătorul de lumi”. Era plină de ţepi groşi, şi pe la margini se întrezăreau, tiviţi cu verde smarald, cilii transparenţi cei mai delicaţi cu putinţă, cu miile, împingând steaua-de-mare pe traseul său de căutare a prăzii: alte stele-de-mare, mai mărunte. Nu mai văzusem până atunci un distrugător de lumi, nici măcar în acvariu, şi a fost aşa de neaşteptat, că am uitat de stânca alunecoasă şi, pierzându-mi echilibrul, aproape am căzut. Am reuşit să rămân pe loc proptindu-mă cu un braţ în marginea de stâncă a gropii.

Dar cu cât mă uitam mai mult, cu atât mai greu de descifrat devenea creatura. Cu atât se făcea mai străină de mine, sporindu-mi senzaţia că nu ştiam absolut nimic – despre natură, despre ecosisteme.

Dispoziția mea, vioiciunea mea mohorâtă aveau ceva ce eclipsa rațiunea, ceva ce mă făcea să văd lighioana asta care-și căpătase totuși numele în clasificări – fusese catalogată, studiată și descrisă – ca fiind ireductibilă doar la atâta lucru. Iar, dacă mă uitam mai bine, știam că urma să admit, într-un târziu, că nici despre mine nu știam absolut nimic, fie că asta ar fi fost minciună sau adevăr.

Când mi-am desprins, în cele din urmă, privirea de la steaua-de-mare și m-am ridicat iarăși în picioare, nu mi-am mai dat seama unde se întâlnește cerul cu marea, dacă eram cu fața spre apă ori spre țărm. Eșuasem de-a binelea, fără repere, și singurul lucru spre care trebuia să navighez era torța ce licărea la picioarele mele.

Când am dat colțul și l-am întâlnit pentru prima oară pe Târâtor, experiența a fost similară, dar a avut o magnitudine de mii de ori mai mare. Dacă de pe pietrele acelea, acum mulți ani, nu izbutisem să fac diferența dintre mare și țărm, aici nu mai deslușeam care-s scările și care-i plafonul, și cu toate că mi-am lăsat brațul pe zid, sprijinindu-mă, zidul a părut să se retragă la atingerea mea și a trebuit să mă zbat ca să nu mă prăbușesc prin el.

Acolo, în tainițele Turnului, nu am reușit să pricep la ce mă uitam, și chiar și acum trebuie să mă chinuiesc mult ca să adun imaginea din crâmpeie. E greu de spus câte porțiuni obscure încearcă să umple mintea mea doar pentru a înlătura greutatea atâtor necunoscute.

Ziceam că lumina era aurie? De îndată ce am cotit de-a binelea, lumina a devenit albastru-verzuie, şi acel albastru-verziu nu semăna cu nimic din ce văzusem vreodată. Lumina se năpustea orbitoare şi însângerată, compactă, stratificată şi absorbantă. Îmi copleşea atât de mult abilitatea de a-i înţelege formele interne, încât m-am silit să-mi mut privirea, să mă concentrez mai întâi pe datele primite de la alte simţuri.

Sunetul pe care-l auzeam acum era ca un crescendo al unei voci de gheaţă. Cristale de gheaţă zdrobindu-se, formând zgomotul nepământean pe care-l confundasem mai devreme cu un zumzet. Au început o melodie intensă şi un ritm ce-mi umplea mintea. Nedesluşit, parcă de undeva de departe, mi-am dat seama că vorbele de pe perete fuseseră şi ele înzestrate cu sunet, dar că nu avusesem până atunci capacitatea de a-l auzi. Vibraţia avea textură şi greutate şi era însoţită de un miros de ars precum cel al frunzelor uscate puse pe foc toamna sau cel al unui motor imens aşezat mai la depărtare, pe cale să se încingă. Pe limbă simţeam un gust ca de saramură arzătoare.

Niciun cuvânt nu poate… nicio fotografie nu poate…

Pe măsură ce mă obişnuiam cu lumina, Târâtorul se schimba şi el fulgerător, de parcă mi-ar fi luat în râs capacitatea de a-l cuprinde cu

mintea. Era o siluetă oglindită într-un șir de panouri de sticlă. Era o serie de straturi în formă de arcadă. Era un monstru uriaș, ca un limax gigantic, în jurul căruia roiau, ca niște sateliți, creaturi și mai bizare încă. Era o stea care sclipea. Privirile îmi tot alunecau de pe el, ca și cum un nerv optic n-ar fi fost de-ajuns.

Apoi a devenit o *imensitate* copleșitoare în ochii mei neputincioși, părând să se ridice, să se înalțe și să se azvârle spre mine. Silueta s-a întins, ajungând până și unde nu era sau *nu ar fi trebuit* să fie. Aducea acum mai mult cu o barieră, un zid sau o ușă solidă, închisă, ce bloca scările. Nu un zid de lumină – auriu, albastru, verde, existând în alt spectru cromatic –, ci un zid de carne care *semăna* cu lumina, cu elemente ascuțite, curbate înăuntrul său și aducând, la textură, cu un șuvoi de apă înghețată în plin aer. O puzderie de ceea ce păreau a fi ființe vii plutea alene în aerul din jurul său, mișcându-se ca niște mormoloci moi, dar la periferia văzului meu, așa că nu puteam spune dacă nu-s cumva un fel de stele verzi, iluzii optice inexistente.

Înăuntrul masei aceleia dislocate, printre atâtea imagini diferite ale Târâtorului – oarbă pe jumătate, însă orientându-mă cu celelalte simțuri încă –, mi s-a părut că văd umbra mai întunecată a unui braț sau un soi de *ecou* al unui braț, în mișcare continuă și nedeslușită, care părea să schițeze necontenit spre peretele din stânga un

semnal profund și repetitiv ce-i făcea înaintarea chinuitor de lentă – mesajul său, codul de schimbare, de recalibrare și ajustări, de transformări. Și poate o altă umbră întunecată, aducând vag cu un cap de om, deasupra brațului, dar la fel de neclar, de parcă aș fi înotat în apă mâloasă și aș fi văzut în depărtare o formă acoperită cu alge marine.

Am încercat să mă dau înapoi, să mă furișez în spate, spre scări. Dar n-am reușit. Ori fiindcă Târâtorul mă capturase, ori fiindcă mă trădase creierul, nu mai izbuteam să mă mișc.

Târâtorul s-a modificat ori poate că începusem eu să leșin repetat și să-mi vin apoi în fire. Părea ca și cum acolo n-ar fi fost nimic, absolut nimic, era de parcă acele cuvinte s-ar fi scris singure, după care, pulsând, Târâtorul apărea, apoi iarăși se făcea nevăzut într-o clipită. Nu rămâneau constante decât așa-zisul braț și mișcarea lui neclară, din care rezultau acele cuvinte.

Ce poți face când ai cinci simțuri și nu-ți sunt îndeajuns? Fiindcă nu-l puteam *vedea* cu adevărat aici, așa cum nu-l putusem vedea nici la microscop, și asta m-a speriat cel mai mult. De ce nu-l puteam *vedea?* În mintea mea, mă uitam acum, de sus, la steaua-de-mare din Rock Bay, iar steaua-de-mare creștea și creștea, umflându-se nu doar cât bazinul, ci cât întreaga lume, iar eu mă clătinam nesigură pe suprafața ei aspră, luminoasă, holbându-mă iarăși la cerul nopții, în

vreme ce lumina curgea către mine și prin mine.

Confruntată cu presiunea groaznică a luminii aceleia, ce apăsa de parcă întreaga greutate a Arie X s-ar fi concentrat în acel loc, am schimbat tactica, încercând să mă concentrez doar asupra creării cuvintelor de pe zid, asupra membrului ce aducea cu un cap sau coif sau… ce?… aflat mai sus de braţ. O cascadă de scântei despre care știam că sunt organisme vii. Un cuvânt nou pe perete. Și eu tot nu vedeam, iar strălucirea cuibărită în mine tăcea, parcă reverențioasă, ca și cum am fi fost într-o catedrală.

Enormitatea experienţei, combinată cu bubuitul ritmic al Turnului și cu acel crescendo sonor provenit de la scrisul ce nu contenea, m-a umplut până ce nu am mai avut loc în mine. *Acest* moment pe care, fără s-o știu, îl aşteptasem poate întreaga mea viaţă – momentul unei întâlniri cu cel mai frumos, cu cel mai groaznic lucru pe care aveam să-l cunosc vreodată – era mai presus de mine. Ce echipament de înregistrare nepotrivit adusesem și ce nume nepotrivit alesesem pentru făptura aceea – Târâtorul! Timpul se alungea, nu mai era altceva decât combustibil pentru cuvintele pe care făptura le crease pe ziduri de cine știe câți ani, în cine știe ce scop.

Nu mai știu cât timp am stat în prag și am privit încremenită Târâtorul. Poate că m-am uitat la el o veșnicie, fără să bag de seamă oribila trecere a anilor.

Și apoi?

Ce se petrece după revelație și paralizie?

Ori moartea, ori o dezmorțire lentă și sigură. O revenire la lumea materială. Nici vorbă să mă fi obișnuit cu prezența Târâtorului, dar am atins un punct – un moment singular, infinitezimal – în care am știut iarăși că Târâtorul era un organism. Un organism complex, unic, labirintic, periculos ce provoca uluire. Putea fi inexplicabil. Putea să se situeze dincolo de limitele simțurilor mele, sau de știința ori intelectul meu, însă tot credeam că mă aflu în prezența unei făpturi vii, una care se folosea de imitație și-mi folosea gândurile. Până și atunci credeam că își extrage aceste imagini diferite ale sale din mintea mea și că le proiectează iarăși către mine, ca formă de camuflaj pentru a-i face în ciudă biologului din mine, pentru a-mi frustra și fărâma de logică pe care o mai aveam.

Cu un efort pe care l-am putut simți în scrâșnetul membrelor, cu prețul unei dislocări a oaselor, am izbutit să-i întorc spatele Târâtorului.

Actul acesta simplu, faptul că mă smuncisem, a însemnat o ușurare și am cuprins cu brațele peretele celălalt, cu toată răceala sa aspră. Am închis ochii – la ce-mi trebuiau, când nu făceau altceva decât să mă trădeze? — și am început să mă retrag, simțind încă lumina în spinare. Simțind muzica din cuvinte. Cu pistolul, de care uitasem complet, care îmi presa șoldul. Însăși ideea de *armă* părea acum la fel de jalnică și de

nefolositoare ca și cuvântul *mostră*. Ambele presupuneau o țintă. Dar care era ţinta mea?

Apucasem să fac doar un pas sau doi, când am simțit că mă ia o fierbinţeală tot mai intensă, că mă cuprinde ceva strivitor și că sunt invadată de un soi de umezeală lipicioasă, de parcă lumina compactă s-ar fi transformat în marea însăși. M-am gândit că poate eram pe cale să scap, dar nu așa stăteau lucrurile. După încă un pas, pe când începeam să mă sufoc, mi-am dat sema că lumina *chiar* se transformase într-o mare.

Cumva, deși nu eram cu adevărat sub ape, mă înecam.

Agitaţia febrilă care m-a cuprins atunci era precum panica oribilă, informă a unui copil care a căzut în fântână și știe, pentru prima dată, în vreme ce plămânii i se umplu cu apă, că ar putea să moară. Nu avea capăt și nu exista nicio cale să o depășesc. Eram cufundată într-un ocean dens, albastru-verzui, luminat de sclipiri. Și am continuat să mă înec și să mă zbat ca să nu mă înec până ce mi-am dat seama cumva că, în felul ăsta, voi fi pentru totdeauna pe punctul să mă înec. Îmi imaginam că alunec de pe stânci, că mă prăbușesc, că sunt izbită de valuri. Că sunt purtată de ape, la mii de kilometri de locul în care mă aflam, că devin de nerecunoscut, că iau altă formă, dar că păstrez încă amintirea acelui moment îngrozitor.

Am avut apoi impresia că din spate încep să se

întoarcă spre mine sute de ochi, ţintuindu-mă. Eram o chestie dintr-o piscină, observată de o fetiţă monstruoasă. Eram un şoarece pe un maidan pustiu, hăituit de o vulpe. Eram prada pe care o înşfăcase steaua-de-mare şi o trăsese la fundul bazinului.

De undeva, dintr-un compartiment impermeabil, strălucirea mi-a spus că trebuia să accept faptul că nu puteam supravieţui acelui moment. Voiam să trăiesc, chiar voiam. Doar că nu mai puteam. Nici măcar să respir. Aşa că am deschis gura şi am lăsat apa să pătrundă, m-am lăsat pradă torentului. Doar că nu era cu adevărat apă. Iar ochii ce mă ţintuiau nu erau ochi, eram ţinută acolo de Târâtor, îl lăsasem să pătrundă, iar acum atenţia sa era îndreptată pe deplin asupra mea şi nu puteam să mă mişc, să gândesc, eram neajutorată şi singură.

O cascadă învolburată s-a prăvălit peste mintea mea, însă apa era alcătuită din degete, sute, împungând şi apăsându-mi pielea de pe ceafă, apoi înfigându-se în oasele craniului şi în creier… după care apăsarea s-a diminuat, însă nu şi impresia de forţă nelimitată, care a mai ţinut un timp, apoi peste mine a coborât un calm de gheaţă şi, prin acel calm, se strecura un soi de lumină grandioasă, albastru-verzuie. Am simţit că ceva arde în capul meu, a fost un moment în care am ţipat, în care craniul mi-a fost făcut praf şi pulbere, apoi reasamblat din fărâme.

Va fi un foc ce-ți știe numele, iar în prezența fructului sugrumător, flacăra sa întunecată cuprinde-va fiece bucățică din tine.

Era agonia cea mai cruntă, era ca și cum un țăruș de metal ar fi fost înfipt în mine iar și iar, apoi durerea s-a distribuit, ca o a doua piele, s-a întins în conturul meu corporal, pe interior. Totul s-a mânjit cu roșu. Mi-am pierdut cunoștința. Mi-am revenit. Am leșinat, mi-am revenit, iar am leșinat, gâfâind după aer, cu genunchii îndoiți, agățându-mă de perete ca să mă sprijin. Gura mi s-a căscat atât de tare, din cauza urletului, încât mi-a plesnit ceva la falcă. Cred că am încetat, vreun minut, să respir, însă strălucirea din mine nu s-a întrerupt. A continuat să-mi oxigeneze sângele.

Apoi sentimentul oribil de invazie s-a sfârșit, a dispărut brusc și, odată cu el, senzația de înec și marea densă care mă înconjurase. M-am simțit *împinsă*, iar Târâtorul m-a aruncat deoparte, pe treptele din josul lui. M-am rostogolit acolo inertă, plină de vânătăi și distrusă. Nu aveam de ce să mă sprijin și mă simțeam ca un sac, lepădată înaintea unei creaturi ce n-ar fi trebuit să existe, ceva ce n-ar fi trebuit să mă invadeze nicicând. Am tras aer în piept, cutremurându-mă și icnind.

Însă nu puteam rămâne acolo, în raza lui de acțiune. Nu mai aveam încotro. Cu usturime în gâtlej, simțindu-mi măruntaiele eviscerate, m-am năpustit în bezna necuprinsă din josul

Târâtorului, mai întâi în patru labe, bâjbâind ca să scap, cuprinsă de panică, de impulsul orb de a mă depărta cât mai mult.

Doar atunci când lumina din spatele meu a pălit, doar când m-am simțit în siguranță m-am lăsat iarăși să cad pe podea. Am zăcut acolo mult timp. Târâtorul mă recunoștea se pare. Eram cuvinte pe care le putea înțelege, spre deosebire de antropologă. M-am întrebat cât mai puteau celulele mele să-și ascundă transformarea. M-am întrebat dacă era începutul sfârșitului. Însă am simțit mai ales uriașa ușurare de a fi scăpat cu viață, chiar dacă cu chiu, cu vai. Strălucirea din adâncul meu era ghemuită, traumatizată.

Poate că singura mea specializare reală, singurul meu talent, e să îndur dincolo de limita până la care se poate îndura. Nu știu când am izbutit să mă ridic iarăși în picioare și să continui să merg, cu picioarele înmuiate. Nu știu cât a durat asta, dar într-un târziu m-am ridicat.

Nu peste mult timp scările în spirală au început să se îndrepte, și cu această îndreptare a lor a scăzut și umiditatea sufocantă, vietățile micuțe ce trăiau pe pereți nu se mai vedeau pe nicăieri, iar sunetele provenite de la Târâtor se auzeau mai înfundat. Deși vedeam încă inscripțiile-fantomă ale trecutului, până și propria mea luminiscență se diminuase în acest loc. Mă preocupau arabescurile cuvintelor, de parcă ar fi putut cumva să-mi facă rău, la fel ca Târâtorul, și totuși exista

o îmbărbătare în faptul de a le urma. Variațiile, aici, erau mai ușor de descifrat și mi se părea că au mai mult sens. *Și a venit pentru mine. Și a alungat orice altceva*. Șiruri scrise unele peste altele. Erau oare cuvintele mai dezgolite aici ori dețineam eu mai multă cunoaștere?

Nu m-am putut opri să nu observ că aceste trepte noi corespundeau aproape exact, ca lățime și înălțime, cu cele de la far. Deasupra, suprafața imaculată a plafonului se deteriorase, așa că acum era traversat de o încrengătură de crăpături adânci.

M-am oprit să beau apă. M-am oprit să-mi trag sufletul. Șocul de după întâlnirea cu Târâtorul mă izbea încă, în valuri. Când am pornit mai departe, am făcut-o dându-mi seama vag, ca amorțită, că mai puteau exista revelații de asimilat, că trebuia să mă pregătesc. Cumva.

După câteva minute, un dreptunghi micuț de lumină cețoasă a început să capete formă jos, în depărtare. Pe măsură ce coboram, se făcea tot mai mare, cu o șovăială pe care o pot numi doar ezitare. După încă o jumătate de oră, mi-a venit în minte că era probabil o ușă, însă tot pâcloasă rămânea, aproape de parcă s-ar fi obscurizat singură.

Cu cât mă apropiam mai mult, cu toate că rămânea la distanță totuși, cu atât mai sigură deveneam că ușa asta semăna nefiresc de bine cu cea pe care o zărisem uitându-mă în spate după

trecerea frontierei, în drumul spre tabăra principală. Faptul că rămânea greu de desluşit declanşase reacţia, fiindcă era un fel anume de nedesluşire.

În următoarea jumătate de oră am început să simt o nevoie instinctivă de a mă întoarce acasă, nevoie pe care am stăvilit-o spunându-mi că nu puteam deocamdată să fac faţă călătoriei de întoarcere şi, din nou, Târâtorului. Însă crăpăturile adânci din tavan erau dureroase la privit, de parcă ar fi fost trasate pe propria-mi ţeastă, încontinuu reînnoite. Deveniseră linii ale unei forţe de respingere. După încă o oră, când acel dreptunghi alb şi lucitor s-a făcut mai mare, însă nu şi mai distinct, m-a cuprins un asemenea sentiment că *greşeam*, încât mi s-a făcut greaţă. Ideea de *capcană* mi-a încolţit în minte, ideea că lumina aceea plutitoare în întuneric nu era deloc o uşă, ci botul căscat al unei fiare şi că, dacă pătrundeam acolo, avea să mă devoreze.

Până la urmă m-am oprit. Cuvintele continuau să se prefire nepăsătoare în jos şi am estimat că uşa se afla la nu mai mult de cinci sau şase sute de paşi distanţă. Uşa aceea îmi ardea retina acum; simţeam o iritaţie pe piele, ca şi cum aş fi făcut insolaţie privind-o. Voiam să merg mai departe, însă nu puteam. Nu-mi puteam sili picioarele să umble, nu-mi puteam forţa mintea să depăşească frica şi neliniştea. Chiar şi absenţa temporară a strălucirii, care părea să se fi ascuns, era o povaţă

împotriva continuării drumului în jos.

Am rămas acolo, așezată pe trepte, privind pentru un timp ușa. Mă temeam ca nu cumva senzația asta să se datoreze vreunui impuls hipnotic rezidual, ca nu cumva, chiar și de dincolo de moarte, psihologa să fi găsit o cale pentru a mă manipula. Poate că mai existau ordine codate sau directive pe care infecția mea nu reușise să le ocolească sau să le reprogrameze. Eram oare în fazele finale ale unei forme prelungite de anihilare?

Dar motivul totuși nu avea importanță. Știam că nu voi putea niciodată să ajung la ușă. Știam că avea să mi se facă atât de rău, că n-aș fi izbutit să mă mișc, știam că n-aveam să mai ajung la suprafață, cu ochii tăiați și orbiți de crăpăturile din tavan. Urma să ajung un morman de carne pe trepte, ca antropologa, și să am un eșec la fel de mare ca ea și psihologa în a recunoaște imposibilul. M-am întors deci cu spatele și, simțind dureri crâncene, de parcă lăsam acolo o parte din mine, am început să urc greoi treptele, având în minte imaginea ușii pâcloase, la fel de mare, în imaginația mea, ca și imensitatea Târâtorului.

Țin minte că, în momentul acela, când m-am întors cu spatele, am avut senzația că cineva se uită la mine din ușa rămasă în urmă, însă, când m-am uitat peste umăr, nu m-a întâmpinat decât lucirea lăptoasă, familiară.

Aș vrea să pot spune că restul traseului l-am

parcurs ca prin ceață, ca și cum aș fi fost cu adevărat flacăra pe care o văzuse psihologa, privind prin propria combustie. Aș vrea să nu fi urmat decât lumina soarelui și ieșirea la suprafață. Însă, deși îmi câștigasem dreptul ca totul să se termine… nu s-a terminat.

Țin minte urcușul dureros, fiecare treaptă, fiecare clipă. Țin minte că m-am oprit înainte să cotesc spre locul unde se afla din nou Târâtorul, la fel de ocupat și de ininteligibil cu îndeletnicirea lui. Nu eram sigură că aș mai putea îndura încă o dată excavația mentală. Nu eram sigură că, de data asta, n-aveam să-mi pierd mințile de la senzația de înec, oricât mi-aș fi spus, rațional, că era vorba doar despre o iluzie. Știam, însă, că dacă puterile îmi slăbeau, mintea avea și ea să mă trădeze. Și nu peste mult timp ar fi fost mai ușor să mă retrag în umbre, să devin o *carcasă* bântuind treptele din adânc. Poate că avea să-mi lipsească în momentul cu pricina, tăria sau hotărârea.

Mi-am scos din minte Rock Bay, steaua-de-mare din bazin. În loc de asta, m-am gândit la jurnalul soțului meu. M-am gândit la soțul meu într-o barcă, îndreptându-se către nord. M-a gândit că totul se afla acum deasupra și nimic dedesubt.

M-am lipit iarăși de perete. Am închis iarăși ochii. Prin urmare, am îndurat din nou lumina, tresărind și gemând, așteptându-mă ca marea să-mi năvălească iarăși în gură, să mi se despice

capul… dar nu s-a întâmplat nimic. Absolut nimic, nu știu de ce. După ce mă scanase și mă cercetase, după ce, pe baza unor criterii necunoscute, mă eliberase o dată, Târâtorul nu mai era interesat de mine.

Aproape că nu-l mai vedem, urcasem, dădusem colțul, când o parte încăpățânată din mine a insistat să riște o singură privire înapoi. O ultimă privire, prostească și sfidătoare, la ceva ce s-ar putea să nu înțeleg niciodată.

Și am zărit, privindu-mă țintă prin abundența de imagini create de Târâtor, abia vizibilă, figura unui bărbat, mărginită de umbre; în jurul ei, rotindu-se, niște lucruri imposibil de descris, pe care nu le pot numi decât gardienii săi.

Expresia bărbatului scotea la iveală asemenea emoții dezgolite, extreme, că m-a transfigurat. Am văzut pe chipul acela chinul durerii și al mâhnirii nesfârșite, însă prin durere se întrezărea un soi de satisfacție sinistră și *extaz*. Nu mai văzusem o asemenea expresie, însă am recunoscut chipul. Îl văzusem într-o fotografie. *Pe fața cărnoasă îi licărea un ochi ager; celălalt, stângul, nu se vedea fiindcă-l ținea mijit. O barbă deasă îi ascundea aproape cu totul bărbia fermă.*

Prins înăuntrul Târâtorului, ultimul paznic al farului mă țintuia cu privirea, se părea, nu doar dincolo de un ocean de netrecut, dar și de peste ani. Fiindcă, deși era mai slab – ochii îi erau adânciți în orbite, linia mandibulei mai bine

conturată –, paznicul farului nu îmbătrânise o zi de când fusese făcută fotografia, cu mai bine de treizeci de ani în urmă. Omul acesta exista acum într-un loc pe care niciunul dintre noi nu l-ar fi putut înțelege.

Știa ce se alesese de el ori înnebunise cu mult timp în urmă? Și chiar mă putea, de fapt, vedea?

Nu știu cât timp se uitase la mine, cât mă observase înainte să mă întorc spre el. Sau dacă existase măcar înainte să-l văd. Însă pentru mine era real, deși i-am susținut privirea doar puțin, prea puțin, și nu pot spune că ne-am transmis ceva. Oare cât timp ar fi fost îndeajuns? Nu puteam face *nimic* pentru el și nu mai aveam în mine resurse decât pentru propria supraviețuire.

Poate că situația lui era cu mult mai rea decât înecul. Nu-mi dădeam seama ce anume pierduse sau ce câștigase în ultimii treizeci de ani, dar nu-l invidiam defel.

Înainte de Aria X nu visasem niciodată sau cel puțin nu-mi aminteam visele. Soțului meu i se părea bizar acest lucru și-mi spusese odată că asta însemna că trăiesc încontinuu într-un vis din care nu mă trezeam niciodată. Poate era o glumă, poate nu. El, până la urmă, fusese bântuit ani întregi de coșmaruri, fusese format de ele, până ce se desprinseseră de el, date în vileag ca lipsite de substanță. *O casă, o pivniță și crimele oribile petrecute acolo.*

Avusesem însă o zi grea la lucru și l-am luat în serios. Mai ales fiindcă era ultima săptămână înainte să plece în expediție.

— Trăim cu toții într-un fel de vis continuu, i-am zis. Când ne trezim, e pentru că ceva, vreun eveniment, un fleac chiar, tulbură marginile lucrurilor pe care le-am socotit reale.

— Eu sunt un fleac, deci, care tulbură marginile realității tale, pasăre rară? a întrebat, și de data asta i-am surprins deznădejdea din voce.

— Aha, iar s-a făcut ora de încolțit pasărea rară? am zis ridicând o sprânceană.

Nu mă simțeam chiar atât de relaxată. Mi-era rău de la stomac, dar părea important să fiu normală pentru el. Când se întorsese apoi și văzusem ce înseamnă să fii normal, îmi dorisem să fiu eu cea anormală, să urlu, să fac orice numai să nu fiu banală.

— Poate sunt o părticică a realității tale, a zis. Poate că nu exist decât ca să-ți fac pe plac.

— Atunci ai eșuat spectaculos, am zis și am pornit spre bucătărie să beau un pahar cu apă.

El era la al doilea pahar de vin deja.

— Sau am reușit spectaculos, fiindcă tu ai vrut să eșuez, a spus, însă zâmbea.

A venit pe la spate și m-a îmbrățișat. Avea antebrațele groase și pieptul lat. Mâinile îi erau fără îndoială bărbătești, aveau ceva de om al cavernelor, erau ridicol de puternice, un avantaj când se ducea să navigheze. Mirosul antiseptic de

bandaj cu leucoplast îl înconjura ca un iz persistent de colonie. Era un bandaj imens, așezat direct pe rană.

— Pasăre rară, unde-ai fi tu dacă n-am fi împreună? a întrebat.

Nu am avut răspuns. Nu *acolo. Și nici* aici. *Poate nicăieri.*

Apoi:

— Pasăre rară?

— Da, am zis acceptându-mi cu resemnare porecla.

— Pasăre rară, mă tem, a zis. Mă tem și vreau să te întreb un lucru egoist. Ceva ce n-am dreptul să te întreb.

— Întreabă totuși.

Tot furioasă eram, însă în perioada aceea mă obișnuiam cu ideea că aveam să-l pierd și o izolam într-un ungher, ca să nu-mi stăvilească afecțiunea. Însă eram în parte furioasă pe faptul că-mi pierdusem sistematic toate proiectele de teren, geloasă pe ocazia lui. O parte care se bucura egoist de maidanul gol, fiindcă era doar al meu.

— O să vii după mine dacă nu mă mai întorc? Dacă poți?

— O să te întorci.

Și se întorsese, pentru a zăcea ca un golem, stors de tot ceea ce știam despre el.

Îmi doresc, fără motiv, să-i fi răspuns, fie și ca să-i spun nu. Și îmi mai doresc acum – deși mereu a fost imposibil – *să fi mers* pentru el în Aria X.

O piscină. Un golf stâncos. Un maidan. Un turn. Un far. Sunt toate lucruri reale, dar și ireale. Există și nu există. Le fac și le desfac în minte cu fiecare gând, cu fiecare amănunt pe care mi-l amintesc și de fiecare dată sunt un pic diferite. Uneori îmi apar camuflate sau deghizate. Uneori mi se par mai pline de adevăr.

Când în cele din urmă am ajuns la suprafață, m-am întins pe spate, mai sus de Turn, prea epuizată ca să mă mai pot mișca, zâmbind la plăcerea simplă, neașteptată a căldurii soarelui de dimineață căzându-mi pe gene. Continuam încă să-mi reimaginez lumea, paznicul farului îmi coloniza gândurile. Am tot scos din buzunar fotografia, holbându-mă la fața lui, de parcă aș fi fost în posesia unui nou răspuns pe care încă nu-l puteam descifra.

Voiam – aveam nevoie – să știu că-l văzusem cu adevărat pe el, că nu era doar o apariție invocată de Târâtor, și m-am agățat de orice m-ar fi putut ajuta să cred asta. Cea mai convingătoare nu era fotografia, ci mostra pe care o recoltase antropologa din creștetul Târâtorului, mostra care se dovedise a fi țesut cerebral uman.

Stabilindu-mi aici punctul de pornire, am început să construiesc o poveste pentru paznicul farului, atât cât m-am priceput, în timp ce mă ridicam în picioare și porneam iarăși spre tabără. Era greu, fiindcă nu știam absolut nimic despre

viața lui, n-aveam niciunul dintre indicatorii care să-mi permită să mi-l imaginez. Aveam doar o fotografie și momentul acela crâncen când îl zărisem în Turn. Nu mă puteam gândi decât că fusese un bărbat ce dusese cândva o viață normală, însă niciunul dintre acele ritualuri familiare ce definesc normalitatea nu avusese vreo permanență, nici nu-l ajutase. Fusese prins într-o furtună care nu se domolise încă. Poate că o și văzuse venind, din vârful farului, văzuse Evenimentul ridicându-se ca un val.

Și cum anume se manifestase? Cum credeam eu că se manifestase? Mă gândeam la un ghimpe, un fel de ghimpe lung și gros, așa de mare, că se înfipsese adânc în coasta lumii. Se injectase în lume. Și din ghimpele acesta uriaș emană o nevoie fără capăt, poate automată, de a asimila și de a imita. Asimilatorul și asimilatul interacționează prin catalizatorul unor rânduri de cuvinte scrise, care alimentează motorul transformării. Poate că e o vietate ce trăiește în simbioză perfectă cu o multitudine de alte creaturi. Poate că e „doar" o mașinărie. Însă, în oricare caz, dacă posedă inteligență, inteligența aceea este mult diferită de a noastră. Creează, din propriul nostru ecosistem, o lume nouă, ale cărei procese și motivații sunt complet nepământene – care funcționează prin acte supreme de oglindire, care, în multe alte feluri, rămâne ascunsă, și asta fără a renunța la fundamentele *alterității* sale atunci când devine

ceea ce întâlnește.

Nu știu cum a ajuns aici ghimpele, de cât de departe vine, însă datorită norocului, sorții sau alcătuirii sale l-a descoperit la un moment dat pe paznicul farului și nu i-a mai dat drumul. Cât a durat ca să-l refacă, să-i dea un scop nou, asta rămâne un mister. Nu a mai existat altcineva care să asiste, să fie martor – până ce, treizeci de ani după aceea, o biologă îl zărește și se întreabă ce s-a ales de el. A devenit catalizator? Combustibil? Motor? Grăunțele de nisip din care e făcută perla? Sau doar un pasager fără voie?

Iar după ce soarta i-a fost pecetluită... închipuiți-vă expedițiile – douăsprezece, cincizeci sau o sută, nu contează – care continuă să ia contact cu entitatea sau entitățile, să ajungă carne de tun și care se formează iarăși. Expedițiile care pătrund aici printr-un punct de acces ascuns, de pe o frontieră misterioasă, un punct de acces care (poate) își are corespondentul, în oglindă, în genunile Turnului. Imaginați-vă expedițiile, apoi acceptați că *toate încă există* sub o formă oarecare în Aria X, chiar și cele care s-au întors, mai ales cele care s-au întors: strat după strat, unele peste altele, comunicând în orice chip reușesc. Imaginați-vă că această comunicare face ca peisajul să capete nuanțe nefirești uneori, din cauza narcisismului cu care privim noi, oamenii, însă aici ea face parte din ordinea naturală a lumii. Se prea poate să nu aflu niciodată ce anume a

declanșat crearea dublurilor, dar s-ar putea să nu aibă însemnătate.

Mai închipuiți-vă și că, în vreme ce Turnul face și reface lumea dincolo de frontieră, își trimite, încetul cu încetul, emisari dincoace de frontieră, în număr tot mai mare; prin grădini încâlcite, prin câmpuri lăsate pârloagă, trimișii săi își încep munca. *Cum se deplasează și cât de departe? Ce materie bizară se amestecă și se combină?* Cândva, în viitor, poate că infiltrarea va ajunge și pe o oarecare porțiune stâncoasă de coastă, poate că va germina în tăcere în bazinele acelea săpate de maree pe care le știu atât de bine. Asta dacă nu mă înșel cumva atunci când cred că Aria X se trezește din somnul său, se schimbă, devine *altfel* decât înainte.

Lucrul teribil, gândul pe care nu mi-l pot scoate din minte după tot ce am văzut este că nu mai pot spune, cu convingere, că asta ar fi ceva rău. Nu și când mă uit la natura imaculată din Aria X și apoi la lumea de dincolo, pe care am poluat-o atât. Înainte să moară, psihologa a zis că m-am schimbat și cred că voia să spună că *schimbasem tabăra.* Nu e adevărat – nici nu știu care sunt taberele, sau ce ar putea să însemne asta –, dar *ar putea* să fie. Văd, acum, că aș putea fi convinsă. O persoană religioasă sau superstițioasă, cineva care crede în îngeri și demoni, ar putea să vadă altfel situația. Aproape oricine altcineva ar putea s-o vadă altfel. Dar eu nu sunt ca ei. Nu sunt decât

un biolog. Nu pretind ca toate astea să aibă vreo semnificaţie profundă.

Sunt conştientă că toate aceste speculaţii sunt incomplete, inexacte, lipsite de acurateţe, nefolositoare. Dacă nu am răspunsuri reale, asta se întâmplă fiindcă nu ştim deocamdată ce întrebări să punem. Instrumentele noastre nu sunt de niciun folos, metodologia e eronată, motivaţiile sunt egoiste.

N-ar mai fi multe de spus, deşi n-am povestit fără greş totul. Numai că m-am săturat să încerc. După ce am lăsat în urmă Turnul, m-am întors pentru scurt timp la tabără, apoi am venit aici, în vârful farului. Am petrecut patru zile lungi pentru a încheia relatarea pe care o citiţi, cu toate nereuşitele ei; este completată de un al doilea jurnal, unde sunt trecute toate descoperirile datorate mostrelor recoltate de mine şi de alţi membri ai expediţiei. Am scris chiar şi un bilet pentru părinţii mei.

Am legat aceste documente împreună cu jurnalul soţului meu şi intenţionez să le las aici, în vârful movilei de sub chepeng. Masa şi covorul au fost mutate, pentru ca oricine să găsească ceea ce cândva a fost ascuns. Am pus şi fotografia paznicului de far înapoi în ramă şi-am aşezat-o la loc pe peretele platformei. I-am adăugat un al doilea cerc în jurul feţei, fiindcă nu m-am putut abţine.

Dacă indiciile din jurnale sunt corecte, când Târâtorul va ajunge la capătul ultimei cotituri a Turnului, Aria X va intra într-un anotimp convulsiv de baricade și sânge, un soi de năpârlire catastrofică, dacă vreți să vedeți lucrurile așa. Poate chiar declanșată de împrăștierea sporilor activați, care erup din cuvintele scrise de Târâtor. În ultimele două nopți am zărit un con de energie, ce a sporit încontinuu în dimensiuni, ridicându-se deasupra Turnului și întinzându-se spre natura sălbatică din jur. Deși, deocamdată, din mare n-a ieșit nimic, dinspre satul ruinat au ieșit la iveală siluete care s-au îndreptat spre Turn. Dinspre tabără, niciun semn de viață. Pe plaja din vale n-a rămas nici urmă de psihologă, de parcă s-ar fi topit în nisip. Noapte de noapte, arătarea urlătoare m-a informat că își păstrează dominația asupra regatului său de stuf.

Ultimii tăciuni arzători ai impulsului de *a ști totul* au fost stinși de observațiile acestea… iar în locul lor rămâne cunoașterea faptului că strălucirea încă n-a terminat cu mine. E doar începutul, iar gândul de a-mi face încontinuu rău pentru a rămâne umană pare, într-un fel, jalnic. Nu voi fi aici când a treisprezecea expediție va ajunge în tabără. (M-au văzut deja sau sunt pe cale să mă vadă? O să mă pierd în peisaj sau o să stau la pândă pe după stuf sau lângă canal, ca să zăresc vreun alt explorator holbându-se uluit? O să fiu conștientă că totul e greșit sau nelalocul său?).

Plănuiesc să înaintez prin Aria X, să ajung cât mai departe, înainte să fie prea târziu. Îmi voi urma soțul în sus, pe coastă, ba chiar până dincolo de insulă. Nu cred că îl voi găsi – n-am nevoie să-l găsesc –, dar vreau să văd ce a văzut și el. Vreau să-l simt aproape, de parcă ar fi în camera asta. Și, sinceră să fiu, nu-mi pot înlătura senzația că e *încă* aici, pe undeva, chiar dacă transformat dramatic – în ochiul unui delfin, în atingerea unei aglomerări de mușchi, nicăieri și pretutindeni. Poate chiar o să găsesc o barcă abandonată pe o plajă pustie, dacă am noroc, și vreun semn despre cele ce s-au întâmplat după aceea. Aș fi mulțumită *doar cu atât*, chiar și știind ceea ce știu.

Partea asta o s-o fac singură. Nu vă luați după mine. Am un avans mare și călătoresc foarte iute.

Oare a existat mereu cineva ca mine, care să îngroape corpurile, să regrete, să continue după ce toți ceilalți au murit?

Sunt ultima victimă a ambelor expediții, a unsprezecea și a douăsprezecea.

Nu mă întorc acasă.

MULȚUMIRI

Îi mulțumesc editorului meu Sean McDonald, pentru multele servicii făcute și pentru minunata editare a romanului. Mulțumesc, de asemenea,

extraordinarei și dedicatei echipe de la FSG care a lucrat la carte – apreciez cu adevărat strădania voastră. Îi mulțumesc agentei mele, Sally Harding, și tuturor oamenilor de ispravă de la Cooke Agency. Multă dragoste soției mele, Ann, singura cu care pot discuta despre proiecte în desfășurare, pentru că mi-a împărtășit gândurile ei despre personaje și situații. Le mulțumesc primilor mei cititori – majoritatea vă știți – și în special lui Gregory Bossert, Tessa Kum și Adam Mills, pentru comentariile amănunțite. În cele din urmă, mulțumesc Rezervației Naturale Naționale St. Marks, celor care lucrează acolo și celor cărora le pasă de ea.